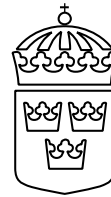

Regeringens skrivelse

2022/23:134

Redovisning av fördelning av medel från
Allmänna arvsfonden under budgetåret 2022

Skr.
2022/23:134

Regeringen överlämnar denna skrivelse till riksdagen.

Stockholm den 22 juni 2023

Ulf Kristersson

Jakob Forssmed
(Socialdepartementet)

Skrivelsens huvudsakliga innehåll

I denna skrivelse lämnas en redogörelse för förvaltningen av Allmänna arvsfonden och en redovisning av hur Arvsfondsdelegationen har fördelat stöd ur fonden under 2022. Vidare redogör regeringen för sin bedömning av Arvsfondsdelegationens verksamhet och utveckling samt analyserar fördelningen av stöd inom olika områden. I skrivelsen anges också den kommande inriktningen av stöd ur Allmänna arvsfonden och de områden som enligt regeringen bör prioriteras vid Arvsfondsdelegationens stöd-givning.

Innehållsförteckning

1	Allmänna arvsfonden	5
1.1	Bakgrund	5
1.2	Arvsfondsdelegationen	5
1.3	Kammarkollegiet	5
2	Förvaltningen av Allmänna arvsfonden	6
2.1	Hur Allmänna arvsfonden får egendom	6
2.2	Allmänna arvsfonden avstår i vissa fall från egendom	7
2.3	Kammarkollegiets etiska riktlinjer för kapitalförvaltningen	8
2.4	Influtna, utdelningsbara och utbetalade medel	9
2.4.1	Influtna medel	9
2.4.2	Utdelningsbara medel	10
2.4.3	Beslutade och utbetalade medel	10
2.5	Placeringsinriktning och avkastning	11
2.6	Kostnader för förvaltning och administration	13
3	Fördelning av stöd ur Allmänna arvsfonden	15
3.1	Riktlinjer för fördelning av stöd	15
3.1.1	Projektstöd	15
3.1.2	Lokalstöd	16
3.1.3	Krav på redovisning	16
3.2	Tillkomna och beslutade ärenden	16
3.3	Bifalls- och avslagsbeslut	17
3.4	Beviljade medel 2022 fördelat på målgrupp	19
3.4.1	Målgruppen barn (0–11 år)	21
3.4.2	Målgruppen ungdomar (12–25 år)	21
3.4.3	Målgruppen personer med funktionsnedsättning (äldre än 25 år)	22
3.4.4	Målgruppen äldre personer (65 år eller äldre utan funktionsnedsättning)	22
3.5	Geografisk fördelning av beviljade medel 2022	23
3.6	Arvsfondens stöd under 2022 fördelat på organisationskategori	24
3.7	Fördelning av lokalstöd	26
3.8	Fördelning av stöd genom särskilda satsningar	27
3.8.1	Den särskilda satsningen Psykbryt	28
3.9	Covid-19-pandemin och kriget i Ukraina har påverkat genomförandet av arvsfondsprojekt	28
4	Projekt inom de av regeringen prioriterade områdena	29
4.1	Exempel på projekt som pågick under 2022 inom de prioriterade områdena	30
4.1.1	Främja psykisk och fysisk hälsa	30
4.1.2	Öka delaktighet och stärka demokratin	30
4.1.3	Stärka rättigheterna för personer med funktionsnedsättning	31
4.1.4	Stärka förutsättningarna för nyanländas mottagande och etablering	31

4.1.5	Öka delaktighet i kulturlivet.....	32	Skr. 2022/23:134
4.1.6	Öka delaktighet och tillgänglighet för äldre personer med funktionsnedsättningar.....	32	
4.1.7	Stärka inflytandet för barn och unga	32	
4.1.8	Förebygga våld, mobbning och trakasserier.....	33	
4.1.9	Främja ett stärkt föräldraskap	33	
4.1.10	Främja etableringen på arbetsmarknaden	33	
4.1.11	Stärka barnets rättigheter	34	
4.1.12	Öka jämställdhet och jämlikhet	34	
5	Kontroll av medelsanvändning ur Allmänna arvsfonden.....	34	
5.1	Projekten kontrolleras i flera steg	34	
5.1.1	Allmänna arvsfondens generella villkor.....	35	
5.1.2	Kontroll inför beslut om stöd.....	35	
5.1.3	Kontroll efter beslut om stöd.....	36	
5.1.4	Överlämnande av ärenden	39	
5.1.5	Lokalstödsuppföljning.....	39	
5.2	Utvecklingsarbete.....	39	
6	Kommunikation, uppföljning och utvärdering.....	40	
6.1	Kommunikation.....	40	
6.1.1	Äldre som ny målgrupp	40	
6.1.2	Utveckling av digitala tjänster	40	
6.1.3	Uppföljning av den nya webbplatsen	41	
6.1.4	Allmänna arvsfonden i sociala medier.....	41	
6.1.5	Allmänna arvsfondens nyhetsbrev.....	41	
6.1.6	Allmänna arvsfonden i medierna.....	42	
6.1.7	Förtroende- och kännedomsmätning	42	
6.1.8	Informationsträffar	43	
6.2	Uppföljning och utvärdering	43	
6.2.1	Uppföljning av projektens överlevnad 2022.....	44	
6.2.2	Vad påverkar projektens överlevnad?.....	45	
6.2.3	Covid-19-pandemins och kriget i Ukrainas påverkan på projektens överlevnad	45	
6.2.4	Forskarnas kategorisering av projektens överlevnad	46	
6.2.5	Arvsfondsdelegationens projekt ur ett jämställdhetsperspektiv	47	
6.2.6	Uppföljning av målgruppernas delaktighet i arvsfondsprojekten	49	
6.2.7	Arvsfondsdelegationens utvärderingsverksamhet.....	51	
6.2.8	Erfarenhetsspridning.....	52	
7	Regeringens bedömning av Arvsfondsdelegationens verksamhet och utveckling.....	54	
8	Inriktning och prioriterade områden 2023.....	60	
8.1	Allmänna utgångspunkter.....	60	

8.2	Funktionshinderspolitik.....	61
8.3	Barnrättspolitik.....	61
8.4	Ungdomspolitik.....	62
8.5	Äldrepolitik	62
8.6	Prioriterade områden	63
8.6.1	De prioriterade områdena utökas.....	63
8.6.2	Projekt som syftar till att stärka barnets rättigheter	64
8.6.3	Projekt som syftar till att öka delaktigheten och stärka demokratin	64
8.6.4	Projekt som syftar till att förebygga våld, mobbning och trakasserier.....	65
8.6.5	Projekt som syftar till att främja arbete med att stödja brottsoffer.....	65
8.6.6	Projekt som syftar till att främja ett starkt föräldraskap	65
8.6.7	Projekt som syftar till att främja psykisk och fysisk hälsa	66
8.6.8	Projekt som syftar till att öka delaktigheten i kulturlivet.....	67
8.6.9	Projekt som syftar till att främja etableringen på arbetsmarknaden	68
8.6.10	Projekt som syftar till att stärka rättigheterna för personer med funktionsnedsättning	68
8.6.11	Projekt som syftar till att öka delaktighet och tillgänglighet för äldre personer med funktionsnedsättning	68
8.6.12	Projekt som syftar till att stärka förutsättningarna för nyanländas mottagande och etablering.....	69
8.6.13	Projekt som syftar till att öka jämställdheten och jämlikheten	69
8.6.14	Projekt som syftar till att stärka inflytandet för barn och unga	69
Bilaga 1	Resultat- och balansräkning samt kassaflödesanalys	71
Bilaga 2	Tilldelade medel per organisation 2022	81
Bilaga 3	Överlevande projekt	91
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 22 juni 2023.....	100

1.1 Bakgrund

Allmänna arvsfonden bildades genom ett beslut av 1928 års riksdag i samband med att arvsrätten begränsades. Kusiner och mer avlägsna släktingar uteslöts från arvsrätt, vilket ledde till att det allmännas arvsrätt utökades väsentligt. Skälet till begränsningen var en förändrad syn på arvsrätt. Kvarlåtenskap som inte övergick till en arvsberättigad släkting skulle i stället tillfalla en särskild fond, Allmänna arvsfonden.

Allmänna arvsfonden regleras genom lagen (2021:401) om Allmänna arvsfonden och förordningen (2021:403) om Allmänna arvsfonden.

Allmänna arvsfonden har till ändamål att främja verksamhet av ideell karaktär till förmån för barn, ungdomar, äldre personer och personer med funktionsnedsättning. Målgruppen äldre personer tillkom i samband med att den nuvarande lagen beslutades.

Två statliga förvaltningsmyndigheter har hand om arvsfondsärenden, Arvsfondsdelegationen och Kammarkollegiet.

1.2 Arvsfondsdelegationen

Arvsfondsdelegationen beslutar om fördelning av stöd ur Allmänna arvsfonden. Arvsfondsdelegationen har även till uppgift att informera allmänheten om arvsfondens ändamål och fondmedlens användningsområde samt att ha en samlad strategi för uppföljning och utvärdering av beviljade stöd.

Arvsfondsdelegationen leds av en nämnd som utses av regeringen och som består av en ordförande, en vice ordförande och högst sju andra ledamöter. Enligt lagen om Allmänna arvsfonden ska delegationens ordförande arbeta inom Regeringskansliet. Majoriteten av ledamöterna ska vara personer som inte arbetar i Regeringskansliet. Arvsfondsdelegationen är beslutsför när ordföranden eller vice ordföranden och minst hälften av de övriga ledamöterna är närvarande.

Regeringen redovisar årligen till riksdagen förvaltningen av Allmänna arvsfonden och fördelningen av stöd ur fonden. Regeringen anger även inriktning och prioriteringar för Arvsfondsdelegationens verksamhet.

1.3 Kammarkollegiet

Allmänna arvsfonden förvaltas som en särskild fond av Kammarkollegiet. Till Kammarkollegiets uppgifter hör att bevaka Allmänna arvsfondens rätt till egendom, förvalta fondens kapital samt utföra administrativa och handläggande uppgifter åt Arvsfondsdelegationen. Kammarkollegiets kostnader finansieras med medel ur Allmänna arvsfonden. Under 2022 fick Kammarkollegiet disponera en budget om ca 97 miljoner kronor för detta ändamål.

Sedan 2012 har fonddelegationen inom Kammarkollegiet i uppdrag att besluta om långsiktig placeringsinriktning och strategiska frågor för

förvaltningen av Allmänna arvsfondens kapital. Fonddelegationen, som utses av regeringen, är ett särskilt beslutsorgan inom Kammarkollegiet för kapitalförvaltningen. Fonddelegationen är sammansatt av personer med kompetens och lång erfarenhet inom kapitalförvaltning och närliggande områden.

Kammarkollegiets kapitalförvaltning görs i syfte att tillgodose såväl behovet av en god direktavkastning som önskemålet om värdebeständighet.

Kammarkollegiet ska varje år till regeringen, i samband med att den egna årsredovisningen lämnas, även lämna en redovisning för förvaltningen av Allmänna arvsfonden (se *bilaga 1* för resultat- och balansräkning samt kassaflödesanalys för 2022). Redovisningen ska granskas av Riksrevisionen inom ramen för den årliga revisionen.

2 Förvaltningen av Allmänna arvsfonden

2.1 Hur Allmänna arvsfonden får egendom

När en person avlider utan att efterlämna maka, make eller närmare släktingar än kusiner och det finns egendom i dödsboet är Allmänna arvsfonden legal arvtagare i den mån egendomen inte har testamenterats till någon annan. Om den avlidne var änka eller änkling, tillfaller arvet Allmänna arvsfonden endast om det inte finns några arvsberättigade släktingar efter den först avlidna maken eller maken. En förutsättning för att dessa släktingar ska arva är att de t.ex. inte uteslutits från arv på grund av testamente eller att de inte tidigare fått ut vad de är berättigade till.

Förutom genom arv kan fonden få egendom genom bl.a. förmånstagarförordnande i försäkringsavtal, gåva eller testamente. Allmänna arvsfonden tillförs sedan juli 2016 också värdet av återvunna metaller efter kreme-ring.

När det inte finns någon annan arvinge än Allmänna arvsfonden, och fonden inte uteslutits från arv genom testamente, ska Kammarkollegiet förordna en god man. Den gode mannen företräder fonden vid boutredningen och sköter det praktiska arbetet med boet. Den gode mannen står under Kammarkollegiets tillsyn. Det övergripande målet är att avveckla dödsbon på ett etiskt, rättssäkert och kostnadseffektivt sätt, med respekt för den avlidne.

När avvecklingen av dödsboet är klar redovisar den gode mannen sin förvaltning till Kammarkollegiet och betalar in de medel som finns kvar till fonden.

Under 2022 inkom 1 464 avvecklings- och testamentsärenden till Kammarkollegiet, vilket är cirka fem procent färre än 2021 då det inkom 1 541 ärenden. Under 2022 avgjordes 1 247 avvecklings- och testamentsärenden, vilket är en liten minskning jämfört med 2021 då 1 259 ärenden avgjordes. Ärendebalanserna har därmed fortsatt att öka, om än i något avtagande utsträckning.

Anledningarna till de ökade ärendebalanserna är flera. Det tyngst vägande skälet är att ärendehanteringssystemet Platina fortsätter att ta

mycket tid. Utvecklings- och anpassningsåtgärder av systemet har inte varit tillräckliga för att möta behoven av systemstöd i handläggningen. Vidare har vakanser av ekonomkompetens reducerat kapaciteten att granska redovisningar.

För att följa hur effektivt verksamheten bedrivs finns ett antal indikatorer. Bland annat följer man upp andelen dödsbon som avvecklats inom tre år från det att anmälan kom in till Kammarkollegiet. Riktmärket är att åtminstone 70 procent av dödsbona avvecklas inom tre år. Utfallet för 2022 var 78 procent. En annan indikator är andelen godkända redovisningar inom sex månader från det att redovisning kom in till Kammarkollegiet. Riktmärket är att 80 procent av redovisningarna ska vara godkända inom den tiden. Utfallet för 2022 var 54 procent. Underbemanning och ett outvecklat systemstöd är förklaringen till att det sistnämnda riktmärket inte har uppnåtts, men också det faktum att större balanser ligger kvar sedan tidigare.

Under 2022 tillämpades Kammarkollegiets interna kvalitetsuppföljningsmodell för andra gången. Syftet med kvalitetsuppföljningsmodellen är att få en tydligare och mer kontinuerlig bild av hur handläggningen lever upp till verksamhetens övergripande mål. Resultatet från den uppföljningen visar på att åtgärder i huvudsak sker utan dröjsmål och att kvaliteten i handläggningen är hög. Tillväxten av ärendebalanserna har till största delen skett i arbetsprocessens avslutande led, efter att samtliga aktiva avvecklingsåtgärder vidtagits. Som ovan nämnts är det främst underbemanning som är förklaringen, men också det faktum att större balanser ligger kvar sedan tidigare.

2.2 Allmänna arvsfonden avstår i vissa fall från egendom

Kammarkollegiet får i vissa fall besluta om att avstå från arv eller försäkringsbelopp när någon ansökt om att egendom ska avstås. Arv eller försäkringsbelopp som fonden har tagit emot får, helt eller delvis, avstås till någon annan om det med hänsyn till uttalanden av arvlåtaren eller till andra särskilda omständigheter kan anses stämma överens med arvlåtarens yttersta vilja.

Enligt den upphävda lagen (1994:243) om Allmänna arvsfonden fick arv eller försäkringsbelopp också avstås till arvlåtarens släkting eller någon annan person som har stått arvlåtaren nära, om det kunde anses skäligt. Synen på vem som är att anse som närstående, liksom släktskapets betydelse, har ändrats sedan den ursprungliga bestämmelsen infördes 1928.

Sedan 2021 får avstående göras till arvlåtarens sambo eller någon annan som genom beroendeförhållande stått arvlåtaren nära, om det kan anses skäligt (3 kap. 10 § andra stycket lagen om Allmänna arvsfonden). Detta innebär att sambor ska anses vara närstående utan att det finns något ytterligare krav på förhållandet mellan arvlåtaren och sambon. En släkting bedöms däremot på samma sätt som andra sökande i fråga om huruvida han eller hon får anses vara närstående. Av bestämmelsen framgår det att graden av beroendeförhållande mellan arvlåtaren och den sökande samt om den sökande har behov av egendomen särskilt ska beaktas vid

skälighetsbedömningen. Detta gäller oavsett om den sökande var sambo eller närstående på annat sätt till arvlåtaren.

Vidare får arv som utgörs av egendom av väsentlig betydelse från kulturhistorisk synpunkt eller från natur- eller kulturvårdssynpunkt avstås till en juridisk person som har särskilda förutsättningar att ta hand om egendomen på lämpligt sätt. Om det finns särskilda skäl, får ett belopp av det arv som tillfallit Allmänna arvsfonden tillsammans med sådan egendom avstås till den som tar emot egendomen att användas för sådana omedelbara åtgärder som är nödvändiga för att bevara egendomen.

En ansökan om arvsavstående ska lämnas till Kammarkollegiet senast tre år efter dödsfallet eller efter det att arvet genom preskription tillfallit fonden.

Under 2022 prövades och avgjordes 50 ansökningar om avstående. Av dessa bifölls 32 helt eller delvis, 15 avslogs och 3 ärenden avskrevs. Det innebär att 64 procent av ansökningarna bifölls helt eller delvis, 30 procent avslogs och 6 procent avskrevs.

2.3 Kammarkollegiets etiska riktlinjer för kapitalförvaltningen

Som framgår i avsnitt 1.3 har fonddelegationen inom Kammarkollegiet i uppdrag att besluta om långsiktig placeringsinriktning och strategiska frågor för förvaltningen av Allmänna arvsfondens kapital. Kammarkollegiet arbetar enligt sin policy för ansvarsfulla investeringar med både hållbara och ansvarsfulla investeringar vid sin kapitalförvaltning. Arbetet med ansvarsfulla investeringar kan förenklat delas upp och analyseras i två olika delar, negativ screening och hållbarhetsanalys. Negativ screening identifierar verksamhet som inte anses lämplig att investera i baserat på normbaserad respektive etisk screening.

Den normbaserade screeningen innebär att investeringar inte görs i tillgångar som anses bryta mot grundläggande internationella standarder och normer. Analysen baseras övergripande på arbete inom Förenta nationernas (FN) hållbara företagsnätverk Global Compact, Organisationen för ekonomiskt samarbete och utvecklings (OECD) riktlinjer för multinationella företag och FN:s vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter. Dessa standarder spänner över områdena mänskliga rättigheter, arbetsvillkor, miljö och antikorrupktion. Principerna är välkända och universellt vedertagna och bedöms tillsammans väl spegla den statliga värdegrunden.

För den etiska screeningen har Kammarkollegiet beslutat omsättnings-trösklar för vissa sektorer som innebär att investeringar inte får göras om trösklarna överträds. De produkter och branscher som omfattas är vapen och krigsmaterial, olja och motsvarande fossila produkter, kol, gas, alkohol, tobak, pornografi och kommersiell spelverksamhet.

Hållbarhetsanalysen innebär att en s.k. ESG-analys, en analys utifrån miljöfaktorer, sociala faktorer och styrningsfaktorer (Environment, Social and Governance factors), ska göras inför investeringsbeslut. Analysen ska vara dokumenterad och uppdaterad.

Det finns tre kategorier av medel som tillfaller Allmänna arvsfonden: influtna arv, medel från metallåtervinning (värdet av återvunna metaller efter kremering) och aktieutdelningar på befintligt kapital (direktavkastning).

Till skillnad från tidigare finns det inte längre något krav på att en tiondel av influtna medel ska läggas till fonden vid årets slut. I stället ska regeringen varje år besluta hur stor del av fondens samlade tillgångar som ska vara tillgänglig för utdelning det närmast följande året, och samtidigt ange beräknad nivå för de två därpå följande åren (3 kap. 5 § lagen om Allmänna arvsfonden). Regeringens beslut får inte medföra att fondens långsiktiga förvaltning och fortlevnad äventyras.

Medel som har gjorts tillgängliga för utdelning men som inte har fördelats under året ska återgå till fondens samlade tillgångar.

De tidigare bestämmelserna och principerna för hanteringen av tillgångarna har under en lång följd av år gett ett kraftigt ökat värde på tillgångarna. Skälet för ändringen när det gäller att en tiondel av de influtna medlen inte längre ska läggas till fonden vid årets slut är att det i förlängningen blir svårt att upprätthålla legitimiteten för Allmänna arvsfonden om fonden fortsätter att växa utan att det avspeglas i de medel som lämnas för utdelning (prop. 2020/21:139 s. 32).

2.4.1 Influtna medel

Under 2022 uppgick summan av de medel som tillfallit Allmänna arvsfonden till 1 160 miljoner kronor, vilket är en minskning med 36 miljoner kronor (3 procent) från 2021. Influtna arvsmedel, som redovisas till det verkliga värdet av det som betalas in till fonden, uppgick till 716 miljoner kronor under 2022. Detta är en minskning med 61 miljoner kronor (8 procent) jämfört med 2021. Ur ett historiskt perspektiv är inflödet för 2022 dock högt, det är enbart åren 2019 till och med 2021 som har haft inflöden på högre nivåer. Det lägre inflödet av arvsmedel under 2022 speglar den allmänna negativa värdeutvecklingen under året, med både börsfall och fallande bostadspriser.

Medel från metallåtervinning ökade med 1 miljon kronor från 2021 till 2022. Direktavkastningen ökade med 24 miljoner kronor (7 procent) jämfört med föregående år. Det förklaras i första hand av stigande utdelningar från börsföretagen och att kupongbetalningar på ränteplaceringar ökade i takt med stigande räntor. Över tid tenderar direktavkastningen att öka, vilket beror på att förmögensvärdet stiger.

I tabell 2.1 redovisas medel som tillföll Allmänna arvsfonden under åren 2017–2022.

Tabell 2.1 Medel som tillfallit Allmänna arvsfonden under året, miljoner kronor

	2022	2021	2020	2019	2018
Influtna arvsmedel*	716	777	815	981	596
Metallåtervinning	95	94	96	114	76

Kapitalisering (10 %)	-	-	-91	-124**	-60
Direktavkastning	349	325	205	236	260
Summa	1 160	1 196	1 025	1 207	872

*Arv redovisas netto, vilket innebär att kostnader i dödsboet m.m. (restituerade arvsmedel) har dragits av från det influtna beloppet.

**Beloppet innehåller delbelopp som avser kapitalisering 2017 och 2018.

2.4.2 Utdelningsbara medel

Regeringen bestämmer sedan 2021 årligen genom beslut hur stor del av Allmänna arvsfondens samlade tillgångar som ska vara tillgängliga för utdelning under det kommande året och anger beräknad nivå för de två därpå följande åren. Regeringens beslut får inte medföra att fondens långsiktiga förvaltning och fortlevnad äventyras.

Högst en tiondel av de medel som regeringen beslutar om får fördelas till projekt som berör äldre personer. Enligt propositionen Ett modernt regelverk för Allmänna arvsfonden (prop. 2020/21:139) bör bestämmelsen utvärderas tre år efter det att den trädde i kraft. Sedan den 1 juli 2021 får Allmänna arvsfondens kapital även till den del det redovisas som bundet tas i anspråk för fondens ändamål.

Av tabell 2.2 framgår att regeringen för 2022 beslutade att 1,6 miljarder kronor var tillgängliga för utdelning ur Allmänna arvsfondens samlade tillgångar. Samma nivå har även beslutats för 2023 och regeringen har samtidigt angett beräknad nivå för 2024 till 1,8 miljarder kronor och för 2025 till 2,0 miljarder kronor.

Tabell 2.2 Utdelningsbara medel, miljoner kronor

	2023	2022	2021	2020	2019
Utdelningsbart belopp	1 600	1 600	1 638*	1 563	1 241

*Före den nuvarande lagstiftningen, som trädde i kraft under 2021, baserades beloppet utdelningsbara medel på Allmänna arvsfondens redovisade fria egna kapital. Utdelningsbara medel för 2021 var 1 638 mnkr. Beloppet bestod dels av de 1 775 mnkr som fastställdes i redovisning för förvaltning av Allmänna arvsfonden 2020 och som för perioden den 1 januari till och med den 30 juni 2021 var 888 mnkr, dels av regeringens beslut om 750 mnkr för perioden den 1 juli till och med den 31 december 2021.

2.4.3 Beslutade och utbetalade medel

I tabell 2.3 redovisas de medel som Arvsfondsdelegationen har beslutat om under året. Sedan 2016 fattar Arvsfondsdelegationen beslut om bidrag för upp till tre år. Tidigare fattade delegationen beslut för ett projektår i taget. För att kunna jämföra beslutsvolymen över tid redovisas i tabell 2.3 beslutade bidrag, mätt både som ettåriga beslut och som fleråriga beslut. I ettåriga beslut ingår både beviljade projektmedel för nya projekts första år och godkända projektmedel för det aktuella året i pågående projekt. I fleråriga beslut ingår totalt beslutat belopp för alla rambeslut för fleråriga projekt, tilläggsbeslut och bifall för lokalstöd.

Mätt som ettåriga beslut uppgick beslutade bidrag under 2022 till 741 miljoner kronor. Jämfört med 2021 är det en minskning med 73 miljo-

ner kronor. Mätt som fleråriga beslut minskade volymen beslutade bidrag 2022 jämfört med föregående år från 803 till 733 miljoner kronor. Skr. 2022/23:134

Tabell 2.3 Beslutade bidrag, miljoner kronor

	2022	2021	2020	2019	2018
Ettåriga beslut	741	814	799	749	647
Fleråriga beslut	733	803	817	822	592

Utbetalda bidrag avser de bidrag som har betalats ut till projekten under året. Kammarkollegiet betalar ut beviljat stöd efter rekvisition. Under 2022 betalades 780 miljoner kronor ut till projekt som beviljats stöd, vilket är en minskning med 17 miljoner kronor jämfört med 2021 (se tabell 2.4).

Tabell 2.4 Utbetalade bidrag, miljoner kronor

	2022	2021	2020	2019	2018
Utbetalade bidrag	780	797	722	673	664

2.5 Placeringsinriktning och avkastning

Allmänna arvsfondens förmögenhet förvaltas av fonddelegationen, som är ett särskilt beslutsorgan för kapitalförvaltning inom Kammarkollegiet. Fonddelegationen beslutar om långsiktig placeringsinriktning, hantering av risker och andra strategiska frågor för förvaltningen av fonden. Kollegiets kapitalförvaltning ska tillgodose såväl behovet av en god direkt avkastning som önskemålet om värdebeständighet.

Fondens bokförda värde uppgick den 31 december 2022 till 9 812 miljoner kronor (exklusive skulder), vilket är en ökning från 2021.

Marknadsvärdet uppgick den 31 december 2022 till 12 266 miljoner kronor (exklusive skulder), se tabell 2.5, vilket är en minskning från 2021.

Tabell 2.5 Allmänna arvsfondens värdeutveckling, miljoner kronor

Bokfört värde	2022	2021	2020	2019	2018
Tillgångar	9 812	9 211	8 455	7 212	6 552
Skulder	-610	-607	-614	-549	-522
Summa	9 202	8 605	7 841	6 663	6 030

Marknadsvärde	2022	2021	2020	2019	2018
Tillgångar	12 266	13 408	12 121	10 740	8 744
Skulder	-610	-607	-614	-549	-522
Summa	11 656	12 801	11 507	10 191	8 222

Fonddelegationen har beslutat att det långsiktiga reala avkastningskravet ska vara i genomsnitt tre procent per år. Detta mål är beslutat mot bakgrund av fondens långsiktiga placeringshorisont och möjlighet till högre riskpreferens. Det innebär att andelen riskfyllda tillgångar, som t.ex. aktier, är hög. Förutom att den långsiktiga förväntade avkastningen blir högre med

en stor andel riskfyllda tillgångar, betyder det att Allmänna arvsfonden kommer att få genomgå år med låg avkastning. Kammarkollegiet har även ett s.k. taktiskt allokeringsmandat att avvika från delegationens riktmarken. Den tillåtna avvikelser varierar för respektive tillgångsslag.

Tabell 2.6 visar totalavkastningen per tillgångsslag för arvsfondens placeringar de senaste två åren. Med totalavkastning avses den sammantagna avkastningen av direktavkastning och marknadsvärdesförändringar under ett år.

Under 2022 har stora förändringar skett på såväl makronivå som för olika tillgångspriser. Mycket talar för att perioden med centralbankers nollräntenivåer är till ända. Förenklat kan det sägas att risken för deflation försvunnit och i stället att inflationsrisker hamnat i blickfånget, vilket förklarar varför världens centralbanker markant höjt sina styrräntor. Sammantaget betyder det att med högre räntenivåer har förutsättningen förändrats för prissättning för alla finansiella tillgångar eftersom ”räntan” utgör basen vid prissättning. Detta förklarar till exempel att den svenska aktiemarknaden föll med ca 23 procent under föregående år. Alternativa tillgångar har utvecklats mycket väl och begränsat den negativa avkastningen. Vid utgången av 2022 var det förvaltade kapitalet i fonden ca 12,52 miljarder kronor, jämfört med 13,61 miljarder kronor vid årets början.

Tabell 2.6 Totalavkastning för Allmänna arvsfondens portfölj fördelat på tillgångsslag

Tillgångsslag	Avkastning 2022	Index 2022	Avkastning 2021	Index 2021
Svenska ränteplaceringar	-5,3	-4,7	0,5	-0,2
Svenska aktier	-18,9	-18,9	27,0	33,7
Utländska aktier	-9,8	-8,1	12,7	13,4
Alternativa investeringsfonder	9,3	9,3	10,7	11,9
Bankmedel	0,1	0,2	-0,1	-0,2
Portföljens totalavkastning	-9,0	-8,6	18,8	19,7

Den totala avkastningen på -9,0 procent under 2022 är att betrakta som mindre tillfredställande eftersom den understiger gällande inflation med ca 20 procentenheter. Fonddelegationens beslutade mål om en långsiktig real avkastning på tre procent har inte överträffats under 2022 men däremot som ett genomsnitt under de senaste tio åren, vilket främst förklaras av en god aktiemarknadsutveckling. Eftersom fondens placeringshorisont är lång bör en utvärdering främst göras på längre sikt. Under 2022 har placeringsinriktningen med närmare 60 procents aktier inte lönat sig eftersom världens börser fallit. Det ska även nämnas att även ränteplaceringar har gett negativ totalavkastning som förklaras av den kraftiga ränteuppgången under året.

Portföljens avkastning var lägre än jämförelseindex under 2022. Den relativa underavkastningen förklaras i huvudsak av en lägre avkastning för förvaltning av svenska aktier, men även av fonddelegationens beslut som innebär en övervikt i svenska kronor. Allokeringsarbetet gav ett positivt bidrag i förhållande till index.

Allmänna arvsfondens medel används för att täcka Kammarkollegiets kostnader för förvaltning och administration av dödsboavveckling, hantering av återkravsärenden, fondförvaltning och utbetalningar av projektmedel. På samma sätt används fonden för att täcka kostnaderna för handläggning av projektansökningar och projektredovisningar inkomna till Arvsfondsdelegationen samt för controller-, kommunikations- och utvärderingsverksamhet.

De totala kostnaderna för de verksamheter som avsåg arvsfonden uppgick 2022 till 92,5 miljoner kronor, se tabell 2.7. Det innebär att kostnaderna ökade med 6,6 miljoner kronor, åtta procent, jämfört med 2021.

Tabell 2.7 Förvaltnings- och administrationskostnader, miljoner kronor

	2022	2021	2020	2019	2018
Kammarkollegiet, totalt	42,1	40,0	35,5	31,7	29,4
Dödsboavveckling m.m.	24,3	23,0	21,1	19,3	17,5
Fondförvaltning	15,8	15,0	12,5	10,5	10,0
Utbetalning av beviljat stöd	2,0	2,0	1,9	1,9	1,9
Kanslistöd för Arvsfondsdelegationen, totalt	50,4	45,9	41,3	41,8	41,5
Personalkostnader	30,6	28,3	25,3	24,3	24,4
Lokalkostnader	4,3	3,6	2,7	2,7	2,6
Övriga kostnader	15,5	14,0	13,4	14,8	14,5
Totalt förvaltnings- och administrationskostnader	92,5	85,9	76,8	73,5	70,9

För att volymen av beviljade projektmedel ska motsvara inflödet av medel till fonden har den handläggande och administrativa verksamheten vid Kammarkollegiet kontinuerligt stärkts. Detta har skett i takt med att inflödet av medel till fonden har ökat. Målsättningen har varit att med bibehållen eller ökad kvalitet i handläggningen bevilja mer projektmedel än tidigare. Sedan juli 2021 ska ökningen av fördelade medel ske inom den nivå som regeringen har beslutat finns tillgänglig att fördela.

Av ökningen av de totala kostnaderna för arvsfondsverksamheten vid Kammarkollegiet stod kostnaderna för fondförvaltning för en ökning med 0,8 miljoner kronor och dödsboavveckling m.m. för en ökning med 1,3 miljoner kronor. Kostnaderna för kanslistödet åt Arvsfondsdelegationen ökade under samma period med 4,5 miljoner kronor, nästan tio procent, något som främst är hänförligt till den utökning av verksamheten som gjordes i samband med att en ny arvsfondsdel och en ny målgrupp (äldre) tillkom under 2021.

Sedan 2021 har Arvsfondsdelegationens kanslistöd förstärkts med handläggare, jurist och kommunikatör. Sedan slutet av 2021 finns även en heltidstjänst inriktad på arbete med erfarenhetspridning. Personalkostnaderna uppgick under 2022 till 30,6 miljoner kronor, en ökning som främst är hänförlig till helårseffekten av de tjänster som tillkom under 2021.

Lokalkostnaderna uppgick till 4,3 miljoner kronor och har ökat till följd av högre lokalkostnader för hela myndigheten samtidigt som kanslistödets andel av Kammarkollegiets lokalkostnader ökade till följd av att de har fler anställda. Övriga kostnader uppgick till 15,5 miljoner kronor och har framför allt ökat för att det under året genomfördes fler utåtriktade aktiviteter, projektbesök och andra satsningar, som t.ex. utbildningar och interna konferenser, än tidigare år. Sådana aktiviteter var på grund av covid-19-pandemin inte möjliga att genomföra under 2021. Övriga kostnader har även ökat till följd av högre myndighetsgemensamma kostnader.

Tabell 2.8 visar utvecklingen av kostnaderna för kanslistöd för Arvsfondsdelegationen (driftskostnader) i förhållande till beslutade projektmedel. I kostnaderna ingår samtliga driftskostnader, dvs. även del av Kammarkollegiets overheadkostnader (exempelvis lokalkostnader och it-kostnader) och verksamhetens kostnader för bl.a. kommunikation och utvärdering.

Mätt som andel av beslutade projektmedel uppgick driftskostnaderna för kanslistöd för Arvsfondsdelegationen under 2022 till 6,4 procent. Det är en ökning jämfört med året innan och den högsta andelen under den senaste femårsperioden.

Tabell 2.8 Driftskostnader för kanslistöd för Arvsfondsdelegationen i förhållande till beslutade projektmedel, procent

	2022	2021	2020	2019	2018
Andel (%) driftskostnader	6,4	5,3	4,9	5,3	6,0

En annan indikator på hur effektivt verksamheten bedrivs är driftskostnader per beslut om projektansökning. Denna indikator visar att driftskostnaderna per beslut ökade relativt kraftigt under 2022, se tabell 2.9. Det beror på att driftskostnaderna ökade samtidigt som antalet beslut minskade 2022.

Som beslut räknas inte bara bifall och avslag på ansökningar om stöd, utan även godkännande av de pågående projektens redovisningar och de ansökningar som, efter ibland omfattande handläggning, har återkallats av den sökande organisationen och därmed läggs till handlingarna. Under 2022 uppgick antalet beslut till 1 142, varav 399 ärenden avsåg godkända redovisningar. Det innebär att antalet beslut minskade med drygt 12 procent jämfört med året före.

Tabell 2.9 Driftskostnader för kanslistöd för Arvsfondsdelegationen per beslut, kronor

	2022	2021	2020	2019	2018
Driftskostnad per beslut	44 100	35 200	30 800	28 400	31 100

Tabellerna 2.7 och 2.8 redovisar indikatorer på Arvsfondsdelegationens driftskostnader. Indikatorerna visar att dessa kostnader under 2022 ökade i förhållande till såväl fördelade projektmedel som antalet beslut. Den gemensamma förklaringen till båda indikatorernas utveckling under 2022 är att Arvsfondsdelegationen tillförts medel för att hantera en fjärde målgrupp (äldre personer) samtidigt som bl.a. pandemin lett till att antalet

projektansökningar minskat under de senaste åren. När antalet projektansökningar minskar så minskar både volymen beslutade projektmedel och antalet beslut för såväl avslag som bifall. Även om pandemin sedan den 1 april 2022 inte längre klassas som samhällsfarlig av Folkhälsomyndigheten har pandemin påverkat civilsamhällets förmåga och vilja att planera och bedriva utvecklingsprojekt negativt under hela 2022.

3 Fördelning av stöd ur Allmänna arvsfonden

3.1 Riktlinjer för fördelning av stöd

Handläggning av ärenden om stöd ur Allmänna arvsfonden regleras i lagen om Allmänna arvsfonden och förordningen om Allmänna arvsfonden. Arvsfondsdelegationen beslutar om fördelning av stöd ur fonden.

Enligt lagen om Allmänna arvsfonden ska stöd ur Allmänna arvsfonden främja verksamhet av ideell karaktär till förmån för fondens fyra målgrupper: barn (0–11 år), ungdomar (12–25 år), äldre personer (65 år och äldre) och personer med funktionsnedsättning. Stöd ur fonden får lämnas till verksamhet som är utvecklande för någon av arvsfondens målgrupper och som har förutsättningar att främja målgruppen även efter det att stödet har upphört. Stöd får också lämnas för projekt som avser lokaler och anläggningar.

3.1.1 Projektstöd

De som kan få stöd ur Allmänna arvsfonden är framför allt organisationer som bedriver ideell verksamhet, men även en offentlig huvudman kan beviljas stöd för utvecklingsverksamhet om det finns särskilda skäl. En kommun kan därför beviljas stöd för att genomföra ett projekt. I sådana fall ställs särskilt höga krav på att projektet är nyskapande och bedrivs i nära samarbete med en ideell förening. Stöd får inte ges till enskilda personer eller till vinstdrivande företag.

De övergripande kriterierna för stöd är reglerade i lagen om Allmänna arvsfonden. Verksamheten ska vara utvecklande för någon av fondens målgrupper och ha förutsättningar att främja målgruppen även efter det att stödet ur fonden har upphört. Stöd får inte lämnas till en organisations löpande verksamhet. Stöd får inte heller ges till en organisation som har skulder för svenska skatter eller avgifter hos Kronofogdemyndigheten, eller som är i likvidation eller försatt i konkurs. Vid bedömningen av stöd ska hänsyn tas till om målgruppen deltar i planeringen eller genomförandet av verksamheten.

Enligt praxis kan ett projekt normalt beviljas stöd ur Allmänna arvsfonden under högst tre år.

3.1.2 Lokalstöd

Stöd kan även lämnas för del av kostnader för ny-, om- eller tillbyggnad av lokaler och anläggningar samt utrustning i anslutning till det, om lokalerna eller anläggningarna ska användas för verksamhet som är utvecklande för någon av arvsfondens målgrupper. Endast organisationer som bedriver ideell verksamhet kan beviljas lokalstöd. Lokalen eller anläggningen ska ägas av den sökande föreningen eller hyras med långtidskontrakt. En organisation som beviljats lokalstöd är skyldig att under minst tio år bedriva den verksamhet som legat till grund för beslutet. I de fall den sökande hyr eller på annat sätt nyttjar lokalen är förbindelsetiden minst fem år. En förutsättning är dock att det finns särskilda skäl för att förordna om en kortare förbindelsetid, exempelvis om hyresmarknaden på den aktuella orten är sådan att det är mycket svårt att få hyreskontrakt för en tioårsperiod och att sökanden kan visa dessa svårigheter vid ansökningstillfället.

Den som beviljas stöd ska bidra till finansieringen av projektet med en inte oväsentlig del. Under beredningen av ansökningar om lokalstöd hämtas det alltid in uppgifter om tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning. Inför samtliga beslut om bifall för lokalstödsansökningar äger en dialog rum med berörd kommun. Om lokalen eller anläggningen används till något annat ändamål än det som överenskommits, kan ett beslut om återbetalning till Allmänna arvsfonden fattas.

3.1.3 Krav på redovisning

Varje mottagare av stöd ur Allmänna arvsfonden ska lämna en skriftlig redovisning av projektarbetet till Arvsfondsdelegationen, senast det datum som anges i beslutet om stöd. Dessutom ska en ekonomisk redovisning lämnas för hur det beviljade beloppet har använts. Den ekonomiska redovisningen ska vara bestyrkt av en godkänd eller auktoriserad revisor.

Systemet med fleråriga projektstödsbeslut innebär att de årliga projektredovisningarna granskas och godkänns inför varje kommande projektår. Den ekonomiska redovisningen av projektstöd ska bestyrkas inför varje kommande projektår.

3.2 Tillkomna och beslutade ärenden

Under 2022 tillkom 1 116 ärenden hos Arvsfondsdelegationen, vilket är färre än under de senaste åren. I tabell 3.1 redovisas det totala antalet ärenden som tillkommit fördelat på arvsfondens målgrupper. Målgruppen äldre personer är ny i och med den nuvarande arvsfondslagen, som trädde i kraft den 1 juli 2021. Av tabellen framgår att flest ärenden avser målgruppen ungdomar. Under 2022 tillkom 522 ärenden som rör ungdomar. Det är en minskning med 90 ärenden jämfört med 2021 då 612 sådana ärenden tillkom. Tillkomna ärenden som rör barn uppgick till 235 under 2022, vilket är en minskning med 45 ärenden jämfört med året innan. Tillkomna ärenden som rör personer med funktionsnedsättning minskade med 65 ärenden, från 313 ärenden 2021 till 248 ärenden 2022. Ärenden

som rör barn och ungdomar med funktionsnedsättning ingår i kategorierna barn respektive ungdomar i tabellen. Antalet ärenden i kategorin Inte fondens målgrupper är i stort sett oförändrat jämfört med föregående år. I den kategorin ingår även ärenden som avser ansökningar från enskilda personer.

Tabell 3.1 Antal ärenden som tillkommit hos Arvsfondsdelegationen fördelat på målgrupp

Målgrupp	2022	2021	2020	2019	2018
Barn	235	280	346	383	402
Ungdomar	522	612	662	607	616
Personer m. funktionsnedsättning	248	313	322	382	258
Äldre personer	85	45*	N/A	N/A	N/A
Inte fondens målgrupp	26	27	21	22	40
Totalt	1 116	1 277	1 351	1 394	1 316

*Målgruppen äldre tillkom den 1 juli 2021.

I tabell 3.2 redovisas antalet ärenden som tillkommit hos Arvsfondsdelegationen fördelat på typ av ärende. Där ingår både ansökningar och redovisningar. Under 2022 inkom 713 ansökningar om stöd, vilket är färre än under 2021. Av dessa var 484 nya ansökningar och 229 s.k. fortsättningsansökningar för redan pågående projekt. Antalet redovisningar som under 2022 inkom till Arvsfondsdelegationen uppgick till 387. Det är 8 färre redovisningar jämfört med 2021.

Tabell 3.2 Antal inkomna ärenden till Arvsfondsdelegationen fördelat på typ av ärende

Typ av ärende	2022	2021	2020	2019	2018
Ansökningar	713	862	963	970	927
Övriga ärenden	16	20	12	8	11
Redovisningar	387	395	376	416	378
Totalt	1 116	1 277	1 351	1 394	1 316

3.3 Bifalls- och avslagsbeslut

Under 2022 fattade Arvsfondsdelegationen sammanlagt 743 beslut (se tabell 3.3). Det är en minskning jämfört med tidigare år. Antalet avslag minskade under 2022 med 67 beslut från föregående år till totalt 334 avslag. Antalet bifall/godkännanden minskade från 443 under 2021 till 393 under 2022. Sett över den i tabell 3.3 redovisade femårsperioden varierar antalet bifall och godkännanden respektive antalet avslag något mellan åren. Antalet övriga ärenden har däremot minskat kontinuerligt under samma period.

Bifall beslutas av Arvsfondsdelegationen och innebär att en organisation får projektmedel för ett nytt projekt eller ökad budgetram för ett pågående projekt. Godkännanden innebär att Kammarkollegiet godkänt att ett pågå-

ende projekt får fortsätta enligt plan ytterligare ett år, inom den budgetram som Arvsfundsdelegationen beslutat om.

Orsakerna till avslagen har varit bl.a. att projekten inte bedömts vara tillräckligt nyskapande, att de inte haft tillräckligt hög delaktighet från målgruppen eller att de avsett verksamhet som redan finns som reguljär verksamhet. Ansökningar har även avslagits på grund av att det inte har funnits en rimlig plan för projektets överlevnad, att de avsett kostnader för enstaka arrangemang eller att ansökan kommit från enskilda personer eller nystartade föreningar.

Tabell 3.3 Antal beslut har fattats av Arvsfundsdelegationen, exklusive redovisningar

Beslut	2022	2021	2020	2019	2018
Bifall/Godkännande	393	443	459	462	377
Avslag	334	401	452	492	441
Övriga	16	53	65	88	97
Totalt	743	897	976	1 042	915

Tabell 3.4 visar antalet bifallsbeslut (beslut om nya projekt och fortsättning av pågående projekt) fördelat på målgrupp. Av tabellen framgår att verksamhet till förmån för ungdomar har flest bifallsbeslut under perioden 2018–2022. Verksamhet till förmån för ungdomar utgjorde nästan hälften av bifallsbesluten under 2022, medan verksamhet med barn, personer med funktionsnedsättning samt äldre som målgrupp stod för ungefär en fjärdedel av bifallsbesluten vardera. Antalet bifallsbeslut minskade mellan 2021 och 2022 för verksamhet till förmån för barn, ungdomar och personer med funktionsnedsättning, medan den ökade för verksamhet till förmån för äldre som dock utgjorde en egen målgrupp endast under andra halvan av 2021.

Tabell 3.4 Antal bifallsbeslut fördelat på målgrupp

Målgrupp	2022	2021	2020	2019	2018
Barn	82	97	103	112	105
Ungdomar	187	221	234	246	171
Personer m. funktionsnedsättning	107	123	122	104	101
Äldre	17	2*	N/A	N/A	N/A
Totalt	393	443	459	462	377

*Målgruppen äldre tillkom den 1 juli 2021.

Tabell 3.5 visar antalet avslagsbeslut fördelat på målgrupp. Av tabellen framgår att verksamhet till förmån för ungdomar utgör den största gruppen även när det gäller antalet avslagsbeslut. Verksamhet till förmån för ungdomar utgjorde drygt 40 procent av avslagsbesluten under 2022. Verksamhet som hade barn som målgrupp stod för knappt 18 procent av avslagsbesluten, medan motsvarande andel för målgruppen personer med funktionsnedsättning var drygt 16 procent. Antalet avslagsbeslut för verksamhet till förmån för barn, ungdomar och personer med funktionsnedsättning

minskade, medan antalet avslagsbeslut för verksamhet till förmån för äldre ökade mellan åren 2021 och 2022. Skr. 2022/23:134

Tabell 3.5 Antal avslagsbeslut fördelat på målgrupp

Målgrupp	2022	2021	2020	2019	2018
Barn	59	83	134	164	157
Ungdomar	142	205	226	235	207
Personer m. funktionsnedsättning	55	97	82	78	62
Äldre	69	10*			
Inte fondens målgrupper	9	6	10	15	15
Totalt	334	401	452	492	441

*Målgruppen äldre tillkom den 1 juli 2021.

Under 2022 fick 163 ansökningar om nya projekt bifall på sina ansökningar, vilket är 29 färre än föregående år. Det innebär att i genomsnitt 33 procent av de ansökningar om nya projekt som Arvsfondsdelegationen fattat beslut om under året beviljats stöd (se tabell 3.6). Det är en högre andel än under de senaste fem åren. För lokalstöd var andelen drygt 46 procent. Även om det är en något lägre bifallsfrekvens än de två senaste åren, är det högt jämfört med tidigare år. För nya projektstöd var bifallsfrekvensen återigen 26 procent, vilket dessförinnan inte varit högre på mer än femton år.

Tabell 3.6 Andel bifall för nya ansökningar om projektstöd, procent

	2022	2021	2020	2019	2018
Bifallsfrekvens totalt	33	32	30	28	26
Bifallsfrekvens lokalstöd	46	47	51	44	34
Bifallsfrekvens projektstöd	26	26	24	24	23

Arvsfondsdelegationen beviljar sedan 2016 inte endast ettåriga utan även fleråriga projektstöd. I fråga om fleråriga stöd ska föregående års projektredovisning godkännas innan projektet kan fortsätta med finansiering ur Allmänna arvsfonden. Det görs i samband med att projektplanen för nästkommande år hanteras. Därutöver granskas projektens slutredovisningar. Under 2022 uppgick antalet beslut till 1 142, varav 399 ärenden avsåg godkända granskningar. Det innebär att antalet beslut minskade med 162 eller drygt 12 procent jämfört med året innan.

3.4 Beviljade medel 2022 fördelat på målgrupp

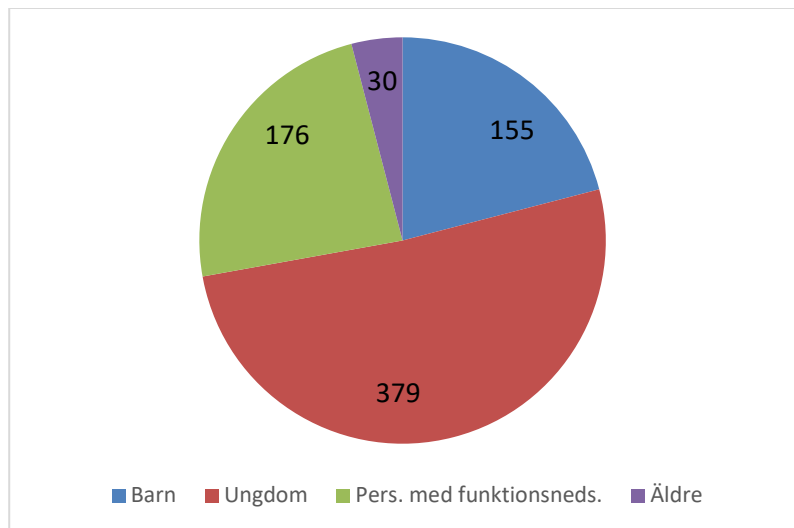
I avsnitt 3.4–3.8 redovisas översiktligt projekt- och lokalstödsmedel som Arvsfondsdelegationen fattade beslut om under 2022. Den dominerande stödformen är projektstöd, som innebär att föreningen får stöd för att utveckla en verksamhet, metod eller utbildningsinsats. Det kan också avse delaktighets- eller informationsarbete. Projektstöd ges normalt under högst tre år. Lokalstöd innebär att en förening kan få stöd för ny-, om- eller

tillbyggnad av en lokal eller anläggning som behövs för att driva en verksamhet som är utvecklande och har förutsättningar att främja någon av fondens målgrupper. Om inget annat anges, gäller redovisningen båda stödformerna.

För att kunna jämföra beslutsvolymen över tid beräknas de fleråriga besluten som om de vore ettåriga. Med en sådan justering fördelades 741 miljoner kronor till 371 projekt under 2022. Antalet projekt som fick bidrag ur Allmänna arvsfonden var 2022 lägre än de senaste två åren. Antalet bifallsbeslut var under året 393 (se tabell 3.3) fördelade på de 371 projekten. Att antalet bifallsbeslut är fler än antalet projekt beror på att samma projekt i några enstaka fall har fått mer än ett beslut, s.k. tilläggsbeslut, ofta orsakade av covid-19-pandemin.

Av diagram 3.1 framgår att 379 miljoner kronor (drygt 51 procent av de totalt beslutade medlen) gick till målgruppen ungdomar under 2022. Till målgruppen barn gick 155 miljoner kronor (ca 21 procent). Målgruppen personer med funktionsnedsättning fick 176 miljoner kronor (knappt 24 procent). Målgruppen äldre fick 30 miljoner kronor (strax över 4 procent). Högst en tiondel av de medel som regeringen beslutar om får fördelas till projekt som berör äldre personer.

Diagram 3.1 Fördelning av medel per målgrupp, miljoner kronor

Fördelning av totalt 741 miljoner kronor.

Den procentuella fördelningen av beviljade medel skiljer sig något från 2021. Andelen medel till målgrupperna personer med funktionsnedsättning, ungdomar och barn minskade. Andelen medel till målgruppen äldre ökade, vilket framför allt kan förklaras med att gruppen tillkom under andra halvåret av 2021. I sammanhanget bör det nämnas att projekt som riktar sig till barn och ungdomar med funktionsnedsättning redovisas under rubriken barn respektive ungdomar. Projekt där den huvudsakliga målgruppen är personer över 65 år utan funktionsnedsättning kategoriseras som äldreprojekt. Som projekt för personer med funktionsnedsättning

kategoriseras således projekt som avser personer med funktionsnedsättning som är äldre än 25 år. Skr. 2022/23:134

3.4.1 Målgruppen barn (0–11 år)

Under 2022 fördelade Arvsfondsdelegationen nästan 155 miljoner kronor till projekt med målgruppen barn, se tabell 3.7. Det är en minskning med 32 miljoner kronor jämfört med 2021. Antalet beviljade projekt var 77, vilket är 10 färre än året före. Det projektändamål som beviljades mest medel var liksom tidigare år fritid/idrott.

Tabell 3.7 Projekt till förmån för barn under 12 år under 2022

Projektändamål	Antal projekt	Belopp, tkr
Fritid/idrott	29	64 233
Information/utbildning	11	13 869
Kultur	8	10 527
Familjestöd	6	14 574
Barn i utsatta situationer	5	12 645
Förebygga brott, våld och mobbning	4	8 027
Psykisk ohälsa	4	11 205
Demokrati och delaktighet	3	4 285
Integration	2	4 825
Kost och motion	2	3 431
Jämställdhet och könsroller	1	2 839
Rehabilitering	1	1 501
Hjälpmedel	1	3 106
Totalt	77	155 067

3.4.2 Målgruppen ungdomar (12–25 år)

Under 2022 fördelade Arvsfondsdelegationen nästan 379 miljoner kronor till projekt med målgruppen ungdomar, se tabell 3.8. Jämfört med 2021 är det en minskning med 48 miljoner kronor. Antalet beviljade projekt var 179, vilket är 23 färre än året före. Liksom för målgruppen barn är fritid/idrott det vanligaste ändamålet för projekt som riktar sig till ungdomar.

Tabell 3.8 Projekt till förmån för ungdomar 12–25 år under 2022

Projektändamål	Antal projekt	Belopp, tkr
Fritid/idrott	71	166 902
Demokrati och delaktighet	24	55 161
Kultur	19	29 208
Information och utbildning	15	32 644
Arbete och sysselsättning	9	19 388
Psykisk ohälsa	9	17 348

Skr. 2022/23:134	Förebygga brott, våld och mobbning	9	19 338
	Integration	7	12 350
	Jämställdhet och könsroller	5	9 303
	Barn och unga i utsatta situationer	3	6 431
	Organisationsutveckling	2	4 660
	Miljö	2	3 156
	Kost och motion	1	1 576
	Bemötande	1	3 030
	Totalt	179	379 143

3.4.3 Målgruppen personer med funktionsnedsättning (äldre än 25 år)

Under 2022 fördelade Arvsfondsdelegationen drygt 176 miljoner kronor till projekt med fokus på målgruppen personer med funktionsnedsättning (se tabell 3.9). Det är en minskning med 23 miljoner kronor jämfört med 2021. Antalet beviljade projekt var 98, vilket är åtta färre än under föregående år. Fritid/idrott var det vanligaste projektändamålet, tätt följt av information/utbildning och psykisk ohälsa.

Tabell 3.9 Projekt till förmån för personer med funktionsnedsättning under 2022

Projektändamål	Antal projekt	Belopp, tkr
Fritid/Idrott	20	31 690
Information/Utbildning	19	40 553
Psykisk ohälsa	19	38 314
Demokrati/Delaktighet	10	19 123
Kultur	6	9 180
Tillgänglighet	6	5 937
Arbete och sysselsättning	4	5 223
Rehabilitering	3	4 320
Kost och motion	2	3 553
Förebygga brott, våld och mobbning	2	5 882
Integration	2	3 295
Drogförebyggande	2	3 261
Bemötande	2	5 295
Teknikstöd	1	707
Totalt	98	176 333

3.4.4 Målgruppen äldre personer (65 år eller äldre utan funktionsnedsättning)

Sedan den 1 juli 2021 ingår äldre personer som en målgrupp för Allmänna arvsfonden. Under 2022 fördelade Arvsfondsdelegationen drygt 30 miljoner kronor till projekt med fokus på målgruppen äldre (se tabell 3.10). Det

innebär att beviljade medel ökade från knappt tre miljoner kronor under 2021 till drygt 30 miljoner kronor under 2022. Antalet projekt som fokuserar på äldre ökade från två projekt till 17 under samma tid. Under 2021 kunde dock medel sökas endast under det andra halvåret.

Skr. 2022/23:134

Tabell 3.10 Projekt till förmån för äldre 65+ år under 2022

Projektändamål	Antal projekt	Belopp, tkr
Fritid/idrott	6	8 451
Demokrati och delaktighet	5	11 706
Information/utbildning	3	4 418
Kultur	1	1 651
Psykisk ohälsa	1	2 651
Tillgänglighet	1	1 604
Totalt	17	30 451

3.5 Geografisk fördelning av beviljade medel 2022

Av de medel som beslutades under 2022 fördelades 62 procent till lokala och regionala projekt. Det är en ökning från 2021 då motsvarande siffra var 58 procent. Kategorin lokala och regionala projekt omfattar projekt som genomförs på en eller flera angränsande orter, i ett eller flera angränsande län eller t.ex. i ett par av storstadsregionerna. Varje projekt inkluderas bara en gång i statistiken och ett projekt hänförs till det län där organisationen för projektet har sitt säte.

Resterande medel gick till det som definieras som nationella projekt. Exempel på nationella projekt är barn- och ungdomsprojekt som samarbetar med kulturinstitutioner över hela landet eller en nationell funktionshindervisorganisation som har tagit fram en utbildningsstrategi för personer som har neuropsykiatriska funktionsnedsättningar.

År 2022 uppgick antalet beviljade lokala och regionala projekt till 236 stycken, vilket motsvarar 64 procent av samtliga beviljade projekt under året. Det innebär att andelen nationella projekt, 36 procent, är något större än tidigare år.

Flest ansökningar kommer från föreningar i storstadsområdena, vilket är naturligt eftersom det också finns flest föreningar där. Ett stort antal beviljade projekt genomförs av organisationer som har sitt säte i Stockholm, men merparten av dessa projekt bedöms vara nationella.

Tabell 3.11 visar den länsvisa fördelningen av beviljade medel ur Allmänna arvsfonden under 2022. Tabellen visar endast de lokala och regionala projekten med lokalstödsprojekten inkluderade. De nationella projekten är däremot inte medräknade. Under 2022 beviljades projekt i alla län förutom Gotland stöd ur Allmänna arvsfonden.

Tabell 3.11 Lokala och regionala projekt 2022, fördelat på län

Län	Antal projekt	Belopp, mnkr
Skåne	49	97
Västra Götaland	33	70

Stockholm	31	52
Västerbotten	18	30
Gävleborg	12	19
Östergötland	11	23
Kronoberg	11	24
Uppsala	9	13
Jönköping	9	21
Halland	8	18
Södermanland	7	8
Dalarna	7	20
Norrbottn	5	11
Kalmar	5	9
Värmland	4	6
Blekinge	4	8
Jämtland	4	12
Västernorrland	4	8
Örebro	4	7
Västmanland	1	1
Gotland	0	0
Totalt	236	457

3.6 Arvsfondens stöd under 2022 fördelat på organisationskategori

Ansökningarna till Arvsfondsdelegationen kommer från ett brett spektrum av organisationer och föreningar runt om i landet. För att ge en bild av vilka organisationer och föreningar som beviljas medel ur Allmänna arvsfonden delas de in i olika kategorier.

I tabell 3.12 redovisas vilken typ av organisation som står som ansvarig projektägare för de projekt som fick finansiering ur Allmänna arvsfonden under 2022. I nästan alla projekt finns det dock ett antal andra organisationer som medverkar som samarbetspartner. Det handlar om samarbeten både med ideella organisationer och med offentliga aktörer. Offentliga aktörer kan vara t.ex. skolor, fritidsförvaltningar, sjukhus och socialtjänsten. Vissa organisationer har under året fått stöd till fler än ett projekt. I *bilaga 2* Tilldelade medel per organisation 2022 redovisas samtliga organisationer som fick stöd ur Allmänna arvsfonden under 2022.

Tabell 3.12 Bifallsbeslut 2022, fördelat på organisationskategori

Organisationskategori	Antal bifallsbeslut	Belopp, tkr
Idrottsföreningar	115	250 755
Funktionshindrsorganisationer	56	107 327
Studieförbund	35	52 788
Kulturföreningar	29	42 738

Stiftelser	20	33 114
Ungdomsorganisationer	18	41 536
Sociala organisationer	16	27 309
Offentliga huvudmän	12	16 820
Trossamfund	3	3 471
Organisationer bildade på etnisk grund	1	1 725
Universitet/högskolor/folkhögskolor	1	1 939
Övrigt	87	161 470
Totalt	393	740 993

Idrottsföreningar är, likt föregående år, den kategori som har fått flest bifallsbeslut. En stor andel av de projekt som bedrivs av idrottsföreningar avser lokalstöd, dvs. finansiering av byggnation av lokaler och anläggningar. De idrottsföreningar som har fått stöd har främst avsett att utöka sina verksamheter med nya eller fler aktiviteter och att nå nya målgrupper, bl.a. personer med funktionsnedsättning, unga som inte är föreningsaktiva samt nyanlända barn och ungdomar. Många av organisationerna samarbetar med andra föreningar och med offentlig verksamhet, t.ex. skolor.

Liksom tidigare år är funktionshindersorganisationer den kategori som har fått näst flest projekt finansierade av Allmänna arvsfonden. Projekt som beviljats stöd i denna kategori är bl.a. inriktade på metodutveckling, att ge socialt stöd, att öka delaktigheten hos målgruppen och att förbättra den psykiska hälsan för personer med vissa funktionsnedsättningar. Det finns också projekt som syftar till att skapa förutsättningar för sysselsättning och utbildning eller att stödja personer med vissa sjukdomar. Vissa projekt vänder sig till specifika grupper, såsom äldre personer med funktionsnedsättning.

Den organisationskategori som kommer närmast, sett till antalet bifallsbeslut, är studieförbund. Flera av projekten som drivs av studieförbunden är kulturprojekt. Här kan nämnas körledarutbildning, teater och berättarverkstad samt produktion av kortfilmer och radiopodcasts. Många av projekten syftar till att minska den psykiska ohälsan och bryta isoleringen för vissa grupper, bl.a. för personer med demenssjukdom och funktionsnedsättningar. Förutom att de driver egna projekt är det vanligt att studieförbunden är samarbetspartner i arvsfondsprojekt.

Projekt drivna av stiftelser har stor variation. Här kan t.ex. nämnas projekt som syftar till att bryta tystnaden kring våld i nära relationer eller till att göra kultur- och stadsutveckling mer tillgänglig och möjlig att påverka för barn och unga.

Ungdomsorganisationers projekt syftar exempelvis till att stärka barns och ungas medvetenhet om värdegrundsfrågor. Projekten ska vidare ge målgruppen kunskap och verktyg att stå emot extremistiska budskap och propaganda på nätet. Inom denna kategori finns även projekt som syftar till ökad psykisk hälsa och till att stärka barn och unga som individer samt som är särskilt inriktade mot nyanlända, exempelvis för att förbättra bemötandet och mottagandet av unga nyanlända hbtqi-personer i Sverige.

Offentliga huvudmän kan söka medel ur fonden om projekten utförs i samverkan med en eller flera ideella föreningar. Flera projekt som rör barns och ungas psykiska hälsa drivs inom exempelvis hälso- och sjuk-

vården och socialtjänsten. Ungdomsorganisationer och offentliga huvudmän hade lika många bifallsbeslut 2022.

En mindre andel av bifallsbesluten avser kategorierna sociala organisationer, organisationer bildade på etnisk grund och trossamfund. Projekt inom dessa organisationskategorier riktar sig till olika utsatta grupper i samhället och syftar bl.a. till ökad delaktighet, social inkludering och minskat socialt utanförskap.

Inom kategorin övriga finns ett brett spektrum av organisationer som ägnar sig åt vitt skilda verksamheter. Exempel på organisationer inom denna kategori är Barnens rätt i samhället (Bris), Civil Rights Defenders, Ecpat Sverige, Fritidsbanken Sverige, Föreningen Tidigt Föräldrastöd, Riksförbundet för sexuell upplysning (RFSU) och SPF Seniorerna.

En analys av de ansökningar som inkom under 2022 visar att 48 procent av organisationerna som sökte medel ur Allmänna arvsfonden inte hade sökt medel ur fonden tidigare. Det är en lägre andel än 2021, då motsvarande andel var 49 procent. Analysen baseras på en genomgång av ansökningar inkomna sedan 2004.

Liksom de senaste åren har majoriteten av de organisationer som beviljades stöd för nya projekt under 2022 inte fått stöd ur Allmänna arvsfonden tidigare. Åren 2018–2022 låg andelen organisationer som inte fått stöd ur fonden tidigare mellan 63 och 65 procent.

3.7 Fördelning av lokalstöd

Under 2022 uppgick antalet beviljade lokalstödsprojekt till 80 stycken (tabell 3.13). Det är en minskning i antal från föregående år. Beviljade medel för lokalstödsprojekt uppgick till 221 miljoner kronor, vilket är en ökning av beloppet jämfört med föregående år.

Tabell 3.13 Lokalstöd 2022, antal beviljade ansökningar och beviljat belopp

	2022	2021	2020	2019	2018
Antal beviljade ansökningar	80	86	83	69	58
Beviljat belopp, mnkr	221	217	220	159	125

Av projekten som beviljades lokalstöd 2022 var 94 procent lokaler och anläggningar för idrott och fysisk aktivitet. Traditionella idrottsföreningar står bakom en majoritet av projekten, men även samhälls- och intresseföreningar förekommer. En av de mer ovanliga stödmottagarna under 2022 var Agunnaryds Frivilliga Brandvårn i Ljungby kommun, som fick stöd för att bygga ett allaktivitetshus för rörelse, motion och möten över generationsgränser.

När det gäller fördelningen av medel och vilken typ av projekt som beviljades mest stöd hamnar konstgräsprojekt för fotboll överst med drygt 36 miljoner kronor beviljade för nio projekt. Den näst vanligaste typen av lokalstödsprojekt var asfalterade banor för rullskidåkning och andra aktiviteter på hjul samt olika typer av samlingslokaler. Cirka 70 procent av de beviljade projekten är inriktade på idrott och aktiviteter utomhus.

Ungdomar är traditionellt den vanligaste huvudsakliga målgruppen i lokalstödsprojekten, vilket även gällde under 2022 då ca 67 procent av projekten riktade sig till ungdomar. Införandet av den nya målgruppen äldre personer börjar synas i statistiken, med fem beviljade lokalstödsprojekt med fokus på den målgruppen under 2022. Skåne var det län som hade flest beviljade lokalstödsprojekt under 2022, följt av Västra Götaland och Kronoberg (tabell 3.14).

Tabell 3.14 Lokalstöd fördelat på län

Län	Antal beviljade ansökningar	Beviljat belopp, mnkr
Skåne	12	31
Västra Götaland	9	32
Kronoberg	6	16
Dalarna	5	18
Jönköping	5	16
Västerbotten	5	14
Gävleborg	5	9
Östergötland	4	9
Västernorrland	4	8
Halland	3	12
Jämtland	3	10
Norrbottn	3	9
Blekinge	3	7
Kalmar	3	6
Stockholm	2	4
Värmland	2	4
Uppsala	2	4
Södermanland	2	2
Örebro	1	5
Västmanland	1	2
Gotland	0	0
Totalt	80	219

3.8 Fördelning av stöd genom särskilda satsningar

Arvsfondsdelegationen kan uppmärksamma en specifik målgrupp eller ett angeläget område genom en s.k. särskild satsning. En särskild satsning innebär normalt att Allmänna arvsfonden under en treårsperiod fokuserar särskilt på ett område eller en målgrupp. Projekten inom de särskilda satsningarna utvärderas gemensamt av en extern utvärderare. Under tiden satsningen pågår genomförs särskilda kommunikationsinsatser för att få in fler ansökningar som överensstämmer med satsningens inriktning och syfte. I övrigt gäller samma krav som för övriga projekt.

3.8.1 Den särskilda satsningen Psykbryt

För att stödja fler projekt med fokus på barns och ungas psykiska hälsa lanserade Arvsfondsdelegationen under 2020 den särskilda satsningen Psykbryt, vilket var en kommunikationssatsning som pågick under 2020–2022 för att fler projektansökningar med fokus på psykisk hälsa hos barn och unga skulle beviljas. Satsningen syftade också till att öka kännedomen hos relevanta aktörer om metoder, modeller och lärdomar från tidigare och pågående arvsfondsprojekt. Under satsningen har Allmänna arvsfonden delat ut 753 miljoner kronor till 182 olika projekt med inriktningen att främja psykisk och fysisk hälsa för barn och unga.

Psykbryt var under 2022 ett återkommande tema i Allmänna arvsfondens nyhetsbrev som når drygt 5 800 prenumeranter sex gånger per år. Under 2022 anordnades även sex olika livesändningar via Allmänna arvsfondens konto på Instagram. Under dessa sändningar har företrädare för arvsfonden och projektledare inom temat psykisk hälsa hos unga delat sina erfarenheter tillsammans med arvsfondens målgrupper. Den sändning som fick störst spridning (823 visningar) hölls den 1 november 2022 med en projektledare för Motivationslyftet, ett projekt med koppling till psykisk hälsa och studiemotivation i skolan.

Psykbryt uppmärksammades regelbundet på Allmänna arvsfondens sociala medier under 2022. Inom ramen för satsningen har även en medie-rapport tagits fram. Där konstateras att Allmänna arvsfonden under året har omnämnts i 116 artiklar eller inslag som berör psykisk ohälsa bland barn och unga. 86 procent av dessa omnämmanden bedöms som positiva och resterande neutrala. Antalet innebär en räckvidd på 6,9 miljoner möjliga lästillfällen.

3.9 Covid-19-pandemin och kriget i Ukraina har påverkat genomförandet av arvsfondsprojekt

Även under 2022 påverkades projekt av covid-19-pandemin på olika sätt. Både planering och aktiviteter har ändrats för många projekt utifrån pandemirestriktioner och den berörda målgruppens utsatthet. Möten och stödarbeten har t.ex. övergått till digitala former. Det har därför varit nödvändigt med en flexibilitet i handläggningen av och kontakten med projekten. En del projekt har förlängts inom befintlig budget, t.ex. i de fall omställningen till digitala alternativ har tagit tid, medan man i andra fall har valt att senarelägga projektstarten.

Målgruppernas delaktighet i projekten har förändrats i och med att projekten har ställt om till digitala former. I vissa fall har delaktigheten blivit lägre, t.ex. när det gäller målgrupperna barn och äldre. De projekt som redan före pandemin hade en digitaliserad verksamhet, t.ex. digitala läromedel, har fått ökat intresse och en skjuts framåt. Projektens förmåga att ställa om efter de nya förutsättningarna har dock över lag varit mycket god.

Föreningar som har fått lokalstöd har också påverkats negativt av covid-19-pandemin. Pandemirestriktionerna har t.ex. inneburit begränsningar för gruppaktiviteter. Många föreningar har tvingats ställa in, ta paus eller ställa

om sin verksamhet. Att aktiviteter ställts in har gjort att föreningar inte har kommit i gång med verksamheten alls eller i mindre utsträckning än planerat. Vissa föreningar har också förlorat medlemmar alternativt inte kunnat rekrytera nya medlemmar. De föreningar som har inomhushallar har drabbats av minskade intäkter som var tänkta att täcka driften av lokaler, anläggningar och verksamheter. Pandemin har även inneburit att föreningar har fått skjuta upp byggnationer, vilket gör att projekten och deras slutrapporteringar har blivit försenade.

Föreningar som bedriver aktiviteter på anläggningar utomhus har påverkats minst av pandemin. Att allt fler förlägger träning och andra aktiviteter utomhus ökar intresset för t.ex. cykelparker, aktivitetsparker, utegym, padelbanor, konstgräsplaner, motionslingor och rullskidbanor.

Kriget i Ukraina och höga virkespriser på grund av barkborreangrepp har påverkat byggprojekt genom osäkerhet, försening av leveranser och kraftiga kostnadsökningar. Ett antal lokalstödsprojekt beviljades därför under 2022 tilläggsmedel för att byggnationerna skulle kunna färdigställas.

I samband med att Sverige våren 2022 tog emot många skyddsökande från Ukraina informerade Arvsfonden om metoder, material, arbetssätt och verksamheter som tagits fram i projekt kring att inkludera nyanlända och flera projekt har arbetat aktivt för att inkludera ukrainska flyktingar i sina verksamheter.

4 Projekt inom de av regeringen prioriterade områdena

I detta avsnitt ges en översiktlig presentation av projekt inom de tolv områden som regeringen har angett som prioriterade i sin skrivelse Redovisning av fördelning av medel från Allmänna arvsfonden under budgetåret 2021 (skr. 2021/22:264).

Av tabell 4.1 framgår att samtliga beviljade medel under 2022 har gått till projekt inom de av regeringen prioriterade områdena.

Tabell 4.1 Bifallsbeslut fördelat på de prioriterade områdena 2022

Prioriterat område	Antal bifallsbeslut	Belopp, tkr
Främja psykisk och fysisk hälsa	126	252 912
Öka delaktighet och stärka demokratin	71	137 691
Stärka rättigheterna för personer med funktionsnedsättning	64	100 577
Stärka förutsättningarna för nyanländas mottagande och etablering	44	54 914
Ökad delaktighet i kulturlivet	37	61 012
Ökad delaktighet och tillgänglighet för äldre personer med funktionsnedsättningar	30	45 531
Stärka inflytandet för barn och unga	27	45 429

Skr. 2022/23:134	Förebygga våld, mobbning och trakasserier	20	40 248
	Främja ett starkt föräldraskap	14	23 994
	Främja etableringen på arbetsmarknaden	14	17 872
	Stärka barnets rättigheter	7	9 167
	Ökad jämställdhet och jämlikhet	5	9 985
	Totalt	459	799 332

Liksom tidigare år var ett stort antal projekt inriktade på att främja psykisk och fysisk hälsa, 126 projekt av samtliga 459 projekt. Det är en minskning med 13 projekt jämfört med 2021.

4.1 Exempel på projekt som pågick under 2022 inom de prioriterade områdena

4.1.1 Främja psykisk och fysisk hälsa

Projektet Starka Tillsammans – psykisk ohälsa & suicidprevention för unga transpersoner, Transammans – förbundet för transpersoner och närstående

Projektets syfte är att främja psykisk hälsa och förebygga suicid hos unga transpersoner, unga i åldern 12–25 år som funderar kring sin könsidentitet och transpersoner med psykisk funktionsnedsättning. Projektets mål är att målgruppen ska få ökad tillgång till lättillgänglig information och kunskap om vad som främjar psykisk hälsa hos målgruppen samt att stärka närstående till målgruppen att våga fråga, hantera och bemöta psykisk ohälsa och suicidtankar. Tillsammans med målgruppen ska projektet bl.a. genomföra en enkät, ta fram en broschyr riktad till unga transpersoner, en handbok för närstående och en kampanj i sociala medier med unga förebilder samt genomföra och ta fram utbildningar inom och utanför organisationen. Spridning av projektet sker även genom samarbete med organisationer som arbetar med suicidprevention, organiserar målgruppen eller når målgruppen. När projektet avslutas ska det finnas en lättillgänglig broschyr för målgruppen, en närståendehandbok samt en kostnadsfri digital utbildning för ideella organisationer och yrkesverksamma. Verksamheten som byggs upp med projektet kommer att fortgå i organisationens ordinarie verksamhet.

4.1.2 Öka delaktighet och stärka demokratin

Projektet Samhällsförbättrande Organiserade Unga, Landsrådet för Sveriges ungdomsorganisationer (LSU)

Projektets syfte är att öka barns och ungas kunskap om samt inflytande och delaktighet i statliga offentliga utredningar och remissrundor. Målen är att uppnå en bredare samhällsdialog mellan ungdomsrörelsen och offentlig sektor, att unga ska öka sin kapacitet och kunskap om att påverka politiska processer samt att offentliga aktörer ska efterfråga ungas bidrag i högre utsträckning.

Under projektet genomförs LSU workshops, digitala verkstäder, utbildningar och etablerar en digital samarbetsyta för påverkansarbete. Syftet med den digitala samarbetsytan är att underlätta samarbete inom ungdomsrörelsen och öka kapaciteten för påverkansarbete hos unga. Inom projektet tas bl.a. ett metodmaterial med en handbok, ett utbildningsprogram och utbildningsfilmer fram. Projektet etablerar ett remissnätverk, ett forum för samskapande för unga. Nätverket, handboken, rapporter, utbildningar och verktyg för påverkansarbete ska leva kvar i LSU:s ordinarie verksamhet och nyttjas av målgrupperna efter projektets slut.

4.1.3 Stärka rättigheterna för personer med funktionsnedsättning

Projektet Vägvisaren, Örebro läns Parasportförbund

Projektets syfte är att ge barn, ungdomar och vuxna med synnedsättning möjligheten att utöva idrotten orientering. Det ska även skapa förutsättningar för elever i skolan att uppnå godkänt betyg i ämnet idrott och hälsa genom att klara orienteringsdelen samt kunna redogöra för hur man hittar i och upptäcker sitt närområde/skolområde med hjälp av taktila kartor. Personer med synnedsättning får sällan uppleva idrotten orientering och har därmed sämre möjligheter än seende elever att klara ett godkänt betyg i ämnet idrott och hälsa. Detta är två saker projektet vill ändra på genom utveckling av taktila kartor.

4.1.4 Stärka förutsättningarna för nyanländas mottagande och etablering

Projektet Flerspråkigt brukarstöd, ABF Malmö

Projektets syfte är att utveckla modeller, verktyg och strategier som bidrar till att personer med funktionsnedsättning som inte har svenska som modersmål blir mer delaktiga i processer både för individen och i samhället. Målsättningen är att skapa flerspråkiga mötesplatser och metoder som främjar inkludering och språkrättvisa.

Inom projektet ska en öppen verksamhet med plats för dialog, råd och brukarstöd utformas. Metoderna språkrättvisa, brukarmedverkan och folkbildning ligger till grund för alla aktiviteter. Utbildningar och riktlinjer utformas för både individer och organisationer. Besök hos aktiviteter som arrangeras av funktionsrättsorganisationer genomförs tillsammans med språkstöd. Efter projektet planeras verksamheten fortsätta genom nya flerspråkiga mötesplatser. En flerspråkig infrastruktur och en resursbank kommer att förvaltas av föreningen Tahrir. Metoden från projektet kommer att underlätta för organisationer och myndigheter att utveckla ett flerspråkigt arbetssätt gällande funktionsrättsfrågor.

4.1.5 Öka delaktighet i kulturlivet

Projektet Ung kulturaktör, Bräcke Folkets Hus

Projektets syfte är att utveckla en modell för hur en organisation kan generationsväxla genom att ungdomar själva äger och driver evenemang. Ungdomarna tar själva ansvar för allt från planering av aktiviteter och evenemang till genomförande och uppföljning inklusive ekonomi- och tillståndsfrågor. Vidare arbetar målgruppen med övergripande visions- och styrningsarbete, bildar en egen resultatenhet och tillsätter platser i föreningens styrelse. En aktivitets- och utbildningsmanual tas fram som sedan blir fritt tillgänglig för andra. Projektet blir efter tre år en del av föreningens ordinarie verksamhet och sprids tillsammans med samverkansparterna till andra organisationer.

4.1.6 Öka delaktighet och tillgänglighet för äldre personer med funktionsnedsättningar

Projektet Träffpunkten flyttar ut, Upplandsstiftelsen

Projektets syfte är att öka välbefinnandet och hälsan hos äldre med funktionsnedsättning. Målet är att etablera enkla och anpassade uteaktiviteter för målgruppen på träffpunkter och trygghetsboenden i Uppsala län. Tillsammans med målgruppen och personal ska man ta fram, testa och etablera uteaktiviteter. Dessa samlas i en aktivitetsbank på webben med tillhörande instruktionsfilmer och handbok, som inspiration till alla som vill anordna uteaktiviteter för målgruppen. Ett nätverk för de s.k. naturfaddrar som leder aktiviteterna skapas. De får löpande handledning och utbildning av Upplandsstiftelsen. Vidare ska en utlåningsbank för utlåning av material till aktiviteterna byggas upp. Efter projektet ska uteaktiviteter ingå i den ordinarie verksamheten på träffpunkter och trygghetsboenden. Nätverket med naturfaddrar, utlåningsbank och aktivitetsbank blir efter projektets slut en del av Upplandsstiftelsens ordinarie verksamhet.

4.1.7 Stärka inflytandet för barn och unga

Projektet Efter knas, Föreningen Knas hemma

Projektets syfte och mål är att skapa ett rikstäckande eftervårdsprogram riktat till unga och unga vuxna i åldrarna 16–25 år som är i slutet av pågående samhällsvård eller har lämnat den. Programmet ska vara jämlikt och jämbördigt för alla, oberoende av var i landet den unge bor. Målgruppen kommer själv att utforma programmet. Efter projektets slut kommer det färdiga eftervårdsprogrammet Efter Knas att spridas nationellt via socialtjänst och kommuner, med en förhoppning om att kunna nå så många placerade och tidigare placerade (care leavers) ungdomar som möjligt. Det programpaket som tas fram är tänkt att vara ett stöd för kommuner och socialtjänst i att motverka psykisk ohälsa, utanförskap, arbetslöshet och stigmatisering kring målgruppen.

4.1.8 Förebygga våld, mobbning och trakasserier

Projektet SOS – Stöd och skydd mot mobbing, Stiftelsen Friends

Syftet med projektet är att undersöka vilken typ av stöd som barn och unga vill ha kopplat till mobbning och att tillsammans med målgruppen utveckla det stödet inom ramen för Friends råd- och stödverksamhet. Målgruppen är barn och unga mellan 10 och 18 år. Projektet ska bl.a. ta fram ett antal digitala stödinsatser som efterfrågas av målgruppen och utveckla en skraddarsydd KBT-behandling som ska finnas gratis inom stiftelsens råd- och stödverksamhet. Efter avslutat projekt kommer stödinsatserna att implementeras i Friends ordinarie verksamhet. Målsättningen är att samverka mellan de aktörer som erbjuder stöd till barn och unga kan fortlöpa i organiserad form.

4.1.9 Främja ett stärkt föräldraskap

Projektet Tillgängligt föräldraskapsstöd för föräldrar med egen ADHD för att främja välmående i hela familjen, Habilitering & Hälsa, Region Stockholm

Projektets syfte är att erbjuda föräldrar med ADHD-diagnos eller ADHD-liknande svårigheter strategier och metoder som underlättar familjens vardag. Projektet utgår från föräldrastödsprogrammet Improving Parenting Skills Adult ADHD (IPSA) som under projekttiden i medverkan med målgruppen ska digitaliseras och göras lättmanövrerad och användarvänlig. En öppen webbsida med tips och råd till föräldrar, närstående och professionella samt ett studiecirkelmateriale ska också utvecklas till stöd för föräldrar med ADHD eller ADHD-liknande svårigheter. Efter projekttiden ska de två digitala resurserna vara färdigutvecklade och finnas tillgängliga för målgruppen att använda som stöd i vardagen och i rollen som förälder.

4.1.10 Främja etableringen på arbetsmarknaden

Projektet Future Lab, Föreningen Urkraft

Projektets syfte är att stötta unga som varken arbetar eller studerar att komma in i arbete eller utbildning. Målet är att målgruppen ska få förbättrad psykisk hälsa och minskad skolfrånvaro genom att komma in i studier eller arbete. Tillsammans med kommunen, gymnasieskolan och dataspelsbranschen ska en verksamhet byggas upp där målgruppen får sysselsättning och stöd utifrån individuella behov. Aktiviteterna utgår från dataspelsbranschens verksamhet och uppgifter. Deltagarna ingår i grupper med olika fokus. Det kan t.ex. vara it, spel, skapande, events eller marknadsföring. Projektet ger unga kompetens och erfarenhet som tillsammans med annat stöd kan leda in i studier och arbete.

Efter projektet ska den nya verksamheten leva vidare genom samverkan mellan Urkraft, kommunen och dataspelsbranschen. Verksamheten är tänkt att finansieras genom ett utökat idéburet offentligt partnerskap (IOP) med kommunen och genom att sälja tjänster, t.ex. inom speltestning.

4.1.11 Stärka barnets rättigheter

Projektet Det är mitt liv, Barnrättsbyrån

Projektets syfte är att Barnrättsbyrån tillsammans med föreningarna Maskrosbarn och Knas hemma ska utveckla en modell för att stärka placerade barns relationer på kort och lång sikt. Vidare ska projektet skapa en plattform som ska stärka placerade barns röster, relationer och rättigheter. Projektet innefattar två delar. Del ett är att utforma modellen Barnets relationella stormöte där barnet bjuder in både privata och professionella personer i syfte att behålla och utveckla relationer på kort och lång sikt för att stärka barnets rätt till sina relationer. Del två är att inrätta Barnrättsbyråns barnråd, en plattform för placerade barn att göra sina röster hörda och påverka samhället. Projektet kommer att utgå från Stockholm och Umeå men arbeta i hela landet. Efter projektets slut är målsättningen att projektets delar kommer att leva kvar och bli en permanent del av Barnrättsbyråns ordinarie verksamheten samt att modellen kring stormöten sprids ytterligare genom fortsatt samverkan med barn, samarbetspartner och andra engagerade intressenter.

4.1.12 Öka jämställdhet och jämlikhet

Projektet Samspel, Sverok

Projektets syfte är att utveckla metoder för att jobba med våldsprevention för barn under 15 år med spel som verktyg. Projektet genomförs i samarbete med organisationen MÅN. I projektet tas två metoder fram med tillhörande utbildningar. De olika metoderna ska fokusera på att lära barn identifiera vad våld är och hur man kan motverka det på en tidig nivå, genom att utgå från ett åskådarperspektiv och låta deltagarna reflektera över normer kring kön. Tanken är att kunna erbjuda anpassningsbara verktyg både för professionella personer inom skola och fritidsverksamhet, med fokus på barn i mellanstadieåldern, och för personer inom ideell verksamhet som möter målgruppen. Efter projektets slut kommer utbildningar i metoden för professionella personer att säljas till intresserade aktörer. Metoden för personer inom ideell verksamhet kommer att göras tillgänglig på digitala lärplattformar.

5 Kontroll av medelsanvändning ur Allmänna arvsfonden

5.1 Projekten kontrolleras i flera steg

För att säkerställa att medel ur Allmänna arvsfonden används på rätt sätt genomförs kontroller, både inför och efter beslut om stöd, av den organisation som söker finansiering och av det aktuella projektet.

I följande avsnitt beskrivs de insatser som löpande görs för att säkerställa kontrollen av medlens användning. Arbetet görs av såväl kanslifunk-

5.1.1 Allmänna arvsfondens generella villkor

Ett beslut om stöd ur Allmänna arvsfonden ska förenas med de villkor som behövs. Arvsfondsdelegationen har bestämt villkor som gäller för alla projekt som får stöd ur fonden. I dessa generella villkor anges bl.a. vad fondens pengar inte får användas till. Den stödsökande organisationen bekräftar i sin ansökan att de har läst och godkänt de generella villkoren. När den stödmottagande organisationen senare begär utbetalning av projektstöd blir Allmänna arvsfondens villkor bindande. Om den stödmottagande organisationen inte använder pengarna i enlighet med ansökan eller villkoren, kan organisationen bli återbetalningsskyldig. Om det misstänks att brott har skett, görs en polisanmälan.

Under 2021 gjordes en uppdatering av de generella villkoren för att anpassa villkoren till den nuvarande lagen om Allmänna arvsfonden som trädde i kraft den 1 juli 2021. Villkoren uppdaterades även för att bättre återspegla hur rutiner och processer fungerar. För projekt beviljade före den 1 juli 2021 gäller fortsatt de tidigare villkoren.

När en organisation skriver under en ansökan om medel ur Allmänna arvsfonden bekräftar den samtidigt att den egna organisationens verksamhet och det planerade projektets verksamhet inte strider mot Allmänna arvsfondens krav på demokratiska värderingar. Dessa värderingar handlar om lika rättigheter och möjligheter, delaktighet och inflytande samt inkludering.

5.1.2 Kontroll inför beslut om stöd

Referenstagning

Kanslifunktionen hos Kammarkollegiet tar referenser på organisationen, det planerade projektet och verksamheten genom kontakt med t.ex. kommunen och andra etablerade samhällsaktörer samt projektets samarbetspartner.

Bakgrundskontroll

Kanslifunktionen kontrollerar om den sökande tidigare har sökt och beviljats medel ur fonden. Om organisationen inte är känd sedan tidigare görs, förutom referenstagning enligt ovan, en kontroll av vad som anges om och av organisationen på internet. En del av denna kontroll är exempelvis en översiktlig granskning av organisationens webbplats.

Behörighetskontroll

Kanslifunktionen kontrollerar att den eller de som skrivit på en ansökan också är behöriga att företräda den sökande organisationen. Organisationens stadgar, årsredovisning och verksamhetsberättelse går igenom.

Budgetkontroll

Kanslifunktionens handläggare och controllers går igenom samtliga projekts budgetar och jämför olika projekts budgetar samt gör en bedömning utifrån gällande riktlinjer och praxis.

Skatte- och skuldkontroll

Kanslifunktionen kontrollerar organisationens skatteregistrering. Vidare kontrolleras om organisationen har några obetalda skulder eller betalningsanmärkningar.

Dialog med den sökande och projektets samarbetsorganisationer

Innan ett bifallsbeslut fattas av Arvsfondsdelegationen har ansvarig handläggare alltid en dialog med den sökande organisationen och projektets centrala samarbetsorganisationer. Viktiga delar i dialogen är målgruppens delaktighet i projektet, förutsättningarna för att genomföra projektet, hur verksamheten är tänkt att leva vidare efter projektets slut och projektets finansiering.

5.1.3 Kontroll efter beslut om stöd

Obligatorisk introduktionsdag för nya projekt

För att ge projekten bra förutsättningar att genomföra sin verksamhet enligt de krav och villkor som Allmänna arvsfonden ställer på dem, är projektledare för samtliga nya projekt med på en obligatorisk introduktionsdag. Vid introduktionsdagen informeras bl.a. om Allmänna arvsfondens generella villkor och vilka åtgärder som vidtas om stödmottagarna bryter mot dessa. Det är också ett tillfälle för handläggare vid Arvsfondsdelegationens kanslifunktion att träffa företrädare för samtliga projekt och för projektledare att ställa frågor.

Före covid-19-pandemin ordnades fysiska introduktionsdagar, men sedan 2020 har introduktionen endast genomförts digitalt. Detta har medfört att det blivit svårare för projekten att ha ett utbyte med varandra. Omställningen från en fysisk introduktionsdag till digitala sändningar har dock även inneburit flera positiva effekter. Dels har fler representanter från varje organisation kunnat delta, såsom medlemmar i styrelsen eller ekonomiskt ansvariga, dels har informationspasset kring kontroll av medlens användning kunnat förlängas.

Introduktionsdagarna var under 2022 uppdelade på två tillfällen för varje projekt, dels en allmän introduktion, dels en individuell genomgång med projektets handläggare. Vid den allmänna introduktionen fick projekten bl.a. information om Allmänna arvsfondens generella villkor, uppföljningsverksamheten och hur man kan vara en god ambassadör för arvsfonden. Vidare gick controllerfunktionen igenom de viktigaste ekonomiska aspekterna av att genomföra ett projekt och berättade om hur de arbetar med kontrollbesök. Dessa informationspass genomfördes i form av två livesända webinarier. Information som ges på introduktionsdagen finns även tillgänglig på Allmänna arvsfondens webbplats. Handläggarna

har även haft ett separat möte med respektive projekt som de ansvarar för. Skr. 2022/23:134
Även dessa möten var digitala under 2022.

Handläggaren har kontinuerlig kontakt med pågående projekt

Handläggarna vid Arvsfondsdelegationens kanslifunktion använder ett coachande arbetssätt, vilket innebär en löpande dialog under hela projektperioden med projektledare och andra representanter för den stödmottagande organisationen. I de fall det gäller ekonomiska frågor kopplas controllers in, för att vid behov ge vägledning. Controllerfunktionen ger även löpande stöd till projekten, t.ex. när det gäller redovisningsfrågor.

Under 2022 besökte handläggarna 90 projekt runt om i landet. Av dessa besöktes 59 på plats och 31 digitalt, vilket är en ökning av fysiska möten från föregående år.

Kanslifunktionen har i samarbete med representanter för projekten tagit fram en projekthandbok som innehåller tips och råd om hur man driver ett arvsfondsprojekt. Handboken delas ut i samband med introduktionsdagen och den finns även tillgänglig digitalt på Allmänna arvsfondens webbplats.

Transparens om projekten

Alla projekt- och lokalstöd finns presenterade på Allmänna arvsfondens webbplats. Syftet med projektsidorna är att informera om vilka projekt som har fått medel ur Allmänna arvsfonden och hur medlen ska användas.

Årlig redovisning

Sedan 2016 fattar Arvsfondsdelegationen inte bara ettåriga utan även fleråriga beslut för projektstöd. Det senare betyder att ett projekt får en budgetram för hela projektperioden, normalt upp till tre år. Efter varje genomfört projektår ska stödmottagaren skicka in en årsrapport och en ekonomisk redovisning samt en plan för nästkommande år i projektet. Då görs samma typ av kontroller som inför det första beslutet. Vid större förändringar i projektet krävs ett tilläggsbeslut från Arvsfondsdelegationen. Efter det sista projektåret görs en särskild slutrapport, som ska godkännas av ansvarig enhetschef.

Lokalstödsprojekt redovisar sina projekt när byggnationen är klar, senast tre år efter beslut. I samband med att slutrapporten inkommer stämmer controllerfunktionen av utbetalda medel mot intygade kostnader och intäkter med revisorn. Eventuell mellanskillnad återbetalas till fonden.

Projektet granskas av en revisor

Samtliga projekt granskas av en godkänd eller auktoriserad revisor utifrån Allmänna arvsfondens anvisningar för revisorer. Av granskningsrapporterna framgår bl.a. om projektens rapporterade kostnader överensstämmer med budgetposterna i Arvsfondsdelegationens beslut. Revisorerna ska även göra iakttagelser som gäller om det inte finns en fastställd attestordning, om de utbetalda medlen inte hållits avskilda eller om det finns kostnader som inte är stödberättigade enligt Allmänna arvsfondens villkor.

Instruktionerna till revisorerna revideras löpande. Under 2022 har uppdateringar gjorts till följd av ändringar i granskningsstandarden för den typ

av rapport som revisorerna ska lämna. Vidare har en dialog förts med branschorganisationen Föreningen auktoriserade revisorer (FAR) kring utformningen av rapporteringen och tillhörande anvisningar.

Controllerfunktionen går igenom samtliga inkomna granskningsrapporter för att säkerställa att alla iakttagelser följs upp.

Kontrollbesök och skrivbordskontroller

Arvsfondsdelegationens mål är att tio procent av de projekt som beviljats projekt- och lokalstöd under föregående år kontrolleras genom att kanslifunktionens controllers gör besök. Syftet med de s.k. kontrollbesöken är både att vara ett stöd för projektet i ekonomiska frågor och att granska att Allmänna arvsfondens pengar har använts på ett korrekt och effektivt sätt. Urvalet av vilka projekt som besöks sker dels slumpmässigt, dels utifrån en risk- och väsentlighetsbedömning.

Under 2022 utförde controllerfunktionen 35 kontroller, vilket motsvarar åtta procent av bifallsbesluten under 2021. Av dessa var 27 s.k. skrivbordskontroller, sex kontroller genomfördes digitalt och två kontroller genomfördes på plats. Det innebär att det genomfördes en kontroll av åtta procent av de projekt som under 2021 antingen beviljades stöd för ett nytt projekt eller fick ett godkännande att fortsätta med ett pågående projekt under 2022.

Controllerfunktionen granskade under 2022 tio slumpmässigt utvalda projekt. Två av dessa projekt avsåg lokalstöd och resterande projekt avsåg projektstöd. I två av projekten gjordes iakttagelser som åtgärdades av stödmottagaren. Under året granskades vidare 25 projekt utifrån en risk- och väsentlighetsbedömning. Två av dessa projekt avsåg lokalstöd och resterande projektstöd. I sexton av projekten gjordes iakttagelser som åtgärdades av stödmottagaren. I några av kontrollerna identifierades kostnader som inte kunnat godkännas. Efter genomförd kontroll har bristerna och felen åtgärdats. Vid en av kontrollerna upptäcktes allvarliga brister som inte åtgärdades. Projektet överlämnades till Kammarkollegiet för en bedömning om eventuellt återkrav av utbetalade medel.

Proaktiva och stödjande insatser har gjorts vid i stort sett samtliga kontroller. De proaktiva insatserna har bestått i att felaktigheter som har upptäckts har åtgärdats innan redovisningen granskats av revisor och lämnats till Arvsfondsdelegationen. De stödjande insatserna har bestått av exempelvis rådgivning i bokföring, upplägg av projektredovisning, stöd inför redovisning och omdisponering av budget.

Vad tycker organisationerna om kontrollerna?

Vartannat år genomför Arvsfondsdelegationen en enkätundersökning av hur organisationer som har fått kontrollbesök upplevde dessa. En enkätundersökning genomfördes under 2021 och nästkommande undersökning kommer således att göras 2023.

Tidigare enkätundersökningar har visat att organisationerna som har fått kontrollbesök över lag är nöjda med besöken.

Controllerfunktionen begär in och kontrollerar bankkontoutdrag för en slumpvist utvald månad under projektåret hos slumpvist utvalda projekt. Detta sker två gånger per år. Syftet med kontrollen är att säkerställa att det lagstadgade kravet att medlen hålls avskilda uppfylls och att medel inte har lånats ut till ordinarie verksamhet.

Arvsfondsdelegationens kansli har också en bevakningstjänst som löpande uppmärksammar controllerfunktionen på om en organisation med ett arvsfondsprojekt t.ex. får skuldsaldon hos Kronofogdemyndigheten, blir föremål för ansökningar om betalningsföreläggande, får ett restfört saldo på skattekontot eller lämnar in en ansökan om konkurs.

5.1.4 Överlämnande av ärenden

Enligt lagen om Allmänna arvsfonden ska Arvsfondsdelegationen överlämna ärenden till Kammarkollegiet om det finns skäl att överväga ett åläggande för mottagaren att betala tillbaka stödet ur fonden. Under 2022 gjordes två överlämnanden till Kammarkollegiet. Kammarkollegiet har fattat beslut i båda dessa ärenden. I ett fall återkrävdes beviljad moms då stödmottagaren fått medel motsvarande moms från arvsfonden, men sedan dragit av den hos Skatteverket. Detta ärende är överklagat till förvaltningsrätten. Det andra ärendet avskrevs av Kammarkollegiet.

5.1.5 Lokalstödsuppföljning

Samtliga organisationer som har fått lokalstöd ur Allmänna arvsfonden förbinder sig att bedriva verksamheten i minst tio år. Uppföljningen av lokalstöden sker vid två tillfällen: efter fyra år och efter tio år.

Uppföljningen av lokalstöd som beslutades för tio år sedan omfattade 41 organisationer under 2022. Samtliga berörda organisationer bedriver fortfarande den verksamhet som de har fått bidrag för.

Fyraårsuppföljningen, som 2022 omfattade 54 organisationer, visade att 52 organisationer fortfarande bedriver den verksamhet som de fått bidrag för. I två fall har verksamheten, eller delar av verksamheten, ännu inte kommit i gång på grund av bl.a. covid-19-pandemin. Dessa två projekt kommer att följas upp i särskild ordning.

5.2 Utvecklingsarbete

Under 2022 fortsatte Arvsfondsdelegationens kansli arbetet med att utveckla rutiner och arbetsprocesser för att möjliggöra ett digitalt arbets sätt, vilket påbörjades under covid-19-pandemin. Återgången till ett normalt arbetsliv efter pandemin innebar starten på ett nytt, mer digitalt arbetssätt för kansliet. Under året har processerna kring ansökan, redovisning och uppföljning kartlagts i detalj, för att möjliggöra detta.

En ny mall för ansökan om projektstöd har lanserats. Ett arbete med att utveckla e-tjänster för projektstödsansökan och lokalstödsansökan har genomförts och e-tjänsterna kommer att lanseras under 2023. Flera nya

funktioner har utvecklats i ärendehanteringssystemet i syfte att förbättra kontrollen och effektivisera handläggningen. Utveckling av ärendehanteringssystemet sker dels områdesspecifikt, dvs. utifrån det som specialanpassats till arvsfondens verksamhet, dels i samarbete med övriga delar av Kammarkollegiet. Flera utvecklingsarbeten av interna rutiner och praxis har skett under året, dels för att stärka kontrollen, dels för att förenkla för de organisationer som söker medel eller för dem som har pågående projekt.

6 Kommunikation, uppföljning och utvärdering

6.1 Kommunikation

Införandet av den nuvarande regleringen om Allmänna arvsfonden under 2021 föranledde stora kommunikationsinsatser även under 2022. Inte minst har Arvsfondsdelegationen haft fokus på att sprida information om att äldre har tillkommit som målgrupp.

6.1.1 Äldre som ny målgrupp

Införandet av den nuvarande lagen om Allmänna arvsfonden innebar även under 2022 ett flertal informationsinsatser. Fokus har framför allt varit på att informera om att det har tillkommit en ny målgrupp för verksamheten – personer som är äldre än 65 år. Insatserna har riktats till organisationer som samlar målgruppen, såsom senior- och pensionärsföreningar, och till idrottsrörelsen och studieförbund. Ett särskilt arbete har genomförts när ansökningar inte beviljats för att underlätta för organisationen att förbättra sin ansökan inför en ny bedömning. Vidare har det genomförts webinarier med ca 400 intressenter från SPF Seniorernas lokalföreningar och andra intressenter samt med Riksidrottsförbundets anläggningshandläggare i hela landet. Arvsfondsdelegationens kansli har även medverkat på bl.a. Landsbygdsriksdagen, MR-dagarna och Äldreomsorgsdagarna. Under året har det tagits fram en broschyr om äldre. Det har även skapats en ny webbsida på arvsfonden.se om äldre som målgrupp. Under januari–mars genomfördes en annonskampanj digitalt för målgruppen äldre. Fokus har även lagts på att utveckla webbinnehåll och inlägg i sociala medier för att lyfta arvsfondsprojekt med fokus på äldre som målgrupp.

6.1.2 Utveckling av digitala tjänster

Under 2022 fokuserade kanslistödets digitala utveckling på utveckling av e-tjänster. Arbetet har framför allt inneburit att utveckla en digital ansökan om lokalstöd respektive projektstöd. Därutöver har arbete med e-tjänsterna för projektstödet års- och slutrapporter påbörjats. Det har bl.a. genomförts användarintervjuer och tester både externt och internt som underlag för att

utveckla tjänsternas innehåll. På grund av behovet av en avancerad signeringslösning och övriga prioriterade utvecklingsprojekt på Kammarkollegiet har fokus i arbetet främst varit på innehåll, språk och användarvänlighet. E-tjänsterna integreras med ärendehanteringssystemet Platina och kommer att lanseras under 2023.

6.1.3 Uppföljning av den nya webbplatsen

I juni 2020 lanserades den nya webbplatsen arvsfonden.se. I mars 2022 infördes en tyck till-modul på informationssidor på webbplatsen. På flertalet sidor finns nu frågan ”Hjälpte informationen på denna sida dig?” Under perioden mars–december 2022 valde 2 077 användare att besvara frågan. Av dessa var 70 procent nöjda med besöket på webbplatsen.

6.1.4 Allmänna arvsfonden i sociala medier

Under 2022 arbetade Kammarkollegiet med en uppdatering av sin policy för myndighetens samtliga sociala medier utifrån förändringar i användande och lagstiftning. Uppdateringen omfattade även hanteringen av Allmänna arvsfondens konton i sociala medier. Arbetet omfattade även att arkivera och hitta former för att diarieföra arvsfondens närvaro på Facebook och Instagram. Trots en fortsatt strategiskt utmanande period för den som vill använda sociala medier för att nå ut till sina målgrupper på ett effektivt sätt, kan det konstateras att det betalda innehållet om Allmänna arvsfonden nått ut bättre än tidigare. På Facebook ökade exempelvis spridningen av betalt innehåll med drygt 90 procent i jämförelse med 2021. Antalet spenderade kronor för att sponsra inlägg i sociala medier har legat på en liknande nivå, men en mer effektiv spridning har minskat den faktiska kostnaden för annonsering något. Under det gångna året har dessutom mer omfattande annonskampanjer gjorts, exempelvis riktade till den nya målgruppen äldre personer och vid lanseringen av den årliga projektbarometern.

Facebookkontots räckvidd ökade med 59 procent. Instagram tappade i spridning med 32 procent jämfört med året före. Antalet totala interaktioner har minskat, men redaktionen har också publicerat ett hundratal färre inlägg jämfört med föregående år. Under 2022 ökade antalet följare enligt följande:

- Allmänna arvsfondens Facebook-sida ökade med 617 följare till 9 078, en ökning med sex procent jämfört med 2021.
- Arvsfondens Instagram ökade med 404 följare till 2 969, en ökning med 14 procent jämfört med 2021.
- Arvsfondens Twitter är vilande och mäts inte.

6.1.5 Allmänna arvsfondens nyhetsbrev

Det finns flera syften med arvsfondens nyhetsbrev. Det ska öka kännedomen om och förtroendet för Allmänna arvsfonden. Vidare ska det fördjupa kunskapen om Allmänna arvsfonden och hur fondens medel används. Under 2022 skickades åtta nummer av arvsfondens nyhetsbrev

ut, vilket är ett mer än föregående år. Under 2022 gjordes ett extra nummer med fokus på erfarenhetsspridning och kriget i Ukraina.

Under 2022 minskade antalet prenumeranter på nyhetsbrevet något från 6 100 till 5 916. Troligtvis kan en del av minskningen hänföras till en mer frekvent rensning av e-postadresser som inte fungerar. Det kan i sin tur förklara att trenden för öppningsfrekvensen fortsätter uppåt och under 2022 låg på 43 procent, att jämföra med 35 procent under 2021.

6.1.6 Allmänna arvsfonden i medierna

För sjunde året i rad publicerades Allmänna arvsfondens projektbarometer. Syftet med projektbarometern är att visa hur fördelningen av projektstöd ser ut länsvis för att öka kännedomen om fonden och möjligheten att söka medel. Den senast publicerade projektbarometern avser medel som delades ut 2021 och resulterade i 67 publiceringar. Annonsvärdet beräknas till drygt 747 000 kronor. Det är en minskning från föregående år, vilket kan bero på att 2022 var ett valår vilket gjorde att konkurrensen om medieutrymme var stor.

Som framgår av tabell 6.1 var Allmänna arvsfondens exponering och genomslag i redaktionella medier fortsatt hög under 2022. Lokala medier är de redaktioner där Allmänna arvsfonden väcker störst intresse. Drygt 96 procent av publiceringarna bedöms som neutrala alternativt positiva (Pressklipp Retriever).

Tabell 6.1 Exponering och genomslag i redaktionella medier

	2022	2021	2020
Antal artiklar	2 640	2 648	2 422
Delningar Facebook	70 300	65 095	95 569
Delningar Twitter	7 800	1 845	3 704

Källa: Statistisk årsrapport 2022 framtagen av Retriever.

6.1.7 Förtroende- och kännedomsmätning

Varje år genomförs en förtroende- och kännedomsmätning hos allmänheten vad gäller Allmänna arvsfonden. Mätningen som genomfördes 2022 visar på en bibehållen kännedom hos allmänheten. Som framgår av tabell 6.2 avseende förtroendet har andelen med en positiv eller neutral attityd till Allmänna arvsfonden minskat från 84 till 83 procent. Däribland har andelen positiva minskat till förmån för andelen neutrala.

Tabell 6.2 Kännedom om och förtroende för Allmänna arvsfonden

	2022	2021	2020
Kännedom om Allmänna arvsfonden	81 %	84 %	78 %
Positiv attityd till Allmänna arvsfonden	38 %	46 %	49 %

Negativ attityd till Allmänna arvsfonden	8 %	10 %	7 %	Skr. 2022/23:134
Neutral attityd till Allmänna arvsfonden	45 %	38 %	26 %	
Vet ej (attityd till Allmänna arvsfonden)	11 %	7 %	18 %	

6.1.8 Informationsträffar

I syfte att fler organisationer och offentliga aktörer från hela Sverige ska få kännedom om de möjligheter som Allmänna arvsfonden kan ge genomfördes två webinarier under 2022. Inbjudan gick ut till föreningar, kommuner och regioner i hela Sverige. Vid första tillfället i juni var 648 anmälda till webinariet som tecken- och skrivtolkades. Till det andra tillfället i december anmälde sig 470 personer. På webinariet fick föreningar och kommuner information om de olika stödformerna och de kriterier som behöver uppfyllas för att få stöd ur fonden.

Ett annat sätt att sprida information om arvsfonden för att få fler ansökningar är att delta vid mässor, konferenser och informationsträffar som arrangeras av andra aktörer, som t.ex. studieförbund och länsstyrelser. Under 2022 deltog kansliet på Landsbygdsriksdagen, NPF-forum och MR-dagarna. Vidare har handläggare informerat personer som arbetar med eller engagerar sig för fondens målgrupper vid digitala och fysiska informationsträffar arrangerade av Region Gotland, Region Uppsala, Region Stockholm, Föreningsmessa i Järva, RF-SISU, Sveriges Föreningar, Samforma (Väst- och Norrbotten) och ABF.

6.2 Uppföljning och utvärdering

Arvsfondsdelegationen initierar utvärderingar inom utpekade områden som sedan utförs av forskare. Tidigare utvärderingar har visat att de erfarenheter och kunskaper som det civila samhällets organisationer genererar i stor utsträckning tas tillvara i organisationer, offentlig sektor och akademien. Med stöd ur fonden utvecklar det civila samhällets organisationer sitt organisationskapital, gör nya upptäckter inom sitt område, utökar sina målgrupper och skaffar nya samtalspartner. Projekten som stöds utvecklar metoder och verksamheter som kommer Allmänna arvsfondens fyra målgrupper till godo.

Projektet leder t.ex. till att nya arbetsmetoder, verksamheter och hjälpmedel samt förbättrade former för delaktighet sprids vidare och till betydande del blir reguljär verksamhet, finansierad av offentliga eller andra medel. På det sättet blir projekten investeringar i samhället som kommer Allmänna arvsfondens målgrupper till del, även långt efter att finansieringen ur fonden har upphört.

Arvsfondsdelegationens strategi för uppföljning och utvärdering är att följa pengarnas väg från inkommen ansökan fram till avslutat och redovisat projekt. Syftet är att ta tillvara kunskaper och erfarenheter från inkomna ansökningar och beviljade projekt. Strategin genomförs i tre steg:

uppföljning, utvärdering och erfarenhetsspridning. Strategin utgår från följande övergripande frågeställningar:

- Vilka spår lämnar Allmänna arvsfondens pengar?
- Under vilka betingelser lämnar pengarna spår?
- Vilka framkomliga vägar och vilka hinder stöter projekten på?
- Hur upplever målgrupperna insatserna?
- Hur många har deltagit i den aktuella verksamheten?

6.2.1 Uppföljning av projektens överlevnad 2022

Organisationer och föreningar som beviljas medel ur Allmänna arvsfonden ska efter varje avslutat projektår lämna in en redovisning av projektet. De avslutade projektens slutredovisningar granskas särskilt och grupperas sedan i tre olika kategorier utifrån vilka spår projekten lämnar (se nedan). Kategoriseringen görs dels utifrån slutredovisningen, dels utifrån kompletterande diskussioner med representanter för de avslutade projekten. Den slutliga kategoriseringen görs minst fyra månader efter det att stödet ur Allmänna arvsfonden har upphört. Syftet med granskningen av slutredovisningarna är att kontrollera att medlen används för avsett ändamål, att följa upp i vilken omfattning projekten lever vidare och att ge kunskap om under vilka betingelser Allmänna arvsfondens pengar lämnar spår.

Under 2022 slutredovisades totalt 103 projektstöd som kategoriserades enligt nedan, vilket är 27 projekt färre än föregående år. Lokalstödsprojekten ingår inte i kategoriseringen. I *bilaga 3* finns en kort beskrivning av respektive projekts överlevnad i kategori 3, efter det att finansieringen ur Allmänna arvsfonden upphört.

Kategori 1 – Projekt som inte lämnar några spår

I kategori 1 ingår projekt där det inte har gått att genomföra den verksamhet som stödmottagande organisation beviljats medel för. I 2022 års uppföljning är det ett (1) projekt som bedömts tillhöra denna kategori.

En anledning till att ett projekt inte lämnar några spår är att projektet inte har varit tillräckligt förankrat i t.ex. samarbetsorganisationer. Under de år som överlevnaden för slutredovisade projekt har kategoriserats är det endast ett fåtal projekt som har tillhört denna kategori. En förklaring till detta är sannolikt att det görs en gedigen kontroll innan projekt beviljas medel, att projekten får stöd av Arvsfondsdelegationens handläggare under projektets genomförande och att projekten årligen behöver redovisa sitt arbete till Arvsfondsdelegationen.

Kategori 2 – Projekt där den verksamhet som planerats har genomförts

I kategori 2 finns projekt som genomförts enligt projektplan, men vars resultat inte på ett tydligt sätt lever vidare efter projektets slut. Av de projekt som granskats under 2022 är det 39 projekt som bedömts tillhöra denna kategori. Även om de aktiviteter som genomförts inom projekten inte på ett tydligt sätt lever vidare efter projektets slut kan de ha varit av stor betydelse för de målgrupper som projekten vänt sig till.

Kategori 3 – Projekt vars resultat lever vidare på ett tydligt sätt

Skr. 2022/23:134

I denna kategori samlas fr.o.m. 2022 års uppföljning projekt vars verksamheter, aktiviteter, metoder eller arbetssätt lever vidare på ett tydligt sätt och som därmed fortsätter främja Allmänna arvsfondens målgrupper även efter projektslut. Av de projekt som följts upp bedöms 63 projekt tillhöra denna kategori. Det motsvarar 61 procent av de granskade projekten. I *bilaga 3* finns en sammanfattande beskrivning av dessa projekt och vilka verksamheter, aktiviteter, metoder eller arbetssätt som har levt vidare efter projektslut.

6.2.2 Vad påverkar projektens överlevnad?

I tabell 6.3 redovisas de 103 inkomna slutredovisningarna 2022 fördelat på de tre överlevnadskategorierna. Arvsfondsdelegationens uppföljning av slutredovisade projekt visar att 61 procent av projekten lever vidare i någon form efter att finansieringen ur Allmänna arvsfonden har upphört, vilket är den högsta andelen överlevande projekt sedan 2007.

Tabell 6.3 Arvsfondsdelegationens kategorisering av projektens överlevnad 2022

Överlevnadskategori	Antal	Andel (%)
Kategori 1	1	1
Kategori 2	39	38
Kategori 3	63	61
Totalt antal granskade slutredovisningar	103	100

I huvudsak framträder fyra bidragande faktorer till projektens överlevnad:

- Projektförankring, att förankring sker både inom den egna organisationen och externt.
- Delaktighet, att både lednings- och verksamhetsnivå såväl i den egna organisationen som hos samarbetsaktörer och hos tänkbara framtida finansierare är delaktiga.
- Dokumentation, att dokumentera och sätta ord på arbetet är värdefullt både för att utveckla den egna verksamheten och för att sprida erfarenheterna vidare.
- Tiden, att engagera och förankra en projekttid för att så småningom genomföra den tar tid.

6.2.3 Covid-19-pandemins och kriget i Ukrainas påverkan på projektens överlevnad

Covid-19-pandemin har påverkat i vilken utsträckning och på vilket sätt verksamheterna har kunnat leva vidare efter det att projekten har avslutats. Av slutredovisningarna går det att utläsa att pandemin har varit det enskilt största hindret i genomförandet av projekten och att den har påverkat projekten på olika sätt. Vissa projekt har hittat andra vägar att nå ut, t.ex. genom att digitaliseringen snabbats på. För de projekt som har byggt på fysiska möten har det varit svårare att ställa om. Därtill ökade byggpriserna

kraftigt under året, vilket påverkade intresset från landets föreningar att söka lokal- och anläggningsstöd. Rysslands invasion av Ukraina i början av 2022 ledde bl.a. till en stigande inflation och höjda energipriser, vilket troligen även det har bidragit till en osäkerhet och därmed viss försiktighet från civilsamhällets sida att investera i utvecklingsprojekt.

6.2.4 Forskarnas kategorisering av projektens överlevnad

En viktig del i de utvärderingar som forskare genomför på uppdrag av Arvsfondsdelegationen är att kategorisera överlevnaden hos de projekt som utvärderas. Forskarna kategoriserar avslutade projekt på samma sätt som Arvsfondsdelegationen. De forskare som utvärderat projekten har använt sig av projektens dokumentation, enkäter eller telefonintervjuer, projektbesök och intervjuer.

I tabell 6.4 redovisas forskarnas kategorisering av projektens överlevnad under 2022 i en utvärdering av projekt med inriktning på sysselsättning för personer med funktionsnedsättning som står långt ifrån arbetsmarknaden. Totalt omfattar forskarnas kategorisering 14 projekt. Pågående projekt har inte kategoriserats.

Överlevnadsgraden för de projekt som ingick i utvärderingen uppgår till 77 procent. Enligt forskarna är överlevnadsgraden för de granskade projekten bl.a. beroende av att en annan finansiär kan bidra med finansiering för t.ex. personal- eller lokalkostnader, efter det att finansieringen från arvsfonden har upphört.

Tabell 6.4 Forskarnas kategorisering av projektens överlevnad

Utvärderingar avslutade 2022

Överlevnadskategorier	Antal	Andel (%)
Kategori 1	0	0
Kategori 2	19	22
Kategori 3	65	78
Totalt antal granskade slutredovisningar	84	100

Forskarna har under 16 år kategoriserat 1 344 projekt utifrån projektens grad av överlevnad (se tabell 6.5). De projekt som utvärderats av forskarna fick stöd ur Allmänna arvsfonden under perioden 1994–2020. Enligt forskarnas bedömning lever hälften av projekten vidare i någon form efter det att finansieringen ur Allmänna arvsfonden har upphört. Forskarna har således funnit en överlevnadsgrad som i stort sett överensstämmer med den uppföljning som kanslifunktionen genomfört, trots att ett antal av de projekt som forskarna har följt upp avslutades för en längre tid sedan.

Tabell 6.5 Forskarnas kategorisering av projektens överlevnad

Utvärderingar avslutade 2007–2020

Överlevnadskategorier	Antal	Andel (%)
Kategori 1	75	5

Kategori 2	576	43	Skr. 2022/23:134
Kategori 3	693	52	
Totalt antal granskade slutredovisningar	1 344	100	

6.2.5 Arvsfondsdelegationens projekt ur ett jämställdhetsperspektiv

En viktig del i Arvsfondsdelegationens strategi för uppföljning och utvärdering är genusperspektivet. Arbetet med frågor om jämställdhet avser att synliggöra om och på vilket sätt projekten utmanar rådande maktstrukturer ur ett intersektionellt perspektiv. Genusperspektivet uppmärksammas såväl i handläggning av ärenden som i de utvärderingar som initieras.

För att synliggöra genusperspektivet i de projekt som beviljats medel görs en uppföljning av mäns och kvinnors olika roller i projekten. Arvsfondsdelegationen följer också upp de projekt som riktar sig enbart till män respektive kvinnor för att få kunskap om vilka frågeställningar som det civila samhällets organisationer uppmärksammar alternativt inte uppmärksammar ur ett genusperspektiv.

I de projekt som slutredovisades under 2022 var 67 procent av projektledarna kvinnor, vilket i stort sett är samma könsfördelning som vid föregående årsuppföljning. I sex av projekten delades ledarskapet mellan en man och en kvinna. I ett projekt har projektledaren uppgett en annan könsidentitet. Bland lokalstödsprojekten gäller det omvända, i dessa är majoriteten av projektledarna män. I övrigt är det ingen större skillnad när det gäller vilken typ av organisation och vilka typer av verksamheter som män respektive kvinnor är projektledare för.

Totalt har det ingått 103 projekt i 2022 års uppföljning. Tolv projekt har inte lämnat någon statistik alternativt oklara uppgifter om antal aktiva deltagare, inklusive könsfördelning. Dessa projekt ingår därför inte i sammanställningen. Ytterligare några projekt ingår i statistiken, men har inte lämnat fullständiga redovisningar. Totalt baseras därmed sammanställningen av antal aktiva deltagare, inklusive könsfördelning, på 89 projekt.

Sedan den 1 juli 2021 har Allmänna arvsfonden ytterligare en målgrupp, personer äldre än 65 år. Av de 89 projekt som har lämnat statistik har 24 projekt redovisat deltagare från denna målgrupp. Det kan dock i realiteten finnas fler projekt som har haft deltagare från denna målgrupp. Mallarna för slutredovisningar har inte inkluderat denna målgrupp före den 1 juli 2021.

Sammanfattningsvis kan det konstateras att antal aktiva deltagare varierar stort mellan olika projekt, från några få personer till flera tusen personer. Skillnaderna kan bero på inriktningen av projekten, men också hur projekten tolkar vem som är en aktiv deltagare. Dessa tolkningar får betydelse för vilka uppgifter som lämnas i slutredovisningen. Med anledning av dessa osäkerheter i redovisningen ska statistiken tolkas med försiktighet.

Projekt riktade enbart till kvinnor

Av de nya projekt som fick stöd ur Allmänna arvsfonden under 2022 är det två projekt som främst riktar sig till flickor eller kvinnor. Det är en minskning jämfört med föregående år.

Ett av dessa projekt är Girls Games – tjejer i idrottens förarsäte! (RF-SISU Västra Götaland) som syftar till att göra en riktad insats för att öka antalet tjejer i åldrarna 15–25 år från idrottssvaga områden som blir ledare eller deltar inom olika idrotter. Projektet ska utbilda och engagera ledare ur målgruppen för att skapa förebilder och tillvarata erfarenheter och kunskaper som målgruppen har. Genom projektets praktiska arbete med ”Girls Games-events” som leds av målgruppen i samarbete med föreningar ska erfarenheter och lärdomar dras och dokumenteras. Detta ska mynna ut i en utbildning som ska leva vidare och erbjudas föreningar och andra aktörer, i första hand inom RF-SISU Västra Götalands befintliga nätverk.

Ett annat projekt som har beviljats stöd är Framtiden tillhör alla – Ett mångkulturellt projekt för att bryta äldres ensamhet (Internationella Kvinnoföreningen i Malmö). Projektet syftar till att motverka ensamhet och isolering bland äldre kvinnor med utländsk bakgrund. Tillsammans med målgruppen ska man undersöka vad som orsakar ofrivillig ensamhet och vad som kan bryta den. Utifrån det man kommer fram till ska aktiviteter utvecklas som på ett konkret sätt ger gemenskap, sociala kontakter och stärkt självförtroende. Det kan vara både spontana (informella) aktiviteter och mer organiserade insatser. Arbetssättet och goda exempel ska samlas i en handbok och spridas till andra aktörer som vill nå målgruppen.

Projekt riktade enbart till män

Av de nya projekt som Arvsfondsdelegationen beviljade stöd till under 2022 är det två projekt som enbart riktas till pojkar eller män. Det är en ökning då inga projekt hade denna inriktning 2021.

Ett av dessa projekt är Utbildningstrappan för en jämställd idrott (Locker Room Talk) vars syfte är att utveckla redan befintliga utbildningar och ta fram nya utbildningar. Projektet ska även vända sig till en yngre målgrupp för att arbeta med framför allt killars attityder mot tjejer, men även killars attityd gentemot varandra, i fysiska såväl som digitala miljöer med koppling till omklädningsrummet. Målgruppen är barn 6–14 år. Projektet ska vända sig direkt till målgruppen, men ska även ge tränare, föreningspersonal och vårdnadshavare handledning och verktyg för att få en större kunskap om hur de kan jobba med jämställdhet och schyssta attityder i en moderniserad värld.

Det andra projektet är Separerade pappor – brett föräldrastöd med fokus på jämställdhet och med barnet i centrum (Män för jämställdhet). Projektet syftar till att skapa metoder och material för att stötta barn och pappor i en separationsprocess. Målet är att skapa ett jämställt föräldraskap med barnets bästa i fokus. Målgruppen för projektet är barn med erfarenhet av separerade föräldrar och pappor som funderar på att genomgå, genomgå eller har genomgått en separation. I projektet kommer flera befintliga metoder och verktyg som samverkansparterna har utvecklat att användas och kombineras. Det handlar t.ex. om samtalsmetoder, mentorskap och relationsstärkande aktiviteter för pappor och barn.

6.2.6 Uppföljning av målgruppernas delaktighet i arvsfondsprojektet

Skr. 2022/23:134

Arvsfondsdelegationens uppföljnings- och utvärderingsverksamhet visar att Allmänna arvsfondens medel lämnar spår, men också att många utmaningar återstår för att säkerställa att fondens medel når ut till målgrupperna oavsett ålder, kön, etnicitet, sexualitet, socioekonomisk bakgrund och funktionsnedsättning. Det måste även säkerställas att fondens medel når ut geografiskt över landet. En annan utmaning är att se till att fondens målgrupper får reella möjligheter att ha inflytande över de verksamheter som bedrivs. Syftet med uppföljningen är att synliggöra målgruppens roller i projektet, hur de får en röst, hur man når målgruppen och vilka projektet når respektive inte når.

Ett av kriterierna för att beviljas medel ur Allmänna arvsfonden är målgruppens delaktighet. Handläggarna lägger stor vikt vid målgruppens delaktighet i beredningen av projektansökningar. I det följande sammanfattas hur delaktigheten har redovisats i de projekt som slutredovisades under 2022. Redovisningen avser endast projekt som beviljats projektstöd. Målgruppens delaktighet i lokalstödsprojekt sker främst när projektet är avslutat och verksamheten i den färdigställda lokalen eller anläggningen ska börja bedrivas. Inte sällan är syftet med lokalstödsprojektet att nå nya målgrupper, t.ex. personer med funktionsnedsättningar.

Delaktighet i planeringen av projektet

Vilken roll som målgruppen eller målgrupperna har haft i planeringen av projektet varierar. Personer ur målgruppen kan ha varit initiativtagare till projektet och haft en aktiv roll i planeringen av projektet, exempelvis i egenskap av att vara medlemmar i en förening. Vissa projekt har utgått från målgruppens egna erfarenheter, önskemål och behov medan målgruppen i andra projekt har involverats först när det har funnits en projektidé, som då har förankrats hos målgruppen. Även om personer ur målgruppen inte har tagit initiativ till projektet är det vanligt att projektidéer testas och förankras hos målgruppen under planeringsfasen, t.ex. genom workshops eller referensgrupper. Målgruppens delaktighet i planeringsfasen kan vara en förutsättning för att genomföra vissa projekt, men behöver inte alltid vara det. Några projekt beskriver i stället hur behoven har formulerats utan att målgruppen har involverats. Det gäller t.ex. projekt som har vänt sig till särskilt utsatta grupper i samhället. Målgruppen har då främst varit delaktig i genomförandet av projektet.

Delaktighet i genomförandet av projektet

På vilket sätt och i vilken utsträckning personer ur målgrupperna är delaktiga i projektets genomförande skiljer sig åt beroende på projektets syfte och inriktning. I vissa projekt har målgruppen varit involverad i både styrning och genomförande av projektet och har haft ett tydligt ansvar för att genomföra aktiviteter. I andra projekt deltar personer ur målgruppen i de aktiviteter och verksamheter som ingår i projektet, men ansvarar inte för att aktiviteterna genomförs.

Innehållet i projekt kan formas och bestämmas utifrån målgruppens behov och önskemål. Målgruppen kan aktivt genomföra projektets olika moment, t.ex. genom att producera filmer eller sätta upp föreställningar. Projektet kan också ha skapat arenor och mötesplatser för personer ur målgruppen där målgruppen kan mötas för att utbyta erfarenheter och få stöd, t.ex. i syfte öka förutsättningarna för sysselsättning.

I många fall blir aktiviteter som har ingått i projektet en del av organisationens ordinarie verksamhet och målgruppen fortsätter att vara delaktig och ha den roll som den har haft i projektet.

Vilka nås av projekten och hur? Vilka nås inte?

Civilsamhället framställs ibland som en plats där marginaliserade grupper kan göra sina röster hörda genom att organisera sig. Engagemang i civilsamhället förknippas ofta med ökat inflytande och resurser. Det gör det extra viktigt att ställa frågor om vilka röster som får inflytande i civilsamhället och vilka som utestängs.

I stort sett samtliga projekt framhåller att projektet har haft betydelse för den aktuella målgruppen. Ofta beskrivs betydelsen av projekten ur ett individperspektiv. Av projektens slutredovisningar framgår bl.a. att projekten har stärkt deltagarna och skapat förutsättningar för att i större utsträckning kunna göra sin röst hörd, bli lyssnad på och bli tagen på allvar. Projekten beskrivs också ha fyllt ett tomrum, då deltagarna har fått vara del av ett sammanhang tillsammans med andra. Det kan t.ex. handla om aktiviteter där personer med eller utan funktionsnedsättning har deltagit tillsammans eller där barn och unga från olika områden eller stadsdelar har kunnat utbyta erfarenheter.

Många projekt har utmanat deltagarna på olika sätt och skapat möjligheter att utveckla intressen inom t.ex. idrott, konst, musik och film. Vissa projekt har utvecklat verktyg för att diskutera rättigheter, diskriminering och värderingsfrågor och har haft betydelse för målgruppen genom ökad kunskap, lärande och egenmakt. Andra projekt har gett konkret stöd, t.ex. genom samtalsgrupper, studiecirklar eller idrottsaktiviteter.

Vissa projekt beskrivs också ha varit livsavgörande för målgruppen, då det har inneburit stöd för att t.ex. förbättra den psykiska hälsan eller bryta isolering. Andra projekt har öppnat dörrar för grupper som har varit svåra att nå. Det kan t.ex. handla om idrottsaktiviteter för flickor med utländsk bakgrund som lever med hedersproblematik eller konstprojekt för barn och unga i utsatta områden.

I slutredovisningarna lämnas information om ifall det finns grupper som organisationen hade velat men inte lyckats nå. Några projekt anger att det har varit svårt att nå vissa åldersgrupper, som yngre barn och ungdomar, eller personer som befinner sig i särskilt utsatta situationer. Vidare anger en del projekt att det har varit svårt att få tillgång till vissa organisationer eller arenor och därmed också till vissa målgrupper. Här nämns skolan som ett exempel. Många projekt anger också att det hade varit önskvärt att nå fler personer i den eller de målgrupper som har ingått i projektet.

Vilken roll har målgruppen efter projekttidens slut?

Skr. 2022/23:134

I de slutredovisningar som projekten lämnar ingår även att projekten ska redovisa vilken roll projektets målgrupp kan få efter projektets slut.

Målgruppens delaktighet i den fortsatta verksamheten varierar, bl.a. beroende på vilken typ av aktiviteter som har ingått i projektet. Målgruppen kan vara delaktig i den fortsatta verksamheten i egenskap av medlemmar i den förening som har drivit projektet. Personer ur målgruppen kan också ta över ansvaret för aktiviteter och verksamheter, t.ex. genom att vara ledare, mentorer eller ambassadörer, och stödja andra ur målgruppen som vill pröva de aktiviteter som har ingått i projektet. Det finns också exempel på hur personer ur målgruppen driver vidare arbetet i en egen förening eller i andra nätverk.

6.2.7 Arvsfondsdelegationens utvärderingsverksamhet

Kommande utvärdering av projekt om psykisk hälsa hos barn och ungdomar

I inledningen av avsnitt 6.2 finns en redogörelse för resultaten av de utvärderingar som Arvsfondsdelegationen har initierat. Sedan 2006 har Arvsfondsdelegationen finansierat 60 utvärderingar som redovisats. I december 2021 fattade Arvsfondsdelegationen ett beslut om en ny utvärdering av arvsfondsprojekt som på olika sätt främjar psykisk hälsa hos barn och unga. Utvärderingen beräknas vara klar 2024.

Utvärdering av projekt om sexualitet och funktionsnedsättning

Under 2022 genomfördes en utvärdering under samlingsrubriken möjligheter och motstånd: arvsfondsprojekt om sexualitet och funktionsnedsättning. I utvärderingen har 24 arvsfondsprojekt ingått som på olika sätt har handlat om sexualitet, sexuell hälsa och sexuella rättigheter för människor med funktionsnedsättningar. Två av projekten har studerats mer djupgående. Syftet med utvärderingen har varit att ta tillvara erfarenheter och kunskaper från utvalda arvsfondsprojekt med fokus på sexualitet och funktionsnedsättning

En av slutsatserna från utvärderingen är att en viktig framgångsfaktor är att målgruppen själv har initierat projektet och fortsatt är engagerad i projektet. Vidare framgår det av utvärderingen att majoriteten av projekten uppger sig ha blivit motarbetade av t.ex. personal, skolledare och kommunala chefer som ansett att målgruppen inte är i behov av ökade kunskaper om sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter. Män och pojkar är i fokus i endast en minoritet av projekten, både vad gäller målgrupp som projekten riktar sig mot och deltagande i projekten.

Utvärdering av ungdomsprojekt i civilsamhällets organisationer om relationer, samarbeten och utmaningar

En annan utvärdering som gjordes under 2022 var ungdomsprojekt i civilsamhällets organisationer – relationer, samarbeten och utmaningar. I utvärderingen har 27 arvsfondsprojekt utvärderats. Tre av dem har studerats mer djupgående.

Syftet med utvärderingen har varit att ta tillvara erfarenheter och kunskap från arvsfondsprojekt med fokus på unga som utbildas till ledare och ambassadörer inom civilsamhällets organisationer. En av slutsatserna i utvärderingen är att en väl avgränsad målgrupp tycks underlätta när det kommer till att involvera målgruppen i det praktiska projektarbetet. En annan slutsats är att vid samverkan med kommunen i projekten kan kommunen i vissa fall utgöra en ”bromskloss” och i andra fall vara en möjliggörare. Kommunens och det civila samhällets olika roller och uppdrag tycks vara avgörande när samarbetet fungerat mindre bra. En ytterligare slutsats är att syftet med de unga ledarrollerna, med vissa undantag, är vagt beskrivet. De unga ledarrollerna är många gånger kopplade till utbildningsinsatser. Även dessa tenderar att vara vagt beskrivna alternativt inte uttalade alls.

6.2.8 Erfarenhetsspridning

I slutet av 2021 inrättades en ny tjänst med ansvar för erfarenhetsspridning på Arvsfondsdelegationens kanslifunktion. Syftet är att erfarenheter, resultat och metoder från enskilda arvsfondsprojekt i större utsträckning än i dag ska kunna spridas och användas av Allmänna arvsfondens målgrupper och av berörda samhällsaktörer. Mottagare för erfarenhetsspridningen är främst praktiker som arbetar med arvsfondens fyra målgrupper.

Erfarenhetsspridning från enskilda arvsfondsprojekt

De organisationer som har beviljats medel ur Allmänna arvsfonden samarbetar och samverkar med en rad olika aktörer. Det är enbart i något enstaka lokalstödsprojekt som projektet genomförs av en ensam organisation. Kunskaper, erfarenheter och metoder som utvecklas i ett arvsfondsprojekt sprids därigenom inte bara inom den projektägande organisationen, utan även till projektets samarbetsorganisationer.

De pågående arvsfondsprojekten är vid varje given tidpunkt fler än femhundra och finns över hela landet. Det är inte ovanligt att ett arvsfondsprojekt har mellan fem och tio samarbetsorganisationer. Den totala erfarenhetsspridningen från samtliga projekt blir därmed betydande. Därutöver genomför många projekt betydande erfarenhetsspridningsinsatser som riktar sig till andra än projektens samarbetsorganisationer. Exempel på detta är konferenser, webinarier och utbildningar under ett projekts sista år. Mottagare av sådan erfarenhetsspridning är främst arvsfondens fyra målgrupper och praktiker som arbetar med dessa målgrupper.

Efter covid-19-pandemin har projekten kunnat genomföra större publika aktiviteter igen med fokus på erfarenhetsspridning. Flera projekt har bjudits in till riksdagen för öppna seminarier, vilket är ett bra sätt för dem att lyfta projektens resultat samt påverka beslutsfattare och sprida kunskap. Ett av dessa projekt var Min Sexualitet – Min Rätt, som drivs av Funktionsrätt Sverige och RFSU som höll seminariet ”Föräldrar på (o)lika villkor” i riksdagen och presenterade en rapport som är en del av arvsfondsprojektet. Projektet presenterade en konkret lista med förslag på åtgärder som diskuterades med medverkande politiker.

Föreningen Right By Me har i sitt arvsfondsprojekt tagit fram metoden Right To Work som syftar till att stötta unga nyanlända ungdomar till hållbara anställningar. Föreningen har nu fått medel från Vinnova för att utveckla och sprida metoden. Metoden har fått stärkt evidens genom en forskningsstudie som Uppsala universitet genomförde under 2021–2022. Studien visar att metoden ger deltagande ungdomar en statistiskt signifikant ökning av möjligheter att komma ut i arbete (76 procent efter insatsen jämfört med 10 procent före insatsen).

Riksförbundet Attentions projekt Äldrelyftet, vars syfte är att uppmärksamma och höja kunskapen om äldre med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, har fått stor uppmärksamhet både i medierna och hos myndigheter och andra samhällsaktörer. Projektets resultat och verksamhet gör en betydelsefull samhällsinsats för en relativt osynlig grupp.

Ett annat exempel på ett arvsfondsprojekt som lyckats väl med erfarenhetsspridning av sina resultat och metoder är föreningen Flamman Socialt Förebyggande Centers projekt Extremkoll. Syftet och målet med projektet är att erbjuda alla unga i Sverige, i åldern 13–25 år, kunskap och verktyg för att stå emot extremistiska budskap och propaganda på nätet. Föreningen har under projektet haft ett nära samarbete med Centrum för våldsbejakande extremism (CVE), vilket resulterat i att Flamman kommer att hjälpa CVE i ett uppdrag att ta reda på bl.a. hur unga upplever rekrytering på nätet till våldsbejakande miljöer.

Erfarenhetsspridning från utvärderingar

Målgruppen för utvärderingarna är främst myndigheter och organisationer som är verksamma inom det aktuella området, men kan inkludera Arvsfondsdelegationen, civilsamhällesorganisationer, statliga myndigheter, kommuner, regioner och allmänheten. Alla utvärderingsrapporter publiceras på Allmänna arvsfondens webbplats och sprids genom sociala medier och på webinarier och seminarier som anordnas av Arvsfondsdelegationen. Därutöver använder och sprider forskarna resultaten genom sina nätverk och forskningsområden.

De tre utvärderingarna som färdigställdes under 2022 har presenterats på var sitt webinarium. En av utvärderingarna har också under året presenterats för Arvsfondsdelegationen på ett av delegationens sammanträden. Utvärderingarnas resultat har även spridits internt inom Arvsfondsdelegationens kanslistöd genom seminarier.

Till de webinarier som Arvsfondsdelegationen anordnat under 2022 har civilsamhällesorganisationer, myndigheter, kommuner, regioner och andra relevanta aktörer bjudits in. Även representanter för de projekt som ingått i utvärderingarna, ledamöter i Arvsfondsdelegationen och Arvsfondsdelegationens kansli har bjudits in. Information om webinarierna och länk till utvärderingsrapporterna har funnits på Allmänna arvsfondens webbplats och har även spridits i arvsfondens sociala kanaler. Antalet deltagare på de tre webinarier som anordnades under 2022 har varierat mellan drygt ett sjuttio till ca 150 deltagare. På webinarierna har forskarna presenterat utvärderingens resultat och ett eller flera arvsfondsprojekt har deltagit.

Efter webinarierna har länkar till webbsändningen och utvärderingsrapporten lagts ut på Allmänna arvsfondens webbplats och information har

även spridits genom arvsfondens sociala kanaler och genom ett särskilt utskick till de personer som varit anmälda till webinariet. Genom en enkät i utskicket har deltagare även haft möjlighet att lämna synpunkter och besvara frågor om vad de tyckte om webinariet. Då bara ett fåtal har besvarat enkäten efter respektive webinarium går det inte att dra några säkra slutsatser utifrån svaren. Svaren är dock överlag positiva och flertalet har svarat hög/ganska hög sannolikhet på frågan om de kommer att ha nytta av den kunskap/information som förmedlades under webinariet respektive om de kommer att sprida utvärderingens resultat till andra.

7 Regeringens bedömning av Arvsfondsdelegationens verksamhet och utveckling

Regeringens bedömning: Arvsfondsdelegationen har fördelat medel i enlighet med Allmänna arvsfondens ändamål och de prioriterade områdena. Verksamheten har kunnat genomföras på ett betryggande sätt trots att den har påverkats av covid-19-pandemin.

Det arbete som genomförs för att säkerställa att arvsfondens medel används på rätt sätt är tillfredsställande. Det är positivt att särskilda åtgärder vidtogs även under 2022 för att säkra hög kvalitet i handläggningen och bidra till en god kontroll av fondmedlens användning. Det är viktigt att åtgärder även fortsättningsvis vidtas för att bibehålla kvaliteten i handläggningen och för att effektivisera verksamheten.

Kommunikationsinsatserna har till stor del fokuserat på den nya målgruppen äldre personer och det är positivt att de beviljade medlen till den målgruppen har ökat. Det finns dock behov av fortsatta insatser för att nå målgruppen. Vidare är det positivt att det har skett en ökning av andelen projekt som lever vidare efter att finansieringen ur Allmänna arvsfonden har upphört.

Arvsfondsdelegationen fullgör i allt väsentligt sitt uppdrag och har kunnat göra det även under covid-19-pandemin. Antalet inkomna ansökningar och beviljade projektmedel fortsatte dock att minska under 2022. Det kan bero på att pandemin har påverkat civilsamhällets och därmed Arvsfondsdelegationens verksamhet. Även stigande priser och kriget i Ukraina kan ha bidragit till en osäkerhet och försiktighet från civilsamhällets sida. Det är angeläget att arbetet med att öka känndomen och kunskapen om arvsfonden fortsätter i syfte att bryta den nedåtgående utvecklingen och öka antalet ansökningar. Det är även viktigt att fortsätta arbetet för att uppnå en stor geografisk spridning vad gäller erfarenheterna av de positiva resultaten av projekt som tidigare har beviljats medel.

Förvaltning och administration

Kammarkollegiet är värmyndighet för Arvsfondsdelegationen och de stödjande resurserna är samlade under en arvsfondsavdelning. Regeringen anser att det är angeläget att den administrativa verksamheten är kostnads-effektiv, att kostnaderna är välmotiverade och hålls på en rimlig nivå.

Mellan 2021 och 2022 ökade de totala kostnaderna för arvsfondsverksamheten vid Kammarkollegiet med 6,6 miljoner kronor, vilket motsvarar åtta procent. Posten övriga kostnader stod för den största delen av kostnadsökningen, vilket förklaras av att det under året genomfördes utåtriktade aktiviteter, projektbesök och andra satsningar som till exempel utbildningar och konferenser som inte kunde genomföras under föregående år på grund av covid-19-pandemin. Även kostnaderna för personal och lokaler ökade. Det beror främst på att verksamheten har förstärkts sedan 2021 med handläggare, jurist och kommunikator samt med en nyinrättad tjänst med ansvar för erfarenhetspridning.

Under 2022 minskade volymen utdelade medel med 73 miljoner kronor. Driftskostnaderna i förhållande till fördelade medel ökade från 5,3 till 6,4 procent, vilket är den högsta andelen under den senaste femårsperioden. Under året minskade också antalet fattade beslut om projektmedel, vilket gör att driftskostnaden per beslut ökade från 35 200 kronor till 44 100 kronor. En förklaring till de ökade driftskostnaderna per beslut är att antalet ansökningar har minskat samtidigt som kostnaderna för kanslistödet har ökat då verksamheten har anpassats med anledning av att den nya målgruppen äldre har tillkommit. Det är angeläget att kostnaderna per beslut minskar när effekterna av pandemin klingar av och verksamheten har anpassats fullt ut efter den nya målgruppen. Regeringen bedömer att det är viktigt att kontinuerligt följa hur driftskostnaderna per beslut utvecklas. Det är också angeläget att åtgärder för att effektivisera verksamheten fortsätter, utan att kvaliteten i handläggningen påverkas.

Uppföljningen av verksamhetens effektivitet visar att riktmärkena för fastställda indikatorer för bl.a. avveckling av dödsbon och godkända redovisningar inte uppnåddes under 2022. De orsaker som beskrivs är underbemanning, ett utvecklat systemstöd och tidigare balanser som ligger kvar. Regeringen bedömer att det är viktigt att arbetet för att utveckla och anpassa verksamheten, bl.a. med ett nytt ärendehanteringssystem, fortsätter i syfte att uppnå framtida effektivitetsvinster.

Fördelning av medel

Arvsfondsdelegationen fördelade 741 miljoner kronor till projekt under 2022, mätt som ettåriga beslut. Det är en minskning jämfört med de senaste tre åren. Stödet fördelade sig på 393 bifallsbeslut och 371 projekt. Det är ett lägre antal än de senaste tre åren. Antalet inkomna ansökningar om stöd uppgick till 713, vilket är en minskning med knappt 24 procent jämfört med 2021. Den viktigaste förklaringen till minskningen av nya ansökningar torde fortsatt vara påverkan av covid-19-pandemin. Därtill har stigande priser och kriget i Ukraina troligen bidragit till en osäkerhet och därmed en viss försiktighet från civilsamhällets sida att investera i utvecklingsprojekt.

Bifallsfrekvensen för nya ansökningar uppgick 2022 till 33 procent, vilket är en liten ökning sedan 2021. När det gäller nya projektansökningar ligger bifallsfrekvensen kvar på samma nivå som föregående år, 26 procent. Bifallsfrekvensen för lokalstöd, det vill säga stöd för ny-, om- och tillbyggnad av lokaler och anläggningar var 46 procent, vilket är en liten minskning från 2021. Även om bifallsfrekvensen var något lägre 2022 än de två föregående åren är den hög jämfört åren innan dess.

Regeringen anser att det är av stor vikt att medel kommer alla målgrupper till del. Under 2022 fördelades drygt hälften av de beslutade medlen till målgruppen ungdomar, knappt en femtedel till målgruppen barn och knappt en fjärdedel till målgruppen personer med funktionsnedsättning. Andelen medel till den nya målgruppen äldre personer har ökat, men äldre är fortfarande den grupp som får minst andel av medlen med fyra procent av totalen. Enligt lagen om Allmänna arvsfonden får högst en tiondel av de tillgängliga medlen fördelas till verksamheter till förmån för äldre personer.

Under 2022 finansierade Allmänna arvsfonden projekt i samtliga län utom Gotlands län. Idrottsföreningar var likt föregående år den kategori av organisationer som beviljades stöd till flest projekt. En stor andel av projekten som bedrivs av idrottsföreningar avser lokaler. Funktionshindersorganisationer är liksom tidigare år den kategori av organisationer som har näst flest projekt med finansiering av Allmänna arvsfonden. Därefter följer studieförbund och kulturföreningar. Liksom de senaste åren har majoriteten av organisationerna som blev beviljade stöd, 63 procent, inte fått stöd ur Allmänna arvsfonden tidigare.

Av de medel som Arvsfondsdelegationen beslutade om under 2022 gick samtliga till projekt inom de av regeringen prioriterade områdena. Liksom tidigare år har en mycket stor andel av projekten fokus på att främja psykisk och fysisk hälsa och antalet projekt inom det området har ökat. En förklaring till ökningen kan vara den särskilda satsningen Psykbryt, som fokuserar på barns och ungdomars psykiska hälsa. Regeringen anser sammantaget att medlen har fördelats på ett väl genomfört sätt i enlighet med fondens ändamål och inom ramen för de av regeringen prioriterade områdena. Det är samtidigt angeläget att fortsätta att sprida information om att äldre har tillkommit som en målgrupp, för att därigenom öka antalet kvalitativa ansökningar som berör den målgruppen.

Covid-19-pandemins påverkan på genomförande av projekten

Covid-19 utgör sedan den 1 april 2022 inte en allmänfarlig eller samhällsfarlig sjukdom enligt smittskyddslagen (2004:168). Trots det påverkade covid-19-pandemin även under 2022 på ett tydligt sätt civilsamhället och Arvsfondsdelegationens arbete. Antalet nya ansökningar minskade med 24 procent jämfört med året innan. Den viktigaste förklaringen till detta är pandemin. De flesta projekt är treåriga, vilket innebär att projekt som inletts före eller under pandemin har fått ändra planering och genomförande av projekten utifrån pandemirestriktioner. Både planering och aktiviteter har ändrats för många projekt utifrån sådana restriktioner och den berörda målgruppens utsatthet. En del projekt har förlängts inom befintlig budget medan man i andra fall har valt att senarelägga projekt-

starten. Delaktigheten för fondens målgrupper har förändrats i och med att projekten har ställt om till digitala möten.

Regeringen ser positivt på att Arvsfondsdelegationen har varit flexibel i sin handläggning vad gäller förändringar i projektupplägg genom att en del projekt har förlängts inom befintlig budget och andra har beviljats förlängningar och tilläggsmedel för att uppnå projektmålen trots pandemin. Regeringen bedömer att verksamheten har kunnat genomföras på ett tryggsamt sätt under pandemin och att projekten till stora delar har lyckats ställa om till de nya förutsättningarna. Många föreningar som fått lokalstöd har dock drabbats negativt av pandemin. Restriktionerna innebär att gruppaktiviteter begränsades och att föreningar inte kom i gång med planerad verksamhet som det var tänkt. Många föreningar har tappat medlemmar eller haft svårt att rekrytera nya medlemmar. Pandemin har också inneburit att föreningar har fått senarelägga planerade byggnationer. Föreningar som bedriver aktiviteter på anläggningar utomhus har påverkats minst av pandemin.

Kontroll av fondmedlens användning

Att fondmedlen används till det avsedda ändamålet är enligt regeringen centralt för att bibehålla och stärka Allmänna arvsfondens legitimitet.

En organisation som söker finansiering och det projekt som ansökan avser ska kontrolleras både inför och efter beslut om stöd. Kontrollerna genomförs av handläggare och controllers vid Arvsfondsdelegationens kanslifunktion och av godkända och auktoriserade revisorer. Utöver att kontrollera användningen av medlen utgör controllerfunktionen ett stöd till organisationer som har fått medel ur fonden och till kanslifunktionens handläggare i frågor som rör projektens ekonomiska budgetering och redovisning.

Controllerfunktionen utförde 35 fördjupade kontroller under 2022, vilket motsvarar åtta procent av bifallsbesluten under 2021. Av dessa var 27 s.k. skrivbordskontroller, sex kontroller genomfördes digitalt och två kontroller genomfördes på plats. Proaktiva och stödjande insatser görs vid i stort sett samtliga kontroller. Sedan 2021 har kontrollen av fondmedlens användning förstärkts genom att controllerfunktionen två gånger per år begär in och kontrollerar bankkontoutdrag för en slumpvist utvald månad hos slumpvist utvalda projekt. Syftet med kontrollen är bl.a. att säkerställa att medel inte har lånats ut till den ordinarie verksamheten. Arvsfondsdelegationens kansli har också en bevakningstjänst som uppmärksammar controllerfunktionen på om en organisation med ett arvsfondsprojekt får skuldsaldon hos Kronofogdemyndigheten, blir föremål för ansökningar om betalningsförelägganden eller har lämnat in en ansökan om konkurs. Juristfunktionen är också en del av Arvsfondsdelegationens kanslistöd och fungerar som en stöd- och kontrollfunktion genom att ge handläggare stöd och utveckla rutiner för att kvalitetssäkra verksamheten. Även den omständigheten att samtliga projekt årligen ska rapportera hur projektmedlen har använts och hur projekten utvecklats bidrar till att det kan säkerställas att fondmedlen används till det avsedda ändamålet.

Regeringen bedömer att det arbete som genomförs för att säkerställa att Allmänna arvsfondens medel används på rätt sätt är tillfredsställande. Det är positivt att ytterligare åtgärder, bl.a. avseende processutveckling och

digitalisering, har vidtagits för att förbättra kontrollen av fondmedlens användning. Under pandemin har antalet besök som genomförs av Arvsfundsdelegationens handläggare minskat. Regeringen framhåller vikten av att besöken återgår till nivå före pandemin i takt med att omständigheterna medger det ur ett smittskyddsperspektiv. Arbetet med att säkerställa att arvsfondsmedlen används på rätt sätt är av central betydelse för verksamhetens legitimitet.

Riksrevisionens granskning av förvaltningen av Allmänna arvsfonden

Regeringen anser att det är viktigt att förvaltningen av Allmänna arvsfondens egendom är transparent och att det finns en väl fungerande kvalitets-säkring för hur förvaltrade medel redovisas. Det är därför av stor vikt att redovisningen sker på ett transparent och rättssäkert sätt.

Allmänna arvsfondens egendom förvaltas av Kammarkollegiet som en särskild fond. Enligt lagen om Allmänna arvsfonden ska Kammarkollegiet varje år lämna en redovisning till regeringen för förvaltningen av Allmänna arvsfonden som avser det senast avslutade räkenskapsåret (se *bilaga 1* för resultat- och balansräkning samt kassaflödesanalys). Riksrevisionen ska granska redovisningen.

Riksrevisionen har lämnat en s.k. ren revisionsberättelse för Kammarkollegiets redovisning för förvaltningen av Allmänna arvsfonden 2022.

Kommunikationsinsatser

De primära målen för kommunikationen enligt kommunikationsstrategin för Allmänna arvsfonden är att öka inflödet av ansökningar med potential att få stöd, skapa förtroende genom att visa på resultat och samhällsnytta samt sprida erfarenheter.

Under 2022 fokuserades kommunikationsinsatserna till stor del på den nya målgruppen äldre. Jämfört med de två föregående åren kunde digitala insatser i större utsträckning kompletteras med fysiska möten. Kommunikationen har bl.a. genomförts via sociala medier, via särskilda nyhetsbrev och vid informationsträffar. Två kortare instruktionsfilmer har spelats in och spridits brett. En s.k. profilm med syfte att visa bredden av projekt, spridningen över hela landet och fondens samhällsnytta har också producerats och kommer att lanseras under 2023.

Under 2022 arbetade Arvsfundsdelegationens kanslistöd med utveckling av e-tjänster för ansökan om lokalstöd respektive projektstöd och inledde ett arbete med e-tjänster för projektstödet års- och slutrapporter. Vidare ökade antalet följare i sociala medier under året. Genomslaget i redaktionella medier är också fortsatt högt, med tonvikt på lokala medier.

Varje år genomför Arvsfundsdelegationen en kännedoms- och förtroendemätning hos allmänheten. Den kännedoms- och förtroendemätning som genomfördes under 2022 visar en bibehållen kännedom hos allmänheten om Allmänna arvsfonden och att förtroendet ligger på en liknande nivå som tidigare år. Andelen med en positiv attityd till Allmänna arvsfonden har minskat något till förmån för andelen neutrala. Förändringarna i attityden till Allmänna arvsfonden kommer att följas upp kommande år.

Regeringen ser positivt på att arbetet för att öka kunskapen om Allmänna arvsfonden och förtroendet för verksamheten har fortgått och utvecklats. Det finns samtidigt ett behov av att öka antalet kvalitativa ansökningar i

hela landet, särskilt ansökningar som berör målgruppen äldre. En fortsatt utveckling av e-tjänster som kan underlätta ansökningsförfarandet kan bidra till detta. Vidare är det viktigt att de positiva resultat som de projekt som har beviljats medel ur Allmänna arvsfonden genererar får en nationell spridning. De kommunikationsinsatser som genomförs för att öka kunskapen om och förtroendet för Allmänna arvsfonden och dess verksamhet är av stor vikt för fondens legitimitet.

Uppföljning och utvärdering

Regeringen anser att det är av stor vikt att följa upp och utvärdera projekt som har beviljats medel för att säkerställa att syftet med fonden uppnås. Enligt förordningen (2021:403) om Allmänna arvsfonden ska Arvsfondsdelegationen ha en samlad strategi för uppföljning och utvärdering av beviljade stöd. Den strategi som antogs av Arvsfondsdelegationen 2019 genomförs i tre steg: uppföljning, utvärdering och erfarenhetsspridning. Strategin syftar till att ta tillvara kunskaper och erfarenheter från inkomna ansökningar och beviljade projekt.

Både Arvsfondsdelegationens egna uppföljningar och uppföljningar genomförda av externa forskare visar att mer än hälften av projekten lever kvar i någon form efter att finansieringen ur Allmänna arvsfonden har upphört. Uppföljningarna visade 2022 på den högsta andelen överlevande projekt sedan den systematiska uppföljningen infördes 2007. Det innebär att nya metoder och verksamheter m.m. sprids vidare och framdeles finansieras av offentliga eller andra medel.

Allmänna arvsfonden finansierar varje år utvärderingar av arvsfondsprojekt som forskare genomför. Under 2022 redovisades tre utvärderingar av arvsfondsprojekt inom områdena

- ungdomsprojekt i civilsamhällets organisationer – relationer, samarbeten och utmaningar,
- arvsfondsprojekt i studieförbunden, och
- möjligheter och motstånd – arvsfondsprojekt om sexualitet och funktionsnedsättning.

Utvärderingarna visar att 77 procent av de avslutade projekt som har ingått i de tre utvärderingarna fortsätter efter det att stödet ur Allmänna arvsfonden har upphört. Information om pågående utvärderingar och forskarnas utvärderingsrapporter finns tillgängliga på Allmänna arvsfondens webbplats.

Sedan slutet av 2021 finns en heltidstjänst inriktad på arbete med erfarenhetsspridning på Arvsfondsdelegationens kanslifunktion. Målsättningen är att erfarenheter, resultat och metoder från enskilda arvsfondsprojekt ska komma fler till gagn.

Regeringen anser att det är positivt att arbetet med erfarenhetsspridning har intensifierats under de senaste åren. Det är viktigt att erfarenhetsspridningen fortsätter att utvecklas framöver.

Projekt ur ett jämställdhetsperspektiv

Det är viktigt att synliggöra Allmänna arvsfondens verksamhet och dess projekt ur ett jämställdhetsperspektiv, inte minst mot bakgrund av de jämställdhetspolitiska målen. Det övergripande målet för jämställdhetspoli-

tiken är att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv. Genusperspektivet är en viktig del i Arvsfondsdelegationens strategi för uppföljning och utvärdering. Av de 163 nya projekt som beviljades stöd ur fonden under 2022 riktades två projekt till främst flickor eller kvinnor och lika många projekt till främst pojkar eller män. Antalet projekt som riktade sig till något av könen har minskat för flickor eller kvinnor och ökat för pojkar eller män jämfört med tidigare år.

Arvsfondsdelegationen följer upp hur stor andel av projektledarna som är kvinnor respektive män. I de projekt som slutredovisades under 2022 var 67 procent av projektledarna kvinnor. När det gäller lokalstödsprojekten gäller det omvända, där 80 procent av projektledarna var män.

En uppföljning av de projektstöd som slutredovisades 2022 visar att könsfördelningen bland de aktiva deltagarna i projekten var jämn. Uppgifterna bör dock tolkas med viss försiktighet eftersom de bygger på den rapportering som projektansvariga organisationer har lämnat i sina slutredovisningar. När det gäller lokalstöden tycks nyttjandet av lokalerna också vara jämnt fördelat mellan könen. Även dessa uppgifter är osäkra då de till stor del baseras på uppskattningar.

Regeringen anser att det är positivt att flickor eller kvinnor och pojkar eller män i lika stor utsträckning tycks få ta del av de verksamheter och lokaler som finansieras med hjälp av medel ur Allmänna arvsfonden. Det finns dock anledning att följa utvecklingen av antalet projekt som särskilt riktar sig till flickor eller kvinnor respektive pojkar eller män.

Allmänna arvsfondens utveckling framöver

Arvsfondsdelegationen och Kammarkollegiet har bedrivit ett omfattande arbete med att anpassa verksamheten till det nya regelverket om Allmänna arvsfonden. Det gäller inte minst till följd av införandet av den nya målgruppen äldre personer. Arbetet behöver fortsätta framöver.

Regeringen överlämnade i augusti 2022 propositionen Statens stöd till trossamfund samt demokrativillkor vid stöd till civilsamhället (prop. 2021/22:272) till riksdagen. Den 10 november 2022 beslutade regeringen att återkalla propositionen genom skrivelsen Återkallelse av regeringens proposition 2021/22:272 Statens stöd till trossamfund samt demokrativillkor vid stöd till civilsamhället (skr. 2022/23:14). Frågan bereds vidare i Regeringskansliet. Arvsfondsdelegationen tillämpar redan i nuläget ett demokrativillkor vid sin stödgivning.

8 Inriktning och prioriterade områden 2023

8.1 Allmänna utgångspunkter

Enligt lagen om Allmänna arvsfonden ska regeringen ange den kommande inriktningen av fondens stöd. Det gör regeringen genom att i sin årliga skrivelse till riksdagen ange inriktningen för funktionshinderspolitiken, barnrättspolitikerna, ungdomspolitikerna och äldrepolitiken.

Regeringen anger även sådana områden som är angelägna att utveckla och som därför bör prioriteras vid medelsfördelningen av Arvsfondsdelgationen.

Skr. 2022/23:134

8.2 Funktionshinderspolitik

Regeringens funktionshinderspolitik utgår från Sveriges internationella åtaganden om mänskliga rättigheter. Funktionshinderspolitiken är en del i arbetet för ett mer jämlikt samhälle, där människors olika bakgrund eller förutsättningar inte ska avgöra möjligheten till delaktighet i samhället.

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention den 13 december 2006 om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund (prop. 2016/17:188, bet. 2017/18:SoU5, rskr. 2017/18:86). Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas. För att nå målet ska genomförandet av det nationella målet för funktionshinderspolitiken inriktas mot följande fyra områden:

- principen om universell utformning,
- befintliga brister i tillgängligheten,
- individuella stöd och lösningar för individens självständighet, och
- att förebygga och motverka diskriminering.

Områdena är ömsesidigt beroende av varandra. Syftet är att de tillsammans ska bidra till ett tillgängligt och jämlikt samhälle oavsett funktionsförmåga. Principen om universell utformning innebär att samhället utformas med medvetenhet om den variation som finns i befolkningen och möjliggör för personer med funktionsnedsättning att verka i vardagen på samma villkor som människor utan funktionsnedsättning.

8.3 Barnrättspolitik

Barnrättspolitikerna utgår från de mänskliga rättigheter som ska tillförsäkras barn enligt FN:s konvention den 20 november 1989 om barnets rättigheter (barnkonventionen), som gäller som lag i Sverige, och andra internationella överenskommelser. Målet för regeringens barnrättspolitik är att barn och unga ska respekteras och ges möjlighet till utveckling och trygghet samt delaktighet och inflytande (prop. 2008/09:1 utg.omr. 9, bet. 2008/09:SoU1, rskr. 2008/09:127). Målet grundar sig bl.a. på de åtaganden som Sverige gjort genom att ratificera barnkonventionen och syftar till att främja och skydda barnets rättigheter och intressen i samhället. Målet innebär att alla barn, oavsett bl.a. ålder, kön och funktionsnedsättning, ska få sina rättigheter tillgodosedda.

Barnrättspolitikerna är sektorsövergripande, vilket innebär att barnets rättigheter och intressen ska genomsyra all politik och alla verksamheter som berör barn. Riksdagen godkände i december 2010 en strategi för att stärka barnets rättigheter i Sverige i enlighet med regeringens förslag i

propositionen Strategi för att stärka barnets rättigheter i Sverige (prop. 2009/10:232, bet. 2010/11:SoU3, rskr. 2010/11:35). Strategin utgår från de mänskliga rättigheter som varje barn ska tillförsäkras enligt internationella överenskommelser, särskilt de åtaganden som följer av barnkonventionen. Principerna i strategin uttrycker grundläggande förutsättningar och tillvägagångssätt för att stärka barns rättigheter. Avsikten är att strategin ska vara en utgångspunkt och ledning för offentliga aktörer på statlig och kommunal nivå när dessa i sina verksamheter ska säkerställa de rättigheter barn har.

Lagen (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter innebär att domstolar och rättstillämpare ska beakta de rättigheter som följer av barnkonventionen vid avvägningar och bedömningar som görs i beslutsprocesser i mål och ärenden som rör barn.

8.4 Ungdomspolitik

Målet för statliga beslut och insatser som berör ungdomar mellan 13 och 25 år är att alla ungdomar ska ha goda levnadsvillkor, makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen (prop. 2013/14:191, bet. 2013/14:KrU9, rskr. 2013/14:354). Arbetet inom ungdomspolitiken ska syfta till att offentlig verksamhet som rör unga har ett ungdomsperspektiv, bedrivs utifrån kunskap om ungas levnadsvillkor och samordnas mellan olika sektorer. Frågor om såväl inflytande och meningsfull fritid som etablering i arbets- och samhällslivet spänner över flera politikområden. Ungdomspolitiken spelar därmed en särskild roll genom sin sektorsövergripande karaktär med utgångspunkt i ungdomars levnadsvillkor.

Som en del i regeringens arbete med unga som varken arbetar eller studerar har bl.a. Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor i uppdrag att stödja aktörer, i första hand kommuner, som arbetar med verksamheter som bidrar till etableringen av unga som varken arbetar eller studerar.

8.5 Äldrepolitik

Riksdagen har beslutat fyra nationella mål för äldrepolitiken (prop. 1997/98:113, bet. 1997/98:SoU24, rskr. 1997/98:307). Målen bekräftades av regeringen i skrivelsen Framtidens äldreomsorg – en nationell kvalitetsplan (skr. 2017/18:280) och kompletterades med ett femte mål år 2020 (prop. 2020/21:1 utg.omr. 9, bet. 2020/21:SoU1, rskr. 2020/21:156).

Målen anger att äldre ska

- kunna leva ett aktivt liv och ha inflytande i samhället och över sin vardag,
- kunna åldras i trygghet och med bibehållet oberoende,
- bemötas med respekt,
- ha tillgång till god vård och omsorg, och
- erbjudas en jämställd och jämlik vård och omsorg.

Med att leva ett aktivt liv och ha inflytande i samhället och över sin vardag avses bl.a. att den enskilde ska ha inflytande i samhället som boende, patient, mottagare av hemtjänst eller i andra sammanhang. Med att kunna åldras i trygghet och med bibehållet oberoende avses bl.a. att den som så önskar ska kunna bo kvar i sin ursprungliga bostad och så långt möjligt få sina vårdbehov tillgodosedda i hemmet. Att äldre ska mötas med respekt innebär bl.a. att äldre ska behandlas rättvist, jämlikt och med aktning oavsett ålder, kön, funktionsförmåga, ekonomiska förutsättningar eller etnisk bakgrund. Att ha tillgång till god vård och omsorg innebär att människovärde, individuella behov och önskemål, integritet, självbestämmande och värdighet respekteras. Att erbjudas en jämställd och jämlik vård och omsorg innebär bl.a. att känna sig trygg med att välfärden är till för alla oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

8.6 Prioriterade områden

8.6.1 De prioriterade områdena utökas

Regeringen anser att de tolv områden som tidigare har bedömts som prioriterade vid Arvsfondsdelegationens medelsfördelning bör kvarstå och utökas med en ny prioritering. För kommande år ska därför Arvsfondsdelegationen vid medelsfördelning prioritera projekt som syftar till att

- 1 stärka barnets rättigheter,
- 2 öka delaktigheten och stärka demokratin,
- 3 förebygga våld, mobbning och trakasserier,
- 4 främja arbete med att stödja brottsoffer,
- 5 främja ett starkt föräldraskap,
- 6 främja psykisk och fysisk hälsa,
- 7 öka delaktigheten i kulturlivet,
- 8 främja etableringen på arbetsmarknaden,
- 9 stärka rättigheterna för personer med funktionsnedsättning,
- 10 öka delaktighet och tillgänglighet för äldre personer med funktionsnedsättningar,
- 11 stärka förutsättningarna för nyanländas mottagande och etablering,
- 12 öka jämställdheten och jämlikheten, och
- 13 stärka inflytandet för barn och unga.

Regeringen redogör mer ingående för prioriteringarna i avsnitt 8.6.2–8.6.14.

De prioriterade områdena har många beröringspunkter och ett projekt kan innehålla delar som rör flera områden. Målgrupperna har mycket gemensamt och ett projekt kan röra fler än en av målgrupperna.

Det har inte tagits bort några tidigare prioriterade områden, men antalet områden ökar till följd av att en ny prioritering läggs till. Det innebär att några punkter omnumreras. Stöd till brottsoffer inom fondens målgrupper har tidigare ingått i prioritering nummer 3, men anges nu särskilt som en ny prioritering, nummer 4.

Utöver de angivna prioriterade områdena bör medel liksom tidigare kunna ges till utvecklingsprojekt inom områden som för närvarande inte kan förutses. Det är angeläget att ge utrymme för organisationernas egna initiativ till utvecklingsprojekt inom helt nya områden.

Genom FN:s Agenda 2030 har medlemsstaterna enats om 17 globala mål för hållbar utveckling. Det bedöms liksom tidigare vara viktigt att barn, ungdomar, äldre och personer med funktionsnedsättning uppmuntras och ges möjlighet att bidra till hållbar utveckling. Projekt som genom nya och utvecklade former bidrar till att uppfylla målen i Agenda 2030 för barn, ungdomar, äldre och personer med funktionsnedsättning bör stödjas. Projekt som bl.a. syftar till att uppfylla mål 5 i Agenda 2030 om att uppnå jämställdhet och alla kvinnors och flickors egenmakt samt mål 16.2 om att eliminera övergrepp, utnyttjande, människohandel och alla former av våld eller tortyr mot barn, ska särskilt uppmuntras. Med anledning av att den psykiska ohälsan ökar ska projekt som bl.a. syftar till att uppfylla mål 3 i Agenda 2030 om att säkerställa att alla människor kan leva ett hälsosamt liv och verka för alla människors välbefinnande i alla åldrar samt mål 3.4 som bl.a. handlar om att främja psykisk hälsa och välbefinnande särskilt uppmuntras.

8.6.2 Projekt som syftar till att stärka barnets rättigheter

Det är angeläget med stöd till projekt som syftar till att främja och skydda barnets rättigheter och intressen. Det kan handla om projekt som ökar kännedomen om barnkonventionen och dess intentioner samt ökar den praktiska tillämpningen av barnkonventionen på alla nivåer i samhället, exempelvis i förskola och skola, socialtjänst, hälso- och sjukvård, samhällsplanering, idrott, fritid, kulturliv och rättsväsende. Det är särskilt angeläget att prioritera projekt som syftar till att stärka rättighetsperspektivet för barn i deras vardag, i verksamheter och miljöer där barn befinner sig eller som berör barn.

8.6.3 Projekt som syftar till att öka delaktigheten och stärka demokratin

Möjligheten till full delaktighet i samhället är central för samtliga målgrupper som omfattas av Allmänna arvsfonden. Projekt som syftar till att utveckla nya former för engagemang och att engagera personer som inte annars deltar i föreningslivet bör ges särskild prioritet. Det är också angeläget att uppmärksamma projekt som syftar till att stärka målgruppernas representation i demokratiska beslutsprocesser och möjligheter att påverka förhållanden i såväl den personliga sfären som samhället i stort. Exempelvis bör äldre finnas representerade bland förtroendevalda och pensionärsorganisationernas möjlighet att medverka i processen inför beslut som rör äldres förhållanden i kommuner och regioner ska tas tillvara. Det är särskilt viktigt att utveckla, sprida och använda metoder för att ta tillvara de yngre barnens åsikter och de åsikter som barn med funktionsnedsättning har. Även projekt som verkar för att förebygga att ungdomar utvecklar ett

8.6.4 Projekt som syftar till att förebygga våld, mobbning och trakasserier

Arbetet med att förebygga alla former av våld, mobbning och trakasserier bör prioriteras vid fondens medelstildelning, framför allt vad gäller projekt som syftar till att utveckla nya metoder på området. Projekt som syftar till att motverka mäns våld mot flickor och unga kvinnor bör särskilt uppmärksammas. Det gäller även projekt som syftar till att motverka våld mot personer i målgrupperna i samkönade relationer eller mot personer med funktionsnedsättning och projekt som vänder sig till barn som bevittnar våld i hemmet. Vidare bör projekt som motverkar våld mot äldre beaktas, eftersom ökad ålder innebär ökad risk för att utsättas för våld. Även projekt som syftar till att motverka rasism och liknande former av fientlighet och hatbrott mot personer i målgrupperna bör fortsatt prioriteras.

I detta sammanhang bör särskilt mål 16.2 i Agenda 2030 beaktas. Målet omfattar att eliminera övergrepp, utnyttjande, människohandel och alla former av våld eller tortyr mot barn.

8.6.5 Projekt som syftar till att främja arbete med att stödja brottsoffer

Det är av stor vikt att brottsoffer får ökad upprättelse och att rättigheterna för den som har utsatts för brott stärks. Projekt som syftar till att främja arbetet med brottsoffer inom målgrupperna för Allmänna arvsfonden bör därför särskilt uppmärksammas.

Stöd till projekt som avser brottsoffer inom fondens målgrupper har tidigare innefattats i prioritering nummer 3, projekt som syftar till att förebygga våld, mobbning och trakasserier. I den sakpolitiska överenskomsten mellan Sverigedemokraterna, Moderaterna, Kristdemokraterna och Liberalerna (Tidöavtalet) framgår att utgångspunkten ska vara att Allmänna arvsfondens medelsfördelning ska förändras till att bl.a. kunna omfatta brottsofferarbete. Att brottsoffer får ökad upprättelse och att rättigheterna för den som har utsatts för brott stärks är en prioriterad fråga för regeringen. Regeringen anser att arbetet med att stödja brottsoffer är så prioriterat att det förtjänar att lyftas fram i en egen punkt.

8.6.6 Projekt som syftar till att främja ett stärkt föräldraskap

För att främja barns och ungas hälsa behöver nya metoder för föräldraskapsutbildning och föräldraskapsstöd utvecklas och prövas. Stöd och hjälp i föräldraskapet kan öka andelen barn som har goda relationer med föräldrarna och som därigenom har ökade möjligheter till god hälsa och ett gott liv.

Det är fortsatt särskilt angeläget att uppmärksamma projekt som syftar till att utveckla former för ett universellt förebyggande föräldraskapsstöd, dvs. att alla föräldrar erbjuds samma möjligheter till stöd och hjälp. Vidare är det angeläget att uppmärksamma att föräldrars behov av stöd kan skifta under olika perioder av barnets uppväxt. En särskilt utsatt grupp är föräldrar till barn med en funktionsnedsättning. De föräldrarna rapporterar genomgående sämre värden för livsvillkor, levnadsvanor och hälsa jämfört med föräldrar till barn som inte har en funktionsnedsättning. Unga föräldrar, utrikes födda föräldrar, ensamstående föräldrar och föräldrar med funktionsnedsättning kan också vara i behov av särskilt stöd. Det behövs därutöver ett fortsatt utvecklingsarbete för att stärka och stödja barn till föräldrar som har missbruksproblematik och barn till föräldrar med psykisk ohälsa eller som är allvarligt sjuka.

8.6.7 Projekt som syftar till att främja psykisk och fysisk hälsa

Projekt som främjar målgruppernas fysiska, psykiska och sociala välbefinnande bör ges fortsatt prioritet. Hälsofrämjande och förebyggande insatser har även upp i höga åldrar positiva effekter på hälsan och livskvaliteten. Det går inte att undvika det naturliga åldrandet, men det går att stärka hälsan för att förlänga de friska levnadsåren och skjuta upp funktionsnedsättningar.

Anhöriga står för en stor del av vården och omsorgen om äldre och om personer med funktionsnedsättning i Sverige. Omkring var femte svensk ger stöd eller omsorg till en närstående och en majoritet av dessa hjälper en äldre person (Anhöriga som vårdar eller stödjer närstående äldre personer – underlag till en nationell strategi, Socialstyrelsen 2020). Många som ger stöd till äldre är en partner, make eller maka som själv är äldre. Att ge omsorg till en närstående upplevs ofta som positivt och meningsfullt, men om anhörigas insatser blir för omfattande kan det påverka deras mående och livskvalitet negativt. Även måendet hos barn och unga som stöttar eller lever i familjer där någon närstående har behov av vård och omsorg kan påverkas. Det är därför viktigt med en proaktiv och förebyggande ansats i arbetet med att uppmärksamma och ge stöd till anhöriga i dessa situationer.

Även om hälsan i huvudsak utvecklas positivt i Sverige har exempelvis personer med funktionsnedsättning sämre livsvillkor, sämre levnadsvanor och sämre hälsa jämfört med övrig befolkning. Problem vad gäller bl.a. psykisk ohälsa, suicid samt fysisk ohälsa kopplad till bl.a. övervikt och fetma och alkoholkonsumtion är också viktigt att lyfta.

Förekomsten av psykisk ohälsa, definierat som nedsatt psykiskt välbefinnande, har ökat bland ungdomar sedan början av 1990-talet. Det finns en tydlig tendens att ungdomar i ökande utsträckning är nedstämda, oroliga, har svårt att sova och har andra psykosomatiska besvär. Regelbunden fysisk aktivitet kan bidra till att motverka ohälsa. Personer med intellektuell funktionsnedsättning löper större risk än andra att drabbas av psykisk ohälsa och flera studier har också pekat på att psykisk ohälsa i hög grad förekommer bland homo- och bisexuella ungdomar samt unga transpersoner.

Medel ur Allmänna arvsfonden kan bidra till att fler kvinnor och män, flickor och pojkar inom målgrupperna för Allmänna arvsfonden ges tillgång och tillträde till lokaler och anläggningar för fysisk aktivitet, idrott, kultur eller annan verksamhet som är utvecklande, skapar mötesplatser och har förutsättningar att främja fondens målgrupper.

Ofrivillig ensamhet orsakar lidande för enskilda personer och innebär stora kostnader för samhället. År 2022 uppgav nästan var fjärde person att de besvärades av ensamhet och isolering under 2022. Känslor av ensamhet var allra vanligast bland barn och unga vuxna och bland de allra äldsta (Nationella folkhälsoenkäten – Hälsa på lika villkor, Folkhälsomyndigheten 2022). Ofrivillig ensamhet är kopplad till nedsatt psykiskt välbefinnande och ökad förekomst av andra besvär som ångslan, oro, ångest och sömnbesvär. Skyddsfaktorer för psykisk hälsa är att känna sig delaktig, ha ett socialt nätverk och att få social stimulans. Att förebygga och motverka ofrivillig ensamhet och dess konsekvenser är ett viktigt utvecklingsområde och en angelägen folkhälsofråga.

Det är därför angeläget att pröva modeller där ideella organisationer, på egen hand eller tillsammans med offentliga samhällsorgan, kan utveckla verksamhet för att främja psykisk och fysisk hälsa samt förebygga psykisk och fysisk ohälsa hos fondens alla målgrupper. Levnadsvanor och mönster som grundläggs i tidig ålder följer ofta med och påverkar resten av livet, vilket gör det särskilt angeläget att främja goda levnadsvanor tidigt i livet.

Möjligheterna till stöd till lokaler och anläggningar för idrott och fysisk aktivitet samt lokaler och anläggningar som kan användas av målgrupperna bör därför prioriteras och uppmärksammas särskilt.

8.6.8 Projekt som syftar till att öka delaktigheten i kulturlivet

Att verka för ett rikt och nyskapande kulturliv som är tillgängligt för alla människor samt att bevara och tillgängliggöra kulturarvet är viktiga uppgifter för hela samhället. Alla som bor i Sverige ska oberoende av ålder, bakgrund och funktionsnedsättning ha möjlighet att delta i kulturlivet och ta del av kulturarvet. Alla ska kunna få kulturupplevelser och uppleva en bredd av kulturella uttrycksformer och få utveckla sin egen förmåga att uttrycka sig. Det är därför angeläget att stödja projekt som utvecklar barns och ungdomars samt äldre personers möjlighet till delaktighet i kulturlivet, kulturupplevelser och eget skapande. Även projekt som syftar till att utveckla långsiktig samverkan mellan kulturinstitutioner och ideellt föreningsliv bör uppmärksammas. Det är också angeläget med stöd till barns och ungas språkutveckling.

Möjligheterna till stöd till lokaler och anläggningar för kulturutövande samt lokaler och anläggningar som kan användas av målgrupperna bör därför prioriteras och uppmärksammas särskilt.

8.6.9 Projekt som syftar till att främja etableringen på arbetsmarknaden

Arbete ger egen försörjning och stärker oberoendet och självkänslan, samtidigt som en hög sysselsättningsgrad utgör grunden för samhällets välfärd. Ungdomar och personer med funktionsnedsättning är grupper som generellt sett har svårare att ta sig in på arbetsmarknaden och som ofta drabbas först i en konjunkturnedgång. Det kan finnas olika orsaker till svårigheterna, men exempelvis har var tredje person med funktionsnedsättning känt sig diskriminerad i arbetslivet. Arvsfondsdelegationen bör prioritera projekt som syftar till att motverka diskriminering i arbetslivet av personer med funktionsnedsättning. Vidare bör delegationen prioritera projekt för att hitta metoder för att öka tillträdet till arbetsmarknaden för personer med funktionsnedsättning och ungdomar som löper särskilt hög risk för långtidsarbetslöshet, t.ex. gruppen unga som varken arbetar eller studerar. Det är också angeläget med stöd till satsningar för att tidigt ge barn och ungdomar, med eller utan funktionsnedsättning, kunskap om och erfarenhet av entreprenörskap och arbetslivet. Projekt som genomförs i samverkan med företag och branscher bör därför uppmärksammas särskilt.

8.6.10 Projekt som syftar till att stärka rättigheterna för personer med funktionsnedsättning

FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning syftar till att undanröja hinder för personer med funktionsnedsättning och att säkerställa att de, på samma villkor som andra, kan åtnjuta eller utöva alla mänskliga rättigheter och grundläggande friheter. Medel ur Allmänna arvsfonden kan användas för att bidra till att öka kännedomen om och tillämpningen av konventionen. Det kan handla om att hitta former för och vidareutveckla metoder och arbetssätt som ger kvinnor och män, flickor och pojkar med funktionsnedsättning möjlighet till självständighet och inflytande både över den egna vardagen och i samhället i stort. Det kan exempelvis innefatta projekt inom de egna intresseorganisationerna eller i det lokala utvecklingsarbetet. Projekt som leder till uppfyllandet av det nationella målet för funktionshinderspolitiken genom principen om universell utformning, åtgärdande av befintliga brister i tillgängligheten, individuella stöd och lösningar för individens självständighet och förebyggande och motverkande av diskriminering bör särskilt prioriteras.

8.6.11 Projekt som syftar till att öka delaktighet och tillgänglighet för äldre personer med funktionsnedsättning

Den positiva utvecklingen av att vi lever allt längre leder till att fler personer lever med åldersrelaterade sjukdomar och funktionsnedsättningar. Oavsett enskildas funktionsförmåga och ålder bör hinder för deras delaktighet i samhället rivas. Allt fler äldre personer har god kunskap och förmåga att kunna klara sig i det alltmer digitaliserade samhället. Fortfarande har dock många svårigheter att följa med i samhällets snabba

förändringar. De som inte längre deltar i arbetslivet blir inte heller lika delaktiga i den fortgående digitaliseringen som de som i sitt arbete får stöd med att kunna använda nya digitala verktyg. Digitalisering och annan teknikutveckling sker snabbt och riskerar att lämna äldre personer med funktionsnedsättning efter eller utanför samhället. Projekt som riktar sig till äldre personer med funktionsnedsättning och som utvecklar metoder för ökad delaktighet och ökad tillgänglighet bör därför prioriteras.

8.6.12 Projekt som syftar till att stärka förutsättningarna för nyanländas mottagande och etablering

Det civila samhällets organisationer har en viktig roll för att bidra till samhällets mottagande av nyanlända barn, unga och äldre. Det kan handla om specifik kunskap om exempelvis funktionshinder, psykisk ohälsa eller hbtqi. Många organisationer har också goda förutsättningar att stödja och inkludera nyanlända i sin verksamhet. Föreningslivet är en god integrationsarena och bygger på aktivt och frivilligt deltagande. Medel ur Allmänna arvsfonden kan bidra till att skapa bättre förutsättningar för nyanländas etablering och delaktighet i samhället, inte minst i och genom föreningslivet. Projekt som syftar till att stärka, stödja och öka förutsättningarna för etablering i samhället för nyanlända inom målgrupperna bör därför prioriteras. Det är samtidigt angeläget att stärka det sociala stöd som krävs för en god start i Sverige genom t.ex. projekt som kan omfatta nätverksskapande eller språkinläring.

8.6.13 Projekt som syftar till att öka jämställdheten och jämlikheten

Kvinnor och män, flickor och pojkar inom målgrupperna för Allmänna arvsfonden ska ha samma möjligheter att forma samhället och sina egna liv. Det ska finnas en jämn fördelning av makt och inflytande samt en jämn fördelning av det obetalda hem- och omsorgsarbetet. Ekonomisk jämställdhet ska råda och mäns våld mot kvinnor ska upphöra.

Det är angeläget att stödja projekt som ökar förutsättningarna för att flickor och pojkar, kvinnor och män inom målgrupperna ska kunna delta i samhället på samma villkor som andra och utvecklas utan att hindras av strukturer, fördomar och stereotypa föreställningar. På så sätt kan samhället och den enskilda människan nå sin fulla potential. Medel ur Allmänna arvsfonden kan bidra till att skapa arbetsätt och metoder för att öka jämställdheten och jämlikheten mellan flickor och pojkar, kvinnor och män inom målgrupperna. Inom detta område bör även mål 5 i Agenda 2030, som handlar om att uppnå jämställdhet och om alla kvinnors och flickors egenmakt, beaktas och tas tillvara i projekten.

8.6.14 Projekt som syftar till att stärka inflytandet för barn och unga

Varje barn som är i stånd att bilda sina egna åsikter har enligt artikel 12 i barnkonventionen rätt att fritt uttrycka dessa i alla frågor som rör honom

eller henne, varvid barnets åsikter ska tillmätas betydelse i förhållande till barnets ålder och mognad. Rättigheten gäller alltså även mycket små barn. Rättigheten innebär också att barnet inte ska tvingas framföra sin åsikt om han eller hon inte vill det. Enligt FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning ska också medlemsstaterna säkerställa att barn med funktionsnedsättning, för att utöva denna rättighet, erbjuds stöd anpassat till funktionsnedsättning och ålder.

Enligt propositionen Strategi för att stärka barnets rättigheter i Sverige (prop. 2009/10:232) ska barn ges förutsättningar att uttrycka sina åsikter genom olika uttrycksmedel i frågor som rör dem. För att barnet eller den unge ska kunna vara delaktig krävs att han eller hon får information som är anpassad efter individens förutsättningar.

Det är till följd av detta angeläget att prioritera projekt som stärker förutsättningarna för barns och ungas inflytande och inkludering både över den egna vardagen och i samhället i stort.

Resultat- och balansräkning samt kassaflödesanalys

Skr. 2022/23:134

Bilaga 1

Resultaträkning

(tkr)	Not	2022	2021
Verksamhetens intäkter			
Tillfallna arv mm.	2	991 332	1 218 544
Aktieutdelningar	3	347 064	325 390
Övriga finansiella intäkter		2 317	0
Övriga intäkter		0	12
Summa verksamhetens intäkter		1 340 713	1 543 946
Verksamhetens kostnader			
Övriga externa kostnader	4	-92 299	-86 812
Personalkostnader	5	-91	-117
Övriga verksamhetskostnader	6	-25 994	-91 762
Summa verksamhetens kostnader		-118 384	-178 691
Verksamhetsresultat		1 222 329	1 365 255
Resultat från finansiella poster			
Resultat från övriga värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar	7	42 616	268 877
Ränteintäkter och liknande resultatposter	8	145 523	0
Summa finansiella intäkter		188 139	268 877
Räntekostnader och liknande resultatposter	9	-151	-97 012
Nedskrivningar/återföring av nedskrivningar		-52 098	375
Summa resultat från finansiella poster		-52 249	-96 637
Resultat efter finansiella poster		1 358 219	1 537 495
Årets resultat		1 358 219	1 537 495

Balansräkning

(tkr)	Not	2022-12-31	2021-12-31
Tillgångar			
Anläggningstillgångar			
<u>Finansiella anläggningstillgångar</u>			
Andra långfristiga värdepappersinnehav	10,11	8 474 657	8 028 801
Summa anläggningstillgångar		8 474 657	8 028 801
Omsättningstillgångar			
<u>Kortfristiga fordringar</u>			
Övriga fordringar		7 152	-
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	12	1 105 628	976 767
<u>Kassa och bank</u>			
Bank		224 774	205 766
Summa omsättningstillgångar		1 337 554	1 182 533
Summa tillgångar		9 812 211	9 211 334
Eget kapital och skulder			
Eget kapital	13		
Bundet eget kapital		5 169 983	4 969 112
Fritt eget kapital		4 032 030	3 635 669
Summa eget kapital		9 202 013	8 604 781
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		371	221
Skuld avseende beslutade, ej utbetalda bidrag		595 992	595 429
Skatteskulder		-	-
Övriga kortfristiga skulder		3 901	22
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	14	9 933	10 882
Summa kortfristiga skulder		610 198	606 553
Summa eget kapital och skulder		9 812 211	9 211 334

Kassaflödesanalys

Skr. 2022/23:134

Bilaga 1

(tkr)	Not	2022	2021
Den löpande verksamheten			
Årets resultat		1 358 219	1 537 495
<u>Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet</u>			
Återförda nedskrivningar/Nedskrivningar	10	52 098	-375
Beslutade bidrag	13	-732 502	-803 238
Återförda/Återbetalda bidrag	13	26 542	47 518
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av verksamhetskapital		704 357	781 400
Förändring av verksamhetskapitalet			
Förändring av kortfristiga fordringar		-136 013	-280 590
Förändring av kortfristiga skulder		3 644	-7 881
Förändring av eventalförpliktelser villkorade bidrag	15	-55 027	-17 765
Kassaflöde från den löpande verksamheten		-187 395	-306 236
Investeringsverksamheten			
Förvärv av finansiella anläggningstillgångar		-2 082 018	-1 352 746
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar		1 584 064	799 293
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-497 954	-553 453
Årets kassaflöde		19 008	-78 289
Likvida medel vid årets början		205 766	284 055
Likvida medel vid årets slut		224 774	205 766

Kassaflödesanalysen upprättas enligt indirekt metod. Det redovisade kassaflödet omfattar endast transaktioner som medfört in- eller utbetalningar. Som likvida medel klassificeras endast kassa- och banktillgohavanden.

Noter

Belopp i tusental kronor där ej annat anges. Summeringsdifferenser kan förekomma p.g.a. avrundningar.

Not 1 Redovisningsprinciper

Allmänna upplysningar

Enligt 3 kap. 9 § i lagen (2021:401) om Allmänna arvsfonden ska Kammarkollegiet varje år till regeringen lämna en redovisning för förvaltningen av Allmänna arvsfonden som avser det senast avslutade räkenskapsåret. Enligt 4 kap. 10 § i förordningen (2021:403) om Allmänna arvsfonden ska redovisningen som föreskrivs i 3 kap. 9 § lagen om Allmänna arvsfonden även innefatta en balansräkning, en resultaträkning och noter upprättade i enlighet med årsredovisningslagen. Vid upprättandet av balansräkning, resultaträkning och noter ska Allmänna arvsfonden betraktas som en sådan stiftelse som tillgodoser sitt syfte genom att ur avkastningen lämna bidrag (avkastningsstiftelse).

Årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys och noter är upprättade i enlighet med årsredovisningslagen och BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3).

Från och med kvartal 4 2022 dras förvaltningsavgifterna i NAV vilket utgör en lägre kostnad i bokföringen jämfört med föregående år.

Fondrabatt genereras i samband med att Allmänna Arvsfonden får nya andelar som kompensation i och med en högre förvaltningsavgift. Detta har redovisats som en Övrig finansiell intäkt.

Från och med maj 2022 utger bankerna intäktsränta på inestående medel som redovisas i not 8.

Redovisningsprinciperna är oförändrade jämfört med föregående år.

Övriga resultat- och balansposter

Intäktsredovisning

Endast det inflöde av ekonomiska fördelar som Allmänna Arvsfonden erhållit eller kommer att erhålla för egen räkning redovisas som intäkt.

Intäkter från arv redovisas i två steg. Influtna arvsmedel redovisas löpande till det verkliga värdet av vad som inbetalats till fonden. Detta kompletteras med att vid bokslutstillfället intäktsredovisa erhållna arv i pågående ärenden, det vill säga den samlade behållningen (tillgångar och skulder) i de ärenden där bouppteckning ägt rum men där medlen ännu ej betalats in till fonden. Det innebär att erhållna arv i pågående ärenden värderas enligt Skatteverkets anvisningar för bouppteckning.

Det finns flera omständigheter som kan inträffa mellan tidpunkt för bouppteckning och tidpunkt för inbetalning som innebär att tillgångarna i bouppteckningen inte tillfaller Allmänna arvsfonden. Det görs därför en individuell bedömning av erhållna arv i pågående ärenden. I de fall det till exempel inkommit ansökan om avstående, framkommit ett testamente eller en släktarvinge och arven bedöms som osäkra, tas de inte upp som intäkt. Den individuella bedömningen görs på ärenden med bobehållning över 500 tusen kronor en gång per år i samband med bokslut.

Intäkter från metallåtervinning redovisas löpande till det verkliga värde som inbetalas till fonden. Vid bokslutstillfället redovisas en upplupen intäkt för metallåtervinning till det värde som huvudman för begravningsverksamheten uppger som utestående skuld till Allmänna arvsfonden.

Allmänna Arvsfonden har inga intäkter som klassificeras som bidrag.

Skr. 2022/23:134

Bilaga 1

Finansiella anläggningstillgångar

Anskaffnings-/inlösenvärdet för andelar i aktiekonsortierna och alternativa investeringsfonder är marknadsvärdet vid anskaffnings-/inlösentidpunkten. Anskaffnings- och inlösenvärdet för andelar i Räntekonsortiet och Företagsobligationskonsortiet är marknadsvärdet exklusive upplupen utdelning vid anskaffnings-/inlösentidpunkten.

Skulder och Eget kapital

Beviljade bidrag redovisas direkt mot eget kapital. Bidragen skuldförs i perioden för beslutet då samtliga villkor från mottagaren är uppfyllda. Den villkorade delen av de bidrag som beviljats under året förs om till eventalförpliktelse medan de beviljade bidrag från föregående år, som inte längre är villkorade, återförs till fritt eget kapital. De medel som inte har förbrukats i projekten läggs åter till fondens fria egna kapital.

Eget kapital delas in i bundet och fritt eget kapital. Bundet eget kapital utgörs av ursprungligt kapital samt ackumulerade kapitaliseringar, realisationsvinster/-förluster och nedskrivningar. Fritt eget kapital utgörs av balanserade vinstmedel och årets resultat justerat för omföringar till/från bundet eget kapital och eventalförpliktelser.

Disposition av årets resultat sker enligt följande. Den del av årets resultat som avser realisationsvinst/-förlust samt eventuella nedskrivningar /återföringar av nedskrivningar omförs mot bundet eget kapital. Resterande del av årets resultat redovisas som fritt eget kapital.

Not 2 Tillfallna arv m.m.

	2022	2021
Influtna arvsmedel	742 001	869 152
Erhållna arv i pågående ärenden	109 861	255 590
Metallåtervinning	139 470	93 802
Summa	991 332	1 218 544

Not 3 Utdelningar

	2022	2021
Utdelning Räntekonsortiet	11 634	9 548
Köpt/såld utdelning räntekonsortiet	-515	1 616
Utdelning Aktiekonsortiet Sverige	0	76 894
Utdelning Aktieindexkonsortiet Utland	104 434	98 427
Utdelning Aktieindexkonsortiet Sverige	83 112	86 267

	2022	2021
Utdelning Småbolagskonsortiet Kronan	2 598	2 158
Utdelning Aktiekonsortiet Spiran	75 394	13 676
Utdelning Företagsobligationskonsortiet	20 136	15 658
Utdelning Företagsobligationskonsortiet FRN	10 938	4 663
Köpt/såld utdelning FOK FRN	-76	-37
Utdelningen i fastighetsfonder	39 105	16 243
Utdelning aktier och andelar	304	278
Summa	347 064	325 390

Not 4 Övriga externa kostnader

	2022	2021
Kammarkollegiet		
Kanslistöd åt Arvsfondsdelegationen	50 305	45 864
Bevakning av Allmänna arvsfondens rätt	24 120	22 808
Bevakning av återkrav projektmedel	204	169
Fondförvaltning, baserad på marknadsvärde	12 492	15 000
Ekonomiadministration, timtaxa	2 015	2 014
Management fee, alternativa invest	2 411	0
Summa	91 547	85 855
Övriga förvaltningskostnader	504	712
Revision	247	246
Summa	92 299	86 812

Not 5 Personal m.m.

	2022	2021
Arvode Arvsfondsdelegationen	70	89
Sociala avgifter	21	28
Summa	91	117

Styrelseledamöter

Antal styrelseledamöter på balansdagen

Kvinnor	6	5
Män	3	4
Totalt	9	9

Not 6 Övriga verksamhetskostnader

	2022	2021
Restituerade arvsmedel		
Testamente och bättre rätt	6 551	69 443

	2022	2021
Avstående av arv	1 658	6 560
Dödsboförvaltning	15 644	14 989
Rättegångskostnader	1 413	6
Fastighetsskatt	707	707
Summa	25 973	91 704
Rättegångskostnader återkrav	21	58
Summa	25 994	91 762

Not 7 Resultat från övriga värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar

	2022	2021
Realisationsresultat Räntekonsortiet	-1 755	-9 069
Realisationsresultat Aktiekonsortiet Sverige	39 436	95 309
Realisationsresultat Aktieindexkonsortiet Utland	56 461	120 284
Realisationsresultat Aktieindexkonsortiet Sverige	3 239	64 663
Realisationsresultat Företagsobligationskonsortiet	-304	1 714
Realisationsresultat Fastighetsfonder	4 992	4 537
Realisationsresultat Private Equity	398	-618
Realisationsresultat Aktieindexkonsortiet Äpplet	2 735	0
Realisationsresultat Aktiekonsortiet Spiran	8 469	0
Valutakursdifferenser	-71 054	-7 941
Summa	42 616	268 877

Not 8 Ränteintäkter och liknande resultatposter

	2022	2021*
Ränteintäkter SEB	495	0
Ränteintäkter bank	737	0
Realisationsresultat Aktieterminer	144 291	0
Summa	145 523	0

*Uppgifter saknas för 2021.

Not 9 Räntekostnader och liknade resultatposter

	2022	2021
Realisationsresultat Aktieterminer	0	-96 692
Räntekostnad	-151	-320
Summa	-151	-97 012

Not 10 Andra långfristiga värdepappersinnehav

	2022-12-31	2021-12-31
Ingående anskaffningsvärde	8 085 557	7 532 104
Årets förvärv	2 082 018	1 352 746
Årets försäljningar	-1 584 064	-799 293
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	8 583 511	8 085 557
Ingående ackumulerade nedskrivningar	-56 756	-57 131
Återförda nedskrivningar/nedskrivningar*	-52 098	375
Utgående ackumulerade nedskrivningar	-108 854	-56 756
Summa långfristiga värdepappersinnehav	8 474 657	8 028 801

*Stor nedskrivning för att spegla marknadsvärdet i RK på bokslutsdagen.

Not 11 Värdepappersinnehav

	Anskaffnings- värde	Bokfört värde	Marknads- värde*
Andelar i Räntekonsortiet	1 126 335	1 017 481	1 017 482
Andelar i Aktieindexkonsortiet Utland	1 216 877	1 216 877	2 668 964
Andelar i Aktieindexkonsortiet Sverige	1 408 228	1 408 228	2 374 141
Andelar i Aktieindexkonsortiet Äpplet	66 455	66 455	79 689
Andelar i Aktiekonsortiet Spiran	1 292 054	1 292 054	2 267 797
Andelar i Företagsobligationskonsortiet	1 245 625	1 245 625	1 152 878
Andelar i Företagsobligationskonsortiet FRN	601 170	601 170	575 482
Andelar i alternativa investeringsfonder*	1 364 609	1 364 609	1 761 096
Andelar i EQT / Priveq Investment VI	262 158	262 158	367 971
Belopp vid årets utgång	8 583 511	8 474 657	12 265 500

*Marknadsvärde fastställs tidigast under mars 2023.

Not 12 Upplupna intäkter*

	2022	2021
Erhållna arv i pågående ärenden	1 061 628	951 767
Metallåtervinning	44 000	25 000
Summa	1 105 628	976 767

*I not 1 beskrivs redovisningsprinciper för erhållna arv i pågående ärende och upplupen intäkt för metallåtervinning under rubrik Intäktsredovisning.

Not 13 Förändring av eget kapital

Skr. 2022/23:134

Bilaga 1

	Bundet eget kapital	Fritt eget kapital	Summa eget kapital
Eget kapital 2021-12-31	4 969 112	3 635 669	8 604 781
Under året beslutade bidrag	-	-732 502	-732 502
Eventualförpliktelser villkorade beslutade bidrag	-	504 596	504 596
Återföring föregående års eventualförpliktelser villkorade beslutade bidrag	-	-559 622	-596 622
Återförda ej förbrukade bidrag	-	20 019	20 019
Återbetalda ej utnyttjade bidrag	-	6 523	6 523
Omföring återföring nedskrivning	-52 098	52 098	-
Omföring av realisationsvinster	252 969	-252 969	-
Årets resultat	-	1 358 219	1 358 219
Eget kapital 2022-12-31	5 169 983	4 032 030	9 202 013

Not 14 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

	2022-12-31	2021-12-31
Kanslistöd åt Arvsfondsdelegationen	5 881	5 737
Bevakning av Allmänna arvsfondens rätt	2 461	2 485
Bevakning av återkrav av projektmedel	17	10
Fondförvaltningsavgift	641	1 757
Ekonomiadministration	404	403
Revision	230	240
Beslut avstående arv	300	250
Summa	9 933	10 882

Not 15 Ställda säkerheter, eventualförpliktelser och eventualtillgångar

	2022-12-31	2021-12-31
Ställda säkerheter		
SEB, säkerhetskonto terminer	20 415	68 754
Summa	20 415	68 754

Eventualförpliktelser

Villkorade beslutade bidrag	504 596	559 622
Avstående inbetalda arv	30 166	19 236
Villkorade utdömda förpliktelser	0	1 003
Valutatermin EUR 28 Feb 2023	501 490	-
Valutatermin EUR 31 Mars 2022	-	393 792
Valutatermin USD 28 Feb 2023	102 150	-
Valutatermin USD 28 Feb 2023	-91 863	-

Skr. 2022/23:134
Bilaga 1

	2022-12-31	2021-12-31
Valutatermin USD 28 Feb 2023	249 920	-
Valutatermin USD 31 Mars 2022	-	126 560
Summa	1 296 459	1 100 213
Summa ställda säkerheter och eventualförpliktelser	1 316 874	1 168 967
Eventualtillgångar		
Fordringar under bevakning	1 879	1 975
Summa	1 879	1 975
Summa eventualtillgångar	1 879	1 975

Tilldelade medel per organisation 2022

Skr. 2022/23:134

Bilaga 2

Funktionshindersorganisation	Antal bifallsbeslut	Beviljat belopp (kr)
Arbetskamraterna	1	1 031 866
Attention Göteborg	1	1 089 914
Autism- och Aspergerföreningen Stockholms län	2	3 577 047
Bara Vanlig Hälsa	1	1 267 298
Blodcancerförbundet	1	744 176
Dyslexiförbundet	1	3 106 494
Forum Skill	1	2 146 738
Fritidsförbundet för Barn och Unga med Funktionsvariationer	1	1 434 208
FUB för barn, unga och vuxna med utvecklingsstörning	2	3 235 574
Funktionsrätt Stockholms stad	1	2 370 618
Funktionsrätt Sverige	2	6 181 027
Funktionsrätt Västra Götaland	1	1 522 500
Föreningen Furuboda	1	1 454 387
Föreningen Grunden i Göteborg	1	2 437 040
Föreningen i Stockholm FUB	1	1 736 777
Handikapphistoriska Föreningen	1	1 021 876
Hörselskadades förening i Stockholm	1	820 776
Hörselskadades Riksförbund	2	3 378 261
Intresseföreningen för schizofreni	1	2 692 942
Intressegruppen för Assistansberättigade	2	3 166 106
Jönköpings Läns Dövas och Teckenspråkigas Förbund	1	3 175 182
Korpföreningen Heros	1	2 879 068
Lunds Fontänhus	1	1 919 900
Länsförbundet FUB Västmanland	1	3 123 813
Länsföreningen FUB i Uppsala län	1	3 354 268
Mag- och tarmförbundet	1	137 444
Mind	2	4 573 211
MyRight – Empowers people with disabilities	1	1 389 484
NSPH – Nationell Samverkan för Psykisk Hälsa	1	3 089 789
Personskadeförbundet RTP	1	1 047 556
RBU Halland	1	979 544
Riksförbundet Attention	2	6 020 923
Riksförbundet Cystisk Fibros	1	1 119 119
Riksförbundet för Social och Mental Hälsa	1	3 030 417
Riksföreningen Äldres Hälsa	2	3 982 008

Funktionshindersonsorganisation	Antal bifallsbeslut	Beviljat belopp (kr)
Riksorganisationen Unga Med Synnedsättning	1	1 582 960
Rörelsefolkhögskolornas intresseorganisation	1	3 497 691
Schizofreniförbundet	1	2 481 030
Stammingsförbundet	1	1 287 533
Svenska Downföreningen	1	2 076 523
Sveriges Dövas Riksförbund	2	2 864 564
Synskadades Riksförbund Skåne	1	900 298
Syntolkning Nu i Sverige	1	863 971
Sällsynta diagnoser	1	2 149 702
Teckenpedagogerna	2	4 325 987
Varbergs kommun	1	1 059 728
	56	107 327 338

Idrottsförening	Antal bifallsbeslut	Beviljat belopp (kr)
Adelövs IK	1	5 015 000
Alstermo Idrottsförening	1	1 275 000
Alvesta Skid- och Orienteringsklubb	1	4 717 000
Angered MBIK	1	1 575 636
Bodens Karateklubb	1	5 015 000
Bondsjöhöjdens Idrottsklubb	2	8 707 000
Borås GIF	1	4 614 000
Braås Gymnastik- och Idrottsförening	1	5 015 000
Degeberga Widtsköfle Golfklubb	1	485 000
Elless IF	1	396 000
Friluftsförbundet i Sollefteå	1	1 887 000
Friluftsförbundet	1	2 219 678
Friskis & Svettis Tyresö	1	1 078 884
Friskisportklubben Tor	1	2 434 000
Gislövs IF	1	2 551 000
Gisslaved-Anderstorps Ridklubb	1	2 022 000
Glädjeruset Idrottsförening	1	1 306 625
Gnyfari Islandshästhöjningsförening	1	1 515 000
Grisslehamns Sportklubb	1	451 000
Hallsta Ridklubb	1	2 278 000
Harplinge-Gullbrandstorp-Haverdal Fotboll Club	1	5 015 000
Hestrafors Idrottsförening	1	4 600 000
Hissjö Sportklubb	1	4 087 000
Hittarps idrottsklubb	1	1 162 342
Holmstrand-Helgum Sportklubb	1	755 000
Hudiksvalls Golfklubb	1	2 606 000
Hulterstads AIK	1	2 116 000

Idrottsförening	Antal bifallsbeslut	Beviljat belopp (kr)
Håfreströms Idrottsförening	1	5 015 000
Hällefors AIF	1	5 015 000
Högsjö Gymnastikförening	1	130 000
Hörby-Höör Tennisklubb	1	1 374 000
Höörs Idrottsällskap	1	5 015 000
Idrottsföreningen för alla Handikappade	1	1 182 380
IDROTTSFÖRENINGEN KAMRATERNA ORE	1	1 195 000
Idrottsföreningen Kamraterna Umeå	2	2 322 618
Idrottsföreningen Linköping OCR	1	926 000
Jönåkers Golfklubb	1	2 690 000
Karesuando HIF	1	3 476 000
Karlshamns Golfklubb	1	1 314 000
Karlskrona skid- och orienteringsklubb	1	1 661 000
KFUM Ronneby/Kallinge	1	4 040 000
Kista Sports Club	1	3 517 567
Korpen Vallentuna	1	1 099 025
Lingheds IF	1	4 144 000
Linköping Parasportförening	1	2 236 500
Linköpings Bangolfklubb	1	3 072 000
Ljusdals Golfklubb	2	516 000
Luleå Ridklubb	1	2 982 000
Löa Sportklubb	1	354 000
Löparakademin IF	1	1 945 580
Malmö Klätterklubb	1	434 000
Morlanda Gymnastik- och Idrottsförening	1	4 667 000
Mälarhöjdens IK Fotboll	1	1 179 031
Mölnåls Roddklubb	1	572 000
Nacka HI (Handikappidrott)	1	2 399 035
Norrbottens Fotbollförbund	2	846 400
Norrbärke Skidklubb	1	5 015 000
Norrmjöle Tennisklubb	1	1 290 000
Ovesholms IF	1	5 000 000
Parasport Jämtland-Härjedalen	1	2 466 789
Perstorp Bälinge Idrottsklubb	1	5 015 000
Pingvin Rugby Club	1	210 636
Pite Runners LDK	1	1 125 000
Rehns BK	1	1 087 431
RF-SISU Dalarna	1	923 909
RF-SISU Västra Götaland	1	1 854 230
Riala Golf	1	3 735 000
Rimforsa Idrottsförening	1	4 056 000
Rönnängs Fotbollsförening	1	531 000
Skellefteå Orienteringsklubb	1	483 870
Skoghalls Bangolfklubb	1	3 254 000

Skr. 2022/23:134
Bilaga 2

Idrottsförening	Antal bifallsbeslut	Beviljat belopp (kr)
Skolidrottsförbundet i Skåne	1	2 513 742
Skottorps Idrottsförening	1	5 015 000
Skånes Basketbollförbund	1	2 762 646
Soo Shim Taekwondo och Hapkido Klubb	2	1 001 156
Strands IF	1	1 128 110
Svegs Idrottsklubb	1	4 978 000
Svenska Brottningsförbundet	1	917 500
Svenska Budo och Kampsportsförbundet	1	1 433 952
Distrikt Öst		
Svenska Dövidrottsförbundet	1	2 262 768
Svenska handbollförbundet	1	2 367 819
Svenska Triathlonförbundet	1	2 500 460
Sälen Skateboardförening	1	5 015 000
Sörmjölle Idrottsklubb	1	1 256 000
Sösåla Idrottsförening	1	350 000
Team Thorengruppen Ungdom SK	2	2 472 018
Tomelilla Idrottsförening	1	584 000
Torekovs Golfklubb	1	1 583 000
Tranås Bouleklubb	1	5 015 000
Trollhättans SOK	1	5 015 000
Trosa Alpina Klubb	1	948 000
Trosa Tennisklubb	1	599 000
Ullfors Idrottsklubb	1	820 000
Ulricehamns GK	1	1 604 000
Ulricehamns IF	1	5 015 000
Unite People FC	1	910 600
Valbo/Kombi 78	1	2 172 000
Varbergs Mountain Bike Club	1	1 711 000
Vederslöv Dänningelanda idrottsförening	1	1 280 000
Vetlanda Golfklubb	1	2 393 000
Vånga IF	1	1 370 000
Wermö Taekwondo Förening	2	854 652
Åkerbo Hästklubb	1	484 000
Åstols Idrottssällskap	2	1 445 000
Örebro Läns Parasportförbund	1	932 400
Örebro Skateboard	1	995 268
Östervåla If, Skidsektionen	1	2 783 000
	115	250 755 257

Kulturförening	Antal bifallsbeslut	Beviljat belopp (kr)
ARNA	1	229 805
Artscape	1	1 080 590
ASOV Stockoholm	1	1 515 224
Dance Culture DF	1	1 439 992

Kulturförening	Antal bifallsbeslut	Beviljat belopp (kr)
DramaMera	1	1 344 261
Dädesjö hembygdsförening	1	384 000
Föreningen Artikel 31	1	2 075 604
Göteborgs stad	1	1 500 740
Ideella Föreningen Karavan	1	1 665 144
KISAM konsten i samhället	1	2 482 182
Kultur Akademin	1	234 685
Kultur och Kvalitet	3	4 839 177
Naturfilmarna	1	1 811 615
Professor Apa	1	1 784 340
Rejmyre Art Lab	1	1 208 487
Riksorganisationen Folkets Hus och Parker	1	816 300
Stiftelsen K.A Almgren sidenväveri & museum	1	746 275
Strandviks Bygdegårdsförening	1	634 000
Svensk Live – Unga Arrangörsnätverket	1	1 216 587
Sveriges Kulturskoleråd	1	2 126 319
Sveriges Orkesterförbund	1	2 141 142
Teater 16	1	1 865 536
Teater K	1	1 507 550
Tjällegohte – Författarcentrum Sápmi	1	1 450 611
Turning Tables Sweden	1	3 030 602
Umeå Kulturförening Humlan	1	1 609 040
Xclusive Idrott & Kulturförening	1	1 998 566
	29	42 738 374

Offentlig huvudman	Antal bifallsbeslut	Beviljat belopp (kr)
Astrid Lindgrens Barnsjukhus	1	301 408
Barnombudet i Uppsala län	1	1 990 504
Halmstad kommun	1	1 817 109
HCK Uppsala kommun	1	1 245 330
Helsingborgs stad	1	1 269 401
Motala kommun	1	1 454 760
Region Västerbotten	1	1 741 967
Robertfors kommun	1	661 151
Skellefteå kommun	1	330 000
Sölvesborgs kommun	1	1 532 272
Västra Götalandsregionen	2	4 476 609
	12	16 820 511

Organisation bildad på etnisk grund	Antal bifallsbeslut	Beviljat belopp (kr)
Somalilands Förening i Malmö	1	1 725 028
	1	1 725 028

Social organisation	Antal bifallsbeslut	Beviljat belopp (kr)
Brukarrådet för missbruksfrågor Västra Götaland	1	2 098 955
Byrån mot diskriminering i Östergötland	1	2 936 745
Fair Action	1	1 155 825
Forum – idéburna organisationer med social inriktning, Volontärbyrån	1	1 606 551
Förenade Förorter	1	1 704 594
Göteborgs Räddningsmission	2	4 465 337
Kvinnors Nätverk	1	508 270
Marieholms Byaförening	1	1 765 000
Rädda Barnen	2	4 132 222
Rädda Barnens Ungdomsförbund	1	1 747 072
SPF Seniorerna Sörmlandsdistriktet	1	816 770
SPF Seniorerna Tyresö	1	1 825 500
Sveriges Kommunalpensionärers förbund avd 41	1	1 211 036
Unga själar, ideell förening	1	1 334 736
	16	27 308 613

Stiftelse	Antal bifallsbeslut	Beviljat belopp (kr)
Ericastiftelsen	1	3 040 254
Framtidsmuseet i Dalarna	1	1 225 518
Insamlingsstiftelsen Den Andra Sidan	2	2 337 974
Stiftelsen Allmänna Barnhuset	2	3 016 708
Stiftelsen Arbetets museum	1	520 555
Stiftelsen Bräcke diakoni	2	4 457 536
Stiftelsen Ekocentrum	1	1 162 580
Stiftelsen Friends	1	2 510 396
Stiftelsen Fryshuset	1	2 017 148
Stiftelsen Johannesdalsinitiativet	1	1 941 869
Stiftelsen Min Stora Dag	1	3 293 238
Stiftelsen Nordens Ark	1	1 500 996
Stiftelsen Skåne Stadsmission	1	2 650 753
Stiftelsen Spinalis	1	1 217 186
Stiftelsen Svenskt Demenscentrum	1	373 720
Stiftelsen Wanås Utställningar	1	1 036 866
Upplandsstiftelsen	1	810 280
	20	33 113 577

Studieförbund	Antal bifallsbeslut	Beviljat belopp (kr)
ABF Göteborg	1	1 622 096
ABF Halland	1	1 369 692
ABF Malmö	1	2 474 697
ABF MittSkåne	4	3 635 032

ABF Sydvästra Skåne	1	2 318 426
ABF Södra Småland	2	1 895 884
ABF Värmland	1	1 371 017
Folkuniversitetet, Stiftelsen	1	2 482 289
Kursverksamheten vid Lunds universitet		
Kulturens Bildningsverksamhet	3	5 399 798
Sensus Norrland	1	1 354 120
Sensus Studieförbund	2	3 779 185
Sensus studieförbund region Skåne- Blekinge	2	4 311 794
Sensus Svealand	1	1 651 728
Studieförbundet Halland	1	1 299 311
Studieförbundet Skaraborg	1	1 674 302
Studieförbundet Uppsala Västmanland	3	4 430 210
Studieförbundet Östergötland	1	2 304 376
Studieförbundet Vuxenskolan Gävleborg	1	1 420 050
Studieförbundet Vuxenskolan i Stockholm	1	898 014
Studieförbundet Vuxenskolan Jönköpings län	1	1 049 856
Studieförbundet Vuxenskolan Kalmar län	1	1 959 020
Studieförbundet Vuxenskolan Skaraborg	2	707 003
Studieförbundet Vuxenskolan Västra Götaland	2	3 380 160
	35	52 788 060

Trossamfund	Antal bifallsbeslut	Beviljat belopp (kr)
Equmenia	1	993 824
Kristen Samverkan Småland-Blekinge (KSSB) – Ralingsåsgården	1	1 272 000
Ulriksbergskyrkan	1	1 205 032
	3	3 470 856

Ungdomsorganisation	Antal bifallsbeslut	Beviljat belopp (kr)
Bris, Barnens rätt i samhället	1	5 352 920
Elevernas riksförbund	1	853 090
Flamman Socialt Förebyggande Centrum	4	12 682 926
FreeZone Sweden	1	1 392 354
Föreningen Hassela Solidaritet	1	2 699 765
Föreningen KFUK-KFUM i Ystad	1	2 177 622
Hanebo Framtid	1	2 640 000
KFUM Infinite	1	2 068 744
KFUM Linköping	1	1 531 280
Kompis Sverige	1	1 465 370
Malmö mot Diskriminering	1	2 978 258
SWAT	1	1 601 432
Together Against Diabetes	1	1 566 968

Ung Företagsamhet i Jönköpings län	1	631 350
Young gamers	1	1 894 456
	18	41 536 535

Universitet och högskolor	Antal bifallsbeslut	Beviljat belopp (kr)
Sveriges Lantbruksuniversitet	1	1 939 312
	1	1 939 312

Övrig organisation	Antal bifallsbeslut	Beviljat belopp (kr)
Agunnaryds Frivilliga Brandvårn	1	3 703 000
Alvesta Motorklubb	1	1 658 057
Amanah	1	4 807 112
Arts & Motion ideell förening	1	1 111 000
Barnrättsbyrån i Sverige	1	2 907 985
BLING	1	2 445 697
Bollstabruk Intresseförening	1	1 349 000
BUNT, Barn Upptäcker Naturvetenskap och Teknik	1	1 848 896
Civil Rights Defenders	2	3 295 322
Clownmedicin-Glädjeverkstan	1	1 934 175
Companion – Kooperativ utveckling Stockholms län	1	990 554
Companion Göteborgsregionen ekonomisk förening	1	1 201 400
Den ideella föreningen Intize	1	477 633
Egnahemsfabriken Tjörn	1	1 353 677
Ensamkommandes förbund	1	1 521 745
Ensamkommandes Förbund Stockholm	2	1 832 983
Fritidsbanken Sverige ideell förening	1	2 493 306
Föreningar i Tjust	1	3 277 000
Föreningen Knas Hemma	1	1 878 165
Föreningen Socialpolitisk debatt	1	2 420 517
Föreningen Tidigt Föräldrastöd	1	1 735 056
Föreningen Urkraft	1	1 865 162
Föreningen Yoga You	1	1 310 851
Föreningsalliansen Bollnäs	1	1 987 519
Göteborgs Föreningscenter	1	1 204 107
Hangool Foundation	1	1 181 860
Hede Hembygdsförening	1	5 015 000
Hero Of The Talk Sweden	1	2 027 993
Hofs Lifs ideell förening	2	2 407 000
Hushållningssällskapet Västra	2	3 552 752
Ideela föreningen Civilisationen	1	1 418 364
Ideella föreningen Lokomotiv	1	1 187 792
Insektslandet	1	1 146 997

Övrig organisation	Antal bifallsbeslut	Beviljat belopp (kr)
Internationella Kvinnoföreningen i Malmö	2	3 710 599
Jordens Vänner	1	1 625 476
KFUK-KFUM Regionen Skåne-Blekinge	1	1 926 900
LARM	1	2 742 747
Lekfrämjandet IPA Sweden	1	1 750 609
Lesbisk Makt	1	2 472 426
Locker Room Talk	1	2 838 990
Läsa för Livet	1	2 001 216
Maktsalongen	1	2 121 570
MENSEN – forum för menstruation	1	1 386 887
MiM Kunskapscentrum	1	2 149 679
Motivationslyftet by Star for Life	1	1 025 436
Mottagningen mot våld i nära relationer i Uppsala, MVU	1	696 600
My Human Rights	1	571 550
Män för jämställdhet	2	6 333 987
NSPH Stockholms län	1	1 595 063
Nya Kompisbyrån	1	1 150 941
Pensionärernas riksorganisation	1	1 439 442
RealStars Ideell förening Sverige	1	1 313 707
RFSU Malmö	1	2 457 346
RFSU Stockholm	4	5 837 792
Right By Me	1	2 021 504
Riksförbundet frivilliga samhällsarbetare	1	2 318 426
Riksförbundet för sexuell upplysning (RFSU)	1	5 018 540
Räddningstjänsten Skåne Nordväst	1	903 892
Röstånga Tillsammans	1	1 814 669
SPF Seniorerna	1	2 127 378
SPF Seniorerna Jönköpingsdistriktet	1	724 160
Stockholms Schackförbund	1	35 410
Svenska Freds- och Skiljedomsföreningen	1	2 675 926
Sveriges Konsumenter	1	2 551 087
Sveriges Sportfiske- och fiskevårdsförbund	1	1 119 580
Sverok	1	2 792 426
Svärdsjö Intresseförening	1	2 662 000
Tage Granit	1	1 602 206
Tollarps Brukshundklubb	1	5 015 000
Transammans – förbundet för transpersoner och närstående	1	1 692 440
Treskabinoll Sverige	1	1 141 406
Unga innovatörer	1	2 096 122
Valsjöbyns Byalag	1	78 000

Skr. 2022/23:134
Bilaga 2

Skr. 2022/23:134
Bilaga 2

Övrig organisation	Antal bifallsbeslut	Beviljat belopp (kr)
Vattenverkstaden ekonomisk förening	1	1 998 700
Vilhelmina Folkets Hus förening u.p.a.	1	938 750
Vägen ut! – kooperativens intresseförening	1	1 528 879
Yeshin Norbu	1	2 183 181
Yoga för alla Sverige	1	733 692
	87	161 470 014
Totalt	393	740 993 475

Redovisning av slutredovisade projekt som har granskats 2022 och vars verksamheter har överlevt (kategori 3)

Bedömningen av överlevnad efter projektslut baseras dels på en granskning av projektens slutredovisningar, dels en senare uppföljning av de avslutade projekten. Från och med 2022 års verksamhetsberättelse sker denna uppföljning genom att stödmottagandeorganisationer får besvara en enkät. Bedömningen av överlevnaden gäller vid tiden för den särskilda uppföljningen, dvs. enkätuppföljningen. Verksamheten, och därmed överlevnaden, kan därefter ha förändrats. Projekten redovisas utan någon inbördes rangordning.

1. Stiftelsen Spinalis: www.ryggmargsskada.se – Allt du behöver veta om ryggmargsskador

Projektets syfte var att ta fram en webbaserad informationskanal för Sveriges samtliga ryggmargsskadade, närstående och ryggmargsskadeenheter samt allmänheten. Målet var att samla in adekvat medicinsk information och sprida den genom digitala och tryckta medel, film och föreläsningar samt att möjliggöra för fysiska och digitala mötesplatser där personer med ryggmargsskada kan utbyta erfarenheter. *Projektet ledde till* att webbplatsen www.ryggmargsskada.se skapades som en informationskanal för patienter, anhöriga och vårdpersonal. Tryckt material om kost och hälsa togs fram och informationsträffar arrangerades i digitala kanaler. *Efter att projektet avslutats* och finansieringen från Arvsfonden upphört har webbplatsen levt vidare och förvaltas och uppdateras av stiftelsen Spinalis. Webbplatsen fungerar som en digital uppslagsbok för målgruppen. Information om webbplatsen och dess innehåll sprids bland annat genom föreläsningar som anordnas av stiftelsen och genom digitala kanaler.

2. FUB: Vi är med! Utveckling av en ny modell för ökad delaktighet och självständighet för vuxna med flerfunktionsnedsättning

Projektets syfte var att pröva och vidareutveckla befintliga metoder som kan öka delaktigheten för vuxna personer med flerfunktionsnedsättning och omfattande utvecklingsstörning. Projektet var ett samverkansprojekt mellan FUB, Nationellt kompetenscentrum anhöriga (Nka), Sveriges Arbetsterapeuter och DART, kommunikations- och dataresurscenter för personer med funktionsnedsättning vid Sahlgrenska universitetssjukhuset. *Projektet ledde till* att metoder för kommunikativt stöd, aktivitet och delaktighet för tretton vuxna personer med flerfunktionsnedsättning utvecklades. Det skedde genom att stötta och handleda personernas nätverk, personal, personliga assistenter och anhöriga under hela projekt-tiden. Vidare färdigställdes ett utbildningspaket som omfattade föreläsningar med exempelfilmer, utskrivningsbart material i form av instruktioner, tabeller och ifyllningsbara manualer och gjordes fritt tillgängligt på Nka:s webbplats. *Efter att projektet avslutats* och finansieringen från Arvsfonden upphört har utbildningspaketet gjorts tillgängligt som

webbutbildning på Nka:s webbplats. Det används av ett flertal utbildare och ingår även i det pågående arvsfondsprojektet KomBo där fyra kommuner deltar. FUB har fortsatt sprida erfarenheter från projektet genom olika kanaler, bland annat genom konferenser och i möten med organisationens lokal- och länsförbund samt som riktade webinarier.

3. Kulturskolan västra, Göteborgs stad: Tynnered Creative Hub

Projektets syfte var att låta unga kulturutövare i Sverige med olika inriktningar mötas, utvecklas och skapa tillsammans. Målet var att ta fram en läroprocess för att planera och genomföra innovativa event och där kurser/kreativa verkstäder skulle fungera som en basverksamhet i projektet. *Projektet ledde till* att unga fick tillgång till kunskap om filmiskt berättande, kännedom om kulturutövande och kontakt med andra unga kulturintresserade i landet samt delta i annorlunda och nyskapande event. Filmverksamhet etablerades i Tynnered. *Efter att projektet avslutats* och finansieringen från Arvsfonden upphört har verksamheten "Film på fredagar" levt vidare. Kulturskolan bedriver också en manusskola som har vuxit fram ur projektet, och som är ett samarbete med Frölunda kulturhus för alla unga i Göteborg. Erfarenheter från projektet har fortsatt spridits till andra kulturskolor.

4. ABF Södra Småland: Kompisförmedlingen

Projektets syfte var att bryta den frivilliga eller ofrivilliga isolering som unga personer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF) ofta hamnar i. Målet var att skapa en metod och plattform där ungdomar med hög skolfrånvaro kunde stötta varandra på vägen från isolering till gemenskap. Ett antal personer ur målgruppen skulle utbildas till Kompisförmedlare, vars uppgift skulle vara att söka upp andra ur målgruppen som behöver stöd i sina respektive socialiseringsprocesser. *Projektet ledde till* att fyrtio ungdomar utbildades. Såväl målgruppen som anhöriga vittnade om att Kompisförmedlingen lett till positivare livsbetingelser, fler sociala kontakter och i flera fall en återgång till skola eller annan verksamhet. Inom projektet genomfördes studiecirkel och en metodbok togs fram. Vidare skapades en utbildning i metoden för kommuner och lokalavdelningar inom ABF. *Efter att projektet avslutats* och finansieringen från Arvsfonden upphört har studiecirkel för målgruppen respektive anhöriga till målgruppen levt vidare. Metodboken finns för försäljning på organisationens webbplats. På uppdrag av en annan ABF-avdelning har personal i Skåne utbildats i metoden som togs fram i projektet, för att kunna erbjuda kommuner utbildning av blivande eller redan existerande kontaktpersoner. De personer som arbetade i projektet som "Kompisar" har blivit anställda av de kommuner som organisationen samarbetat med, alternativt fått nya uppdrag inom kommunerna. Organisationen har fortsatt sprida erfarenheter från projektet genom bland annat metodboken och föreläsning på nationell verksamhetskonferens.

5. Changers Hub: Social Recycling

Projektets syfte var att förändra bilden av framgång för unga 16–25 år i socioekonomiskt utsatta områden. Målet var att inspirera unga till konstruktiva vägval. Metoden kallas "social recycling". Metoden bygger på ett kreativt angreppssätt där motiverade lokala förebilder används som verktyg för att nå och påverka mindre motiverade ungdomar i området. *Projektet ledde till* genomförandet av flera olika aktiviteter, däribland nätverk i form av s.k. "TakeOvers" (besök hos attraktiva arbetsgivare/

företag), ”community mingel” (där både målgrupp och partners bjöds in), kurser för ökad kunskap inom teknik, privatekonomi och entreprenörskap samt inspirationsföreläsningar. Coaching användes som verktyg för att stötta målgruppen i att kunna nå sina mål. *Efter att projektet avslutats* och finansieringen från Arvsfonden upphört har de aktiviteter som utvecklades i projektet fortsatt, och nya aktiviteter har utvecklats inom området kultur (mode, musik och media). Dessa aktiviteter drivs på organisationens platser/hubbar (Kista, Alby och Hjällbo). Aktiviteterna utgår från metoden ”Social recycling” och metodboken finns för försäljning genom organisationen. Ett av målen under projektperioden var att utveckla och etablera två nya hubbar vilket har realiserats; en i Kista och en i Hjällbo. Dessa platser delfinansieras av partnerskap som utvecklades under projektperioden. Projektets samarbetsaktörer är fortsatta finansiärer till verksamheten och ingår i styrgruppen för att säkerställa en långsiktighet och hållbarhet för verksamheten. Organisationen har fortsatt sprida erfarenheter från projektet genom bland annat workshops och föreläsningar.

6. Studieförbundet Vuxenskolan Stockholm: Dansvariation – att leda och dansa tillsammans

Projektets syfte var att dansare och dansintresserade med intellektuell funktionsnedsättning skulle få utveckla sin pedagogiska förmåga i att coacha och leda andra i dansimprovisation. Därmed skulle målgruppen utvecklas och ges ökade möjligheter att synas inom kulturområdet, vilket även skulle kunna komma att leda till fler arbetstillfällen. Nya dansgrupper ledda av de nya coacherna skulle etableras. *Projektet ledde till* att en metod för dansimprovisation av, med och för, personer med intellektuell funktionsnedsättning utvecklades. Metoden arbetade med öppna dansträningar och erbjöd ledarutbildningar för personer ur målgruppen som själva ville leda dansgrupper. Ett handledningsmaterial, i form av en skrift och en film, togs fram under projektiden. *Efter att projektet avslutats* och finansieringen från Arvsfonden upphört har verksamheten fortsatt i organisationen, utifrån den metod som utvecklades i projektet, bland annat ”Öppna dansträningar” och en studiecirkel för målgruppen. Metoden har även använts i en studiecirkel för deltagare med långvarig psykisk ohälsa. Projektets webbplats har fortlevt och förvaltas av organisationen. Erfarenheter från projektet har fortsatt att spridas. Studieförbundet Vuxenskolan Västerås och Studieförbundet Vuxenskolan Örebro genomför respektive planerar att genomföra och starta upp dansträning i enlighet med Dansvariations metod.

7. Demokratipiloterna: Sverige genom en lins

Projektets syfte var att förenkla och förstärka integrationen i det svenska samhället för nyanlända ungdomar. Målet var att sammanföra en liten grupp nyanlända med svenskfödda/etablerade unga med gemensamma intressen. Metoden för projektet skulle vara filmskapande aktiviteter med redigering, ljud och ljus, klipp samt manus och pedagogik. Därigenom skulle ungdomarna lära sig tekniker och marknadsföring samtidigt som de skulle få språkträning och kontakt med föreningslivet. *Projektet ledde till* regelbundna filmaktiviteter och utbildningar samt samarbete med ett antal föreningar, stadsdelar och andra aktörer som gav ungdomarna uppdrag att dokumentera exempelvis projekt och sommaraktiviteter. Filmklubben Dynamocine startades och drevs av ungdomarna. Vidare bildades det

sociala företaget Dynamo Cine Produktion för att driva verksamheten vidare. Genom projektet gick flera av ungdomarna vidare till filmutbildningar. *Efter att projektet avslutats* och finansieringen från Arvsfonden upphört har Dynamo Cine Produktion (DCP) levt vidare och har bland annat fått i uppdrag att arbeta med feriearbetare och har genom avtal med Arbetsförmedlingen arbetsträning. Erfarenheter från projektet har fortsatt att spridas.

8. FUB Uppsala: Ge makten vidare

Projektets syfte var att rusta och ge personer med utvecklingsstörning makt och inflytande samt att bidra till att utveckla nya arbetsformer och organisatoriska strukturer som skulle ge stöd i att uppfylla mål. *Projektet ledde till* utveckling och etablering av brukarrevisioner, en strukturerad samtalsmodell och en sambandscentral som av deltagarna döptes till Funkiscentralen. *Efter att projektet avslutats* och finansieringen från Arvsfonden upphört har metoder och arbetssätt från projektet fortsatt förvaltas och utvecklats inom Uppsala kommun, bland annat har kommunen startat en ny daglig verksamhet, "Ge makten vidare 2.0", ett brukarråd för boende, samt övertagit och utbildat flera brukarrevisorer och stödrevisorer. Ge makten vidare 2.0 används av flertalet förvaltningar som remissinstans. Genom ett webinarium anordnat av Region Uppsala har organisationens arbetssätt spridits till alla kommuner i länet. Flera studiecirkel har fortsatt i Studieförbundet Uppsala Västmanland och Bilda Östs regi. FUB Uppsala Knivsta har tagit över den årliga storkonferensen som riktar sig till politiker. Erfarenheter från projektet har fortsatt spridas, bland annat genom organisationens webbplats där material från projektet finns tillgängligt kostnadsfritt.

9. Kultur och Kvalitet: KulturBYRÅkraterna

Projektets syfte var att starta ett kulturkansli som även skulle innefatta en kulturarbetsförmedling. Kansliet skulle erbjuda rådgivning och producera tillgängliga kulturprogram och utbildningar över hela landet. Kansliet skulle vara en länk mellan kulturarbetare med funktionsnedsättning och kulturhus, konsthallar samt arrangörer av kulturevent. *Projektet ledde till* att ett kulturkansli skapades. Via webbplatsen kulturformledning.se förmedlades kontakter och jobb mellan arrangörer och kulturarbetsplatser samt kulturarbetare med funktionsnedsättning. *Efter att projektet avslutats* och finansieringen från Arvsfonden upphört har verksamheten fortsatt genom organisationens kulturförmedling och genom arvsfondsprojektet Avtryck. Vidare har verksamhet fortsatt genom samarbete med bl.a. OPENART (i "Som Ringar på Vattnet" i Örebro), Telefonfabriken i Stockholm, samt genom olika kulturuppdrag från Stockholm stad och Kulturhuset Stadsteatern i Stockholm. Erfarenheter från projektet har fortsatt spridas, bland annat genom sociala medier och genom samarbeten med flera externa organisationer runt om i landet.

10. Hushållningssällskapet Västra: GoGlad

Projektets syfte var att förbättra den fysiska, psykiska och sociala hälsan hos ungdomar/vuxna med intellektuell funktionsnedsättning. Det skulle göras genom att utveckla en applikation där målgruppen får lära sig att så, odla, sköta om och samla virtuella frön för att slutligen skörda genom att promenera i sin verkliga miljö, samtidigt som personen interagerar med reella platser genom ett så kallat "AR-lager" (Augmented reality).

Projektet ledde till att Hushållningssällskapet utvecklade GoGlad som är ett pedagogiskt hjälpmedel/verktyg i form av en gratis nedladdningsbar app. *Efter att projektet avslutats* och finansieringen från Arvsfonden upphört finns appen GoGlad fortsatt att ladda ner och har använts i hela Sverige. På hemsidan goglad.nu finns informationsfilmer och en handbok. Med hjälp av medel från en stiftelse har GoGlad receptbok tagits fram och gjorts tillgänglig som PDF på hemsidan, och finns också i bokform, för försäljning. Erfarenheter från projektet har fortsatt att spridas genom hemsidorna goglad.nu och matglad.nu, samt bland annat genom nyhetsbrev, sociala medier, mässor, informationsträffar och Hushållningssällskapets egna utbildningar.

11. Motivationslyftet by Star for Life: Mental träning för en bättre svensk skola

Projektets syfte var att stärka elevers motivation och självkänsla genom att utveckla och anpassa ett motivationsprogram till elever. Programmet skulle ge skolor hjälp att arbeta med värderingar, motivation, självkänsla och självledarskap på ett strukturerat sätt. Elever skulle delta i utvecklingen av programmet genom ett ungdomsråd. Även ett föräldrastöd skulle utvecklas. *Projektet ledde till* att organisationen utvecklade ett elevprogram med tillhörande lärarhandledning för årskurserna 4 till 6 samt för gymnasieskolan. I projektet togs också ett utbildningsprogram fram till all personal på skolor från årskurs 4 till gymnasieskolan, samt ett manualbaserat föräldramaterial. Vid projektets slut arbetade ett sextiototal skolor med Motivationslyftet. *Efter att projektet avslutats* och finansieringen från Arvsfonden upphört har programmen Motivationslyftet för mellanstadiet och gymnasiet blivit tillgängliga på organisationens intranät för alla skolor. Sedan projektets slut har programmen implementerats i fler än tjugo nya skolor. Organisationen säljer programmen och utbildar skolorna att bedriva alla insatser, vilket gör att programmen lever vidare utan större kostnader för organisationen. Erfarenheter från projektet har fortsatt att spridas genom bland annat genom hemsida och sociala medier.

12. Språng: Vem får bidra?

Projektets syfte var att utforma ett scenkonstkollektiv där personer med och utan funktionsnedsättning samskapar all scenkonst från ax till limpa tillsammans. Målgruppen var unga mellan 15–25 år med och utan funktionsnedsättning. *Projektet ledde till* ett nytt scenkollektiv, Konstra, som genom föreställningen ”Lika Olika?” bidrog till den etablerade kulturvärlden där människor med funktionsvariation är underrepresenterade. Under projekttiden spelade Konstra tolv föreställningar runt om i Västra Götalandsregionen. *Efter att projektet avslutats* och finansieringen från Arvsfonden upphört har Scenkonstensembeln Konstra levt vidare i form av en plattform för unga konstnärer som vill utveckla sitt konstnärskap tillsammans med andra över funktionsgränserna. De metoder för samskapande som utforskades under projektet har implementerats in i Sprängs befintliga verksamhet. Språng har fortsatt att samverka med de scenkonsthus, organisationer och föreningar som ingick i projektet. Erfarenheter från projektet har fortsatt att spridas genom utbildande insatser i form av föreläsningar, presentationer, workshops och undervisning på högskolan.

13. Falkenberg's Fontänhus Vänner: Nya Vägar

Projektets syfte var att utveckla nya former av stödinsatser till ungdomar med psykisk ohälsa för att förbättra målgruppens möjligheter att komma

in på arbetsmarknaden. Målet var att öka antalet ungdomar i sysselsättning och minska deras behov av försörjningsstöd. Projektet skulle drivas i samarbete med Falkenbergs kommun och Arbetsförmedlingen. I projektet skulle en modell tas fram, som bland annat skulle bestå av ”storytelling” och samverkan med arbetsgivare. Projektet skulle även verka för en ökad samordning och samsyn mellan olika aktörers insatser för den enskilde. *Projektet ledde till* att tolv unga fick arbete, fem började studera och sju kom ut i praktik/arbetsträning/daglig verksamhet. Metoderna i projektet som visade sig framgångsrika var individuell coaching och stöd, ”storytelling” i grupp, direktkontakt med lärare på en folkhögskola och sociala aktiviteter för välmående. *Efter att projektet avslutats* och finansieringen från Arvsfonden upphört har verksamheten levt vidare. Metodiken från projektet har integrerats i den ordinarie verksamheten och samarbetet med Arbetsförmedlingen har intensifierats, vilket bland annat resulterat i ett nytt avtal för arbetsträningsplatser. Det stöd som gavs till deltagare som vill ut i arbete, ”Utvägen”, och som påbörjades inom projektet, har blivit del av ordinarie verksamhet. Även de sociala aktiviteterna har fortsatt.

14. Astma- och allergiförbundet: Bra mat för alla

Projektets syfte var att skapa ett nationellt oberoende center som stöd för personer med matallergi. Centret skulle placeras hos relevant myndighet. Centrets främsta syfte skulle vara att hjälpa målgruppen att navigera i en livsmedelsvärld som många gånger är svår att förstå, vilket kan få allvarliga konsekvenser om man som individ inte kan tolka informationen på rätt sätt. Det nationella centret skulle vara en bro mellan å ena sidan myndigheter och forskning och å andra sidan personer med matallergi. *Projektet ledde till* nya sektorsöverskridande samarbeten mellan aktörer som tidigare inte samarbetat. En undersökning med föräldrar till barn med matallergier genomfördes och en rapport med sammanställd evidens och erfarenhet togs fram. Flera olika typer av informationsspridande aktiviteter genomfördes såsom webinarium, föreläsningar, rundabordssamtal med myndigheter och möten med politiker. *Efter att projektet avslutats* och finansieringen från Arvsfonden upphört har verksamheten fortlevt i organisationen. Projektet har resulterat i att förbundet prioriterar och driver matpolitiska frågor och har strukturerat om arbetet och gjort matallergier till en högt prioriterad fråga. De fakta- och bildmaterial som togs fram under projekttiden har fortsatt att användas i informationsspridande syfte och i kunskaphöjande insatser som förbundet genomför.

15. Sensus Studieförbund: Sprida mening

Projektets syfte var att utveckla en radiopodd som vände sig till äldre med medfödd eller åldersrelaterad funktionsnedsättning. Med hjälp av känd och populär skönlitteratur, noveller, romaner och dikter skulle målgruppens egna minnesbilder väckas till liv och dokumenteras. En hemsida skulle fungera som ett nav där samtliga texter fanns att läsa, en del av dessa texter skulle sedan redaktionen välja ut till poddavsnitten. Målsättningen var att uppmuntra målgruppen att minnas, tänka, skriva och publicera sig, både för deras egen skull och för att andra skulle få höra deras mening. *Projektet ledde till* en podd som lades upp på organisationens hemsida som också innehöll information och material om projektet samt texter som personer ur målgruppen skickat in. Bland aktiviteter som genomfördes var poddavsnitt, Månadens låt där bl.a. inskickade texter från personer ur målgruppen tonsattes, workshops i skrivande och cirkelverksamhet. *Efter*

att projektet avslutats och finansieringen från Arvsfonden upphört har verksamheten levt vidare genom organisationen som förvaltar hemsidan och driver cirkelverksamheten för personer på äldreboenden. Podden har fortsatt, liksom Månadens låt.

16. Riksorganisationen Locker Room Talk: Locker Room Talk = Fair Play

Projektets syfte var att vidareutveckla en metod om samtal kring jämställdhet i idrottsföreningars omklädningsrum, för killar i åldern 10 till 14 år. Metoden består av ett antal samtalsträffar under åtta veckor där målgruppen tillsammans med unga vuxna diskuterar jämställdhet. Projektet inkluderar ämnen som machokultur, schyssta attityder och hur man kan skapa en ny manlighet. Inom projektet skulle även en digital samlingsplattform riktad till potentiella utbildare samt idrottsföreningar och tränare tas fram. *Projektet ledde till* att ett utbildningskoncept för spelare/killar mellan 10–14 år och ett utbildningskoncept för idrottsledare gjordes tillgängliga och genomfördes. Vidare genomfördes en digital videokonferens för bland annat representanter från idrottsrörelsen som också gjordes tillgänglig för alla att se. Under projektet togs också en forskningsrapport fram, vilket innebar att vissa koncept vidareutvecklas i ett nytt projekt. *Efter att projektet avslutats* och finansieringen från Arvsfonden upphört har de två utbildningskoncepten fortlevt och fortsatt genomföras, dels för unga killar runt om i landet, dels för ledare. Erfarenheter från projektet har fortsatt att spridas genom bland annat föreläsningar och workshops.

17. Mitt Livs Val Insamlingsstiftelse: Framåt!

Projektets syfte var att stärka ungdomars studiemotivation, självkänsla, professionella nätverk och framtidstro genom ett utbildningsprogram med starka kopplingar till arbetsmarknaden. *Projektet ledde till* att deltagarna fick ökad kunskap om utbildning, arbetsliv och arbetsmarknad, ett utökat nätverk samt inspiration och motivation för att fortsätta ta sig vidare mot sina framtida utbildnings- och yrkesdrömmar. Totalt diplomerades drygt 290 ungdomar inom FRAMÅT-programmet och majoriteten fick extrajobb eller praktik under projektiden. *Efter att projektet avslutats* och finansieringen från Arvsfonden upphört har det arbetsmarknadsförberedande program som utvecklades under projektiden blivit en del av stiftelsens kärnverksamhet och fortsätter att genomföras i Göteborg, med planering att även kunna genomföras i Stockholm. Det erbjuds som trestegsmodell för unga nyanlända: ”Vad kan jag plugga till?” (Studiemotiverande programmet), ”Vad kan jag jobba med?” (FRAMÅT! - programmet) och ”Vad ska jag göra för att nå mina studiemål?” (Mentorprogrammet). Erfarenheter från projektet har fortsatt att spridas genom bland annat sociala kanaler och seminarier.

18. Umeå kommun/Kulturverket: Alla har rätt – du är viktig!

Projektets syfte var att Kulturverket, tillsammans med samtliga elever i årskurs fyra, skulle arbeta kreativt kring FN:s konvention om barnets rättigheter. Detta för att stärka kunskaperna om konventionen, öka målgruppens delaktighet och minska segregationen mellan Umeås olika stadsdelar. Den pedagogiska metoden ”Barn säger åt proffsen” skulle vara utgångspunkten, vilket innebar att ungas idéer skulle utvecklas i samarbete med professionella kulturutövare. Under projektet skulle en avatar tas fram som skulle fungera som språkrör för målgruppen när kommunens politiker

har möten. *Projektet ledde till* att 1100 barn i mellanstadiet fick lära sig om barns rättigheter. Barns röst fick ta plats i olika offentliga rum genom utställningar, poesiläsningar och andra kreativa aktiviteter. Beslutsfattare bjöds in till digitala möten med målgruppen. Vidare spreds metoder kring kreativa processer till pedagoger och samtlig personal i kulturskolan i Umeå kommun fick ökade kunskaper om barns rättigheter. *Efter att projektet avslutats* och finansieringen från Arvsfonden upphört finns metodmaterialet fortsatt tillgängligt digitalt och har spridits till andra kulturskolor och grundskolor. Avataren finns kvar och på den digitala plattformen laddas barn och ungas åsikter upp och presenteras sedan för makthavare i kommunen, ett arbete som fortgår.

19. Umeå kommun/Kulturverket: Sammankomst

Projektets syfte var att utveckla samarbeten mellan kommunens verksamhet Fritid för alla (unga vuxna med intellektuell funktionsnedsättning/neuropsykiatriska funktionsnedsättning), Strömbäcks folkhögskola, elever från gymnasiesärskolan, grundsärskolan/träningsskolan, samt elever från grundskolan, gymnasiet och Umeå kulturskola. Dessa målgrupper skulle tillsammans med lokala och regionala kulturinstitutioner skapa en musikal och flera mindre musikteaterföreställningar. Målet var att erbjuda en permanent daglig verksamhet för målgruppen unga vuxna med funktionsnedsättning samt att deltagande parter skulle fortsätta samarbeta kring musikteaterskapande. En digital plattform för text- och musikidéer skulle skapas och under projekttiden skulle workshops och studiebesök genomföras. *Projektet ledde till* samarbeten mellan Musikal-akademien, Kulturskolan, Fritid för Alla och lärarutbildningen. En föreställning togs fram där alla produktionsdelar genomfördes med målgruppen, såsom kläder, scenografi, manus, film, ljus och ljud samt skådespel. *Efter att projektet avslutats* och finansieringen från Arvsfonden upphört har Kulturskolan i Umeå permanentat samarbetet med kommunens verksamhet Fritid för alla och kursen ”Musikalverkstad” anpassad för målgruppen kommer att genomföras. Vidare har metoder som togs fram under projekttiden blivit en del av kursplanen på Musikal-akademien vid Strömbäcks folkhögskola. Arbetssättet har följts och utvärderats av forskare vid Umeå Universitet och Södertörns högskola. Erfarenheter från projektet har bland annat presenterats på konferenser och kommer att ges ut i bokform.

20. ECPAT: Barnens röst om sexuell exploatering

Projektets syfte var att minska det psykiska lidandet för barn vars bilder och filmer sprids på nätet utom deras kontroll. I projektet skulle riktlinjer för barnets rätt till säkerhet och inflytande, med särskild utgångspunkt i barn med erfarenheter av sexuell exploatering, tas fram. I samråd med målgruppen skulle stödande metoder och rådgivning utvecklas och erbjudas barn som har utsatts för sexuell exploatering. Vidare skulle en tjänst inrättas som på uppdrag av barn skulle hjälpa till med nedtagning av egenproducerat sexuellt exploaterande material från nätet. *Projektet ledde till* att drygt 30 000 barn deltog i den stödverksamhet som togs fram genom fokusgrupper, intervjuer och/eller digitalt. Genom olika metoder och i olika konstellationer fick barnen forma riktningen på projekt och stöd. ECPAT Stödlinje och den digitala plattformen dittecpat.se lanserades för stöd, tips och rådgivning om sexuella övergrepp och exploatering. En chatt öppnades efter dialog med barn om vilken kontaktväg som barnen

föredrog. Detta medförde att barn kunde kontakta ECPAT direkt för att få hjälp med nedtagning av egenproducerat sexuellt kränkande material. *Efter att projektet avslutats* och finansieringen från Arvsfonden upphört har verksamheten levt vidare i ECPAT:s regi. Den digitala plattformen dittecpat.se besöks av cirka 20 000 barn i månaden och arbetet med att utveckla nya funktioner på plattformen har fortsatt. Ungefär 1 000 barn i månaden kontaktar ECPAT för rådgivning, stöd och hjälp med nedtagning av övergreppsmaterial och ECPAT har åtta rådgivare anställda för att bemanna verksamheten. Baserat på svar från det digitala enkätverktyget "Nude på nätet", som årligen engagerar cirka 13 000 barn i åldrarna 10–17 år, har fyra rapporter släppts. Organisationen har fortsatt att aktivt använda de metoder för delaktighet som tagits fram i projektet och sprider dem vidare via seminarier och föreläsningar i Sverige och internationellt.

21. Clowner utan gränser: Cirkus för hopp och styrka

Projektets syfte var att genomföra föreställningar, workshops och cirkusträning för ensamkommande minderåriga som befinner sig i asylprocessen, asylsökande barn och deras vårdnadshavare samt personal på boenden och i mottagarsystemet. *Projektet ledde till* drygt femtio spelningar i 14 län för asylsökande barn och deras vårdnadshavare. Totalt deltog drygt 2 500 barn och vårdnadshavare i föreställningarna. Efterföljande cirkusträning genomfördes vid över fyrtio tillfällen, med fokus på att stärka banden mellan deltagarna, och över 900 barn och ungdomar deltog. Vidare genomförde projektet drygt trettio utbildningar för över 400 personer som har en profession som möter målgruppen, däribland socialtjänst, bostadsförmedlare till nyanlända, kuratorer, familjepedagoger, och verksamma inom ideell sektor. Under projekttiden togs också ett metodmaterial fram för dem som möter målgruppen i sin profession. *Efter att projektet avslutats* och finansieringen från Arvsfonden upphört har metodmaterialet fortsatt att spridas till andra intressenter och användas i olika verksamheter. Den utbildning som togs fram görs på förfrågan. Formatet har även gjorts om i flera varianter och sprids både nationellt och internationellt.

22. Mer kraft och bättre ork: Friskis och Svettis Skellefteå

Projektets syfte var att göra träning möjlig och attraktiv för personer med psykiska funktionsnedsättningar. Personer med egna erfarenheter av att återhämta sig från psykiska funktionsnedsättningar skulle fungera som ambassadörer och inspirera till att komma igång och upprätthålla träning. På så sätt skulle ett faddersystem utvecklas som Friskis och Svettis, brukarföreningarna och kommunen skulle stödja. *Projektet ledde till* att 150 personer ur målgruppen tränade och aktiverade sig fysiskt. Ungefär hälften av dessa tränade på träningsanläggningen och hälften på de olika boenden som projektet besökte. Friskis och Svettis etablerade ett nära samarbete med de brukarorganisationer som är aktiva på orten och med kommunala och regionala verksamheter som riktar sig mot målgruppen, såväl brukare som personal, chefer och personer med samordnande funktioner. *Efter att projektet avslutats* och finansieringen från Arvsfonden upphört har träningen fortsatt varit tillgänglig genom att målgruppen får gratis träning i tre månader och därefter betalar en tredjedel av normalt pris. Målgruppen har även möjlighet till bokningsbar introduktion hos Friskis och Svettis.

Socialdepartementet

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 22 juni 2023

Närvarande: statsminister Kristersson, ordförande, och statsråden Billström, Svantesson, Ankarberg Johansson, Edholm, J Pehrson, Waltersson Grönvall, Jonson, Strömmer, Forssmed, Tenje, Slottner, M Persson, Wykman, Malmer Stenergard, Liljestrand, Brandberg, Bohlin, Carlson, Pourmokhtari

Föredragande: statsrådet Forssmed

Regeringen beslutar skrivelse Redovisning av fördelning av medel från Allmänna arvsfonden under budgetåret 2022